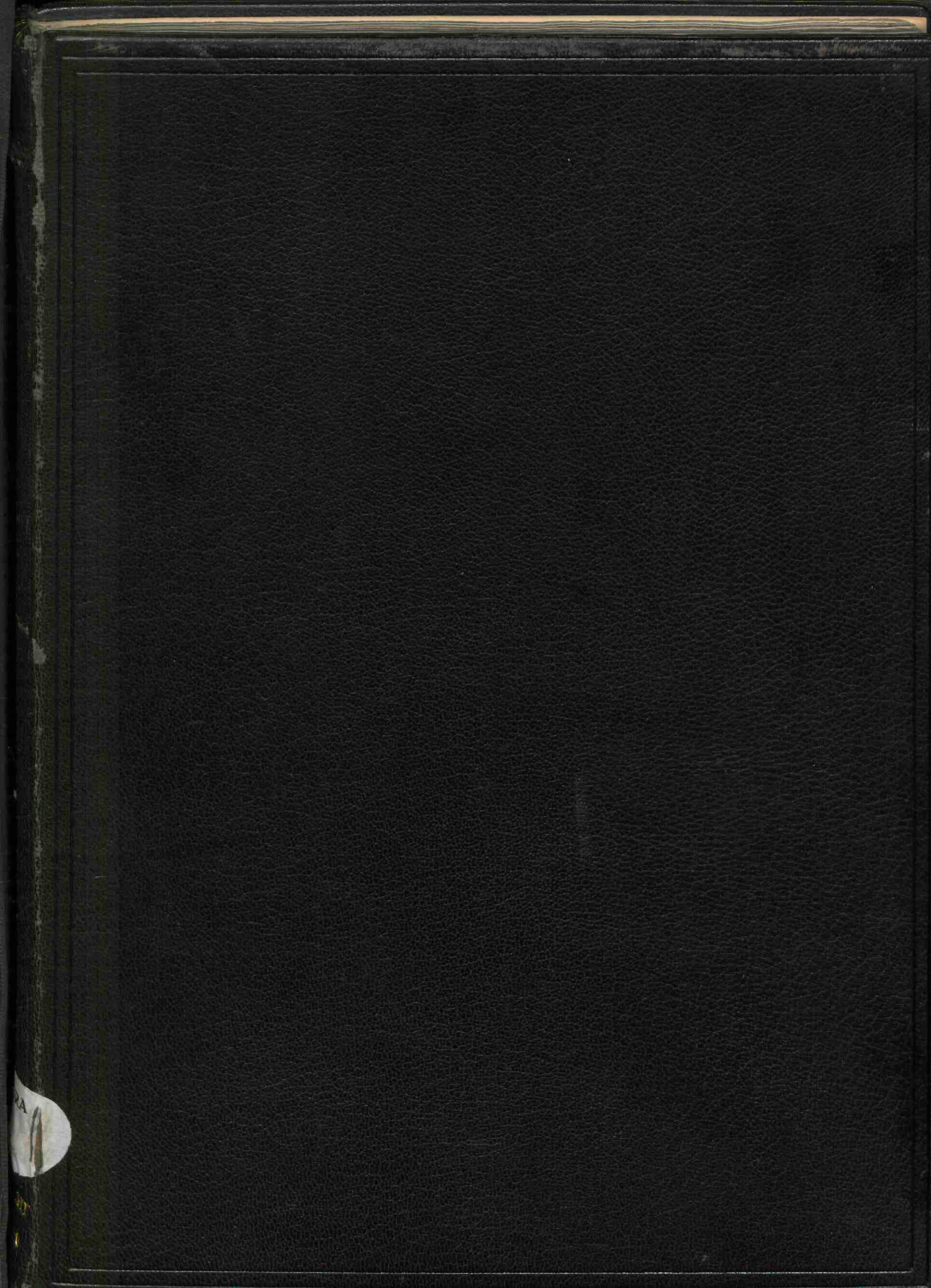

Singularia utriusque juris

<https://hdl.handle.net/1874/313563>

PA

The BM copy. (except tower on [B] 1)
All watermarks in your copy are in BM copy,
usually on same sheet - though BM copy has
a few, once or twice each, not found in yours
- a h, shield lettered like, shield with
crosses. No doubt this was rather a job - lot
of paper.

Dr. D. Painter.

P.S. I suppose the sheet pierced by two arrows, which

is
-
er
withe
an has
p f.
-
locht
-
plac
It
chten
-
ige
-
+
+
-
elteni

No differences in setting have been noticed between Mr. E. Roman's copy and British Museum copy (167. li. 13).

Minor peculiarities of presswork are the same in both copies, e.g. curvature in lines 15-19 of leaf 31 verso. Rubrication apparently by same hand in both.

The reference in BMC will be

ht. ix, p. 4.

Collation (both copies) [a¹⁶ b²⁸ c¹⁶]

Although slightly shorter than the B.M.

copy - 281 x 202 mm. as against the B.M.

copy's 289 x 201 mm. - a doubtless original ms.

[signature (a i) is visible on the first (b and)

leaf. There are none elsewhere, and none in

the B.M. copy. (except traces on [b] 1)

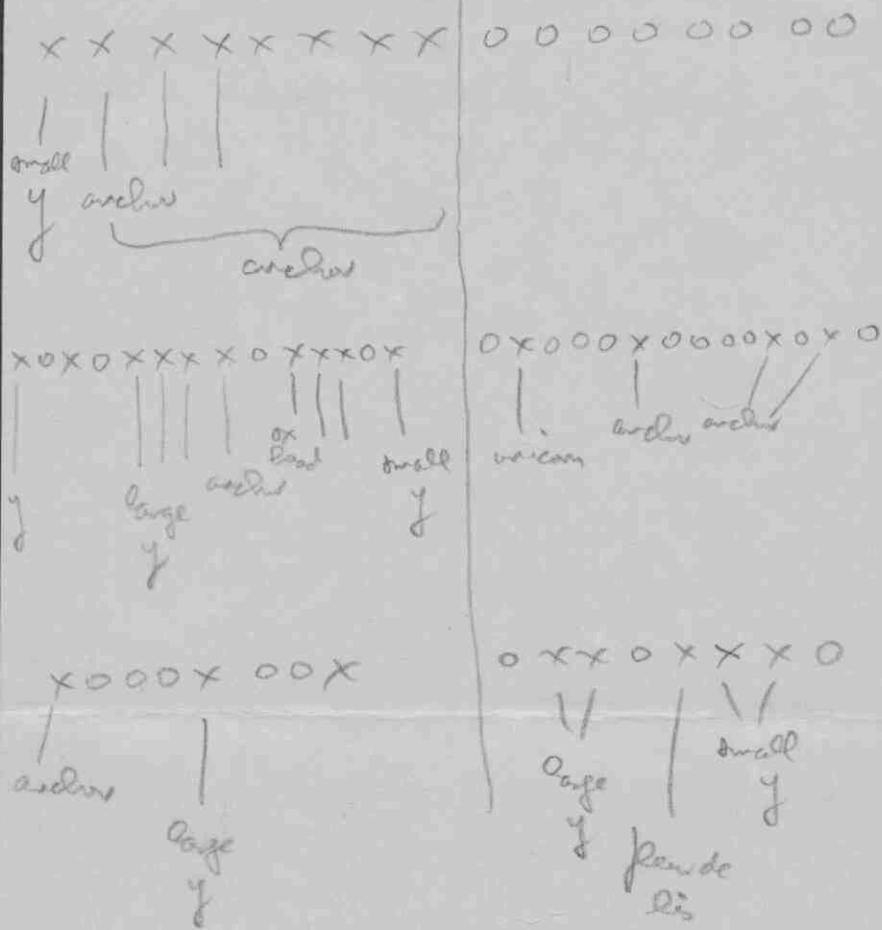
All watermarks in your copy are in B.M. copy, usually on same sheet - though B.M. copy has

a few, once or twice each, not found in yours

- a h, shield lettered like, shield with

crosses. No doubt this was rather a job - lot

of paper.

Binary is same dict for dict
 in give [a], and mostly the same
 in [b] and [c]

THE BRITISH MUSEUM, LONDON, W.C.1
Department of Printed Books

TELEPHONE
Museum 1555

6.vi.1956

Dear Mr. Elman,

I am disappointed not to find any variant setting in your Fontanus - still, even a negative result is something. It is a wonderful book, and almost as mysterious as when it was associated with the mythical Cook! I enclose a few notes I took on the watermarks etc. With kind regards

Yours sincerely,

Dr. D. Painter.

P.S. I suppose the heart pierced by two arrows, which

is a device of the Augustinian canons, most probably was used at their Schoonhove press, and your book was bound there. But perhaps it ought to be checked from Utrecht whether the tool used there is in fact, as one would expect, different. The reference given by Sheppard to their catalogue is: Catalogus codicum manuscriptorum bibliothecae universitatis trero-trajectinae, vol 1 (1887) no. 226; vol. 2 (1909), h. 29.

Lyndhurst,

15. 5. 78

Beste Nico,

het deed me erg veel plezier
te horen dat j5 op de Broxbourne
sale de Pontanus heeft kunnen
veroveren. Ik weet niet of j5
zelf in of in commissie jocht
hebt, maar als j5 het exemplaar
zag hebt zijn er twee gedachten—
mogelijk ook van belang
voor de eventuele toekomstige
lijenaar:

toen ik voor de auctie het
exemplaar zag (het is echt
mooi!) zag ik tot mijn ontsteltenis

dat blijkt de brief van George
Painter erin het exemplaar in
1956 nog in de oorspronkelijke band
zat - met stempels die Painter
met Sisonhoven associeerde, maar
die eerder met Utrecht te maken
hebben. Kun je er alsjeblieft
voor zorgen dat die brief in het
exemplaar bevestigd wordt? Het
is het enige bewijsmateriaal
dat over is om dit exemplaar
met eventueel Utrecht te
verbinden. De andere bladzijes
van Painter lijken mij nauwelijks
van belang, speciaal niet na
de publicatie van BMC IX - maar
ik heb het alles nogal haastig

beheken.

De tweede gedachte is dat als jⁿ
nu het AE nummer, dat achterin
het boek zal staan (binnenkant
achterplat) zou willen opgeven,
ik het Register van Ehrman
kan raadplegen om althans een
deel van de "pedigree" van het
exemplaar te achterhalen.
Ik was namelijk dit exemplaar
niet behend, ondanks de
uitvoerige registratie van de
prototypografie die ik gemaakt
heb. En langs deze weg is
er misschien nog een klein
kansje om iets meer van de

band te weten te komen.

Het Ehrman-register is niet
algemeen te raadplegen.

Als het mogelijk is ditgegeven te
verstrekken kun je het het beste
sturen naar mijn BL adres:

British Library, Reference Division
Rare Book Collections
61 Russell Street
London WC1B 3DG.

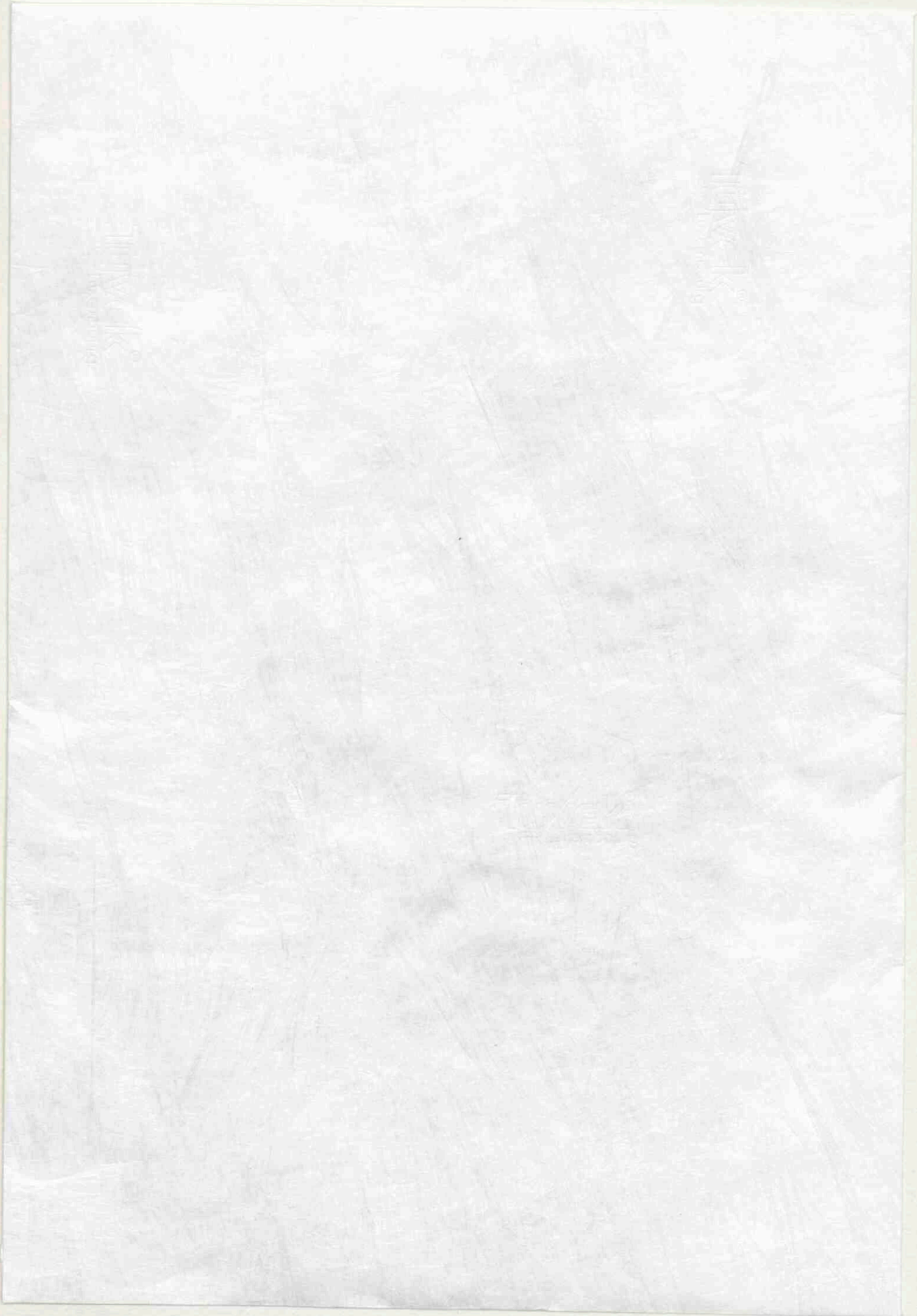
Wytte en ik knappen beide (!)

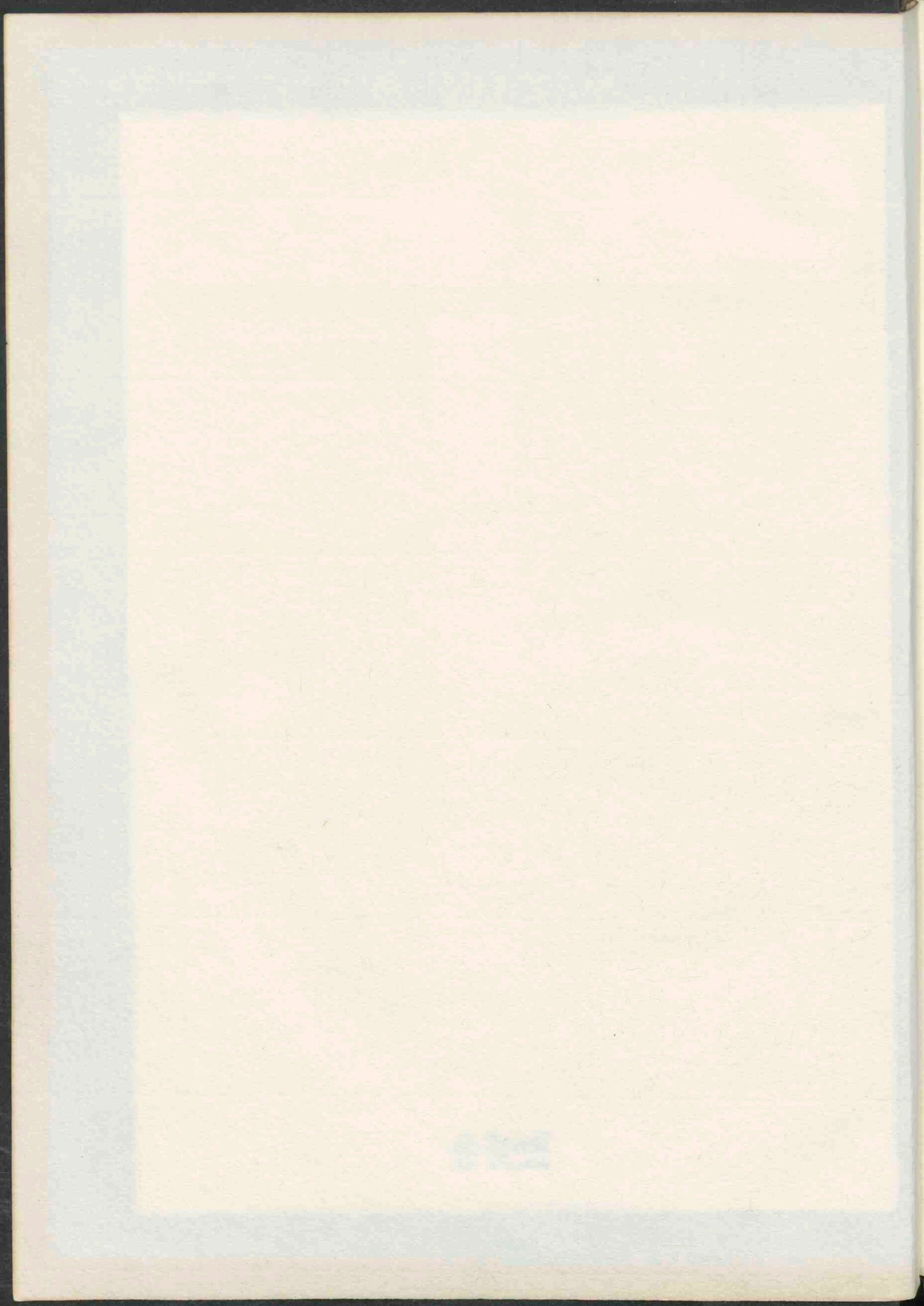
snel op hier in de country.

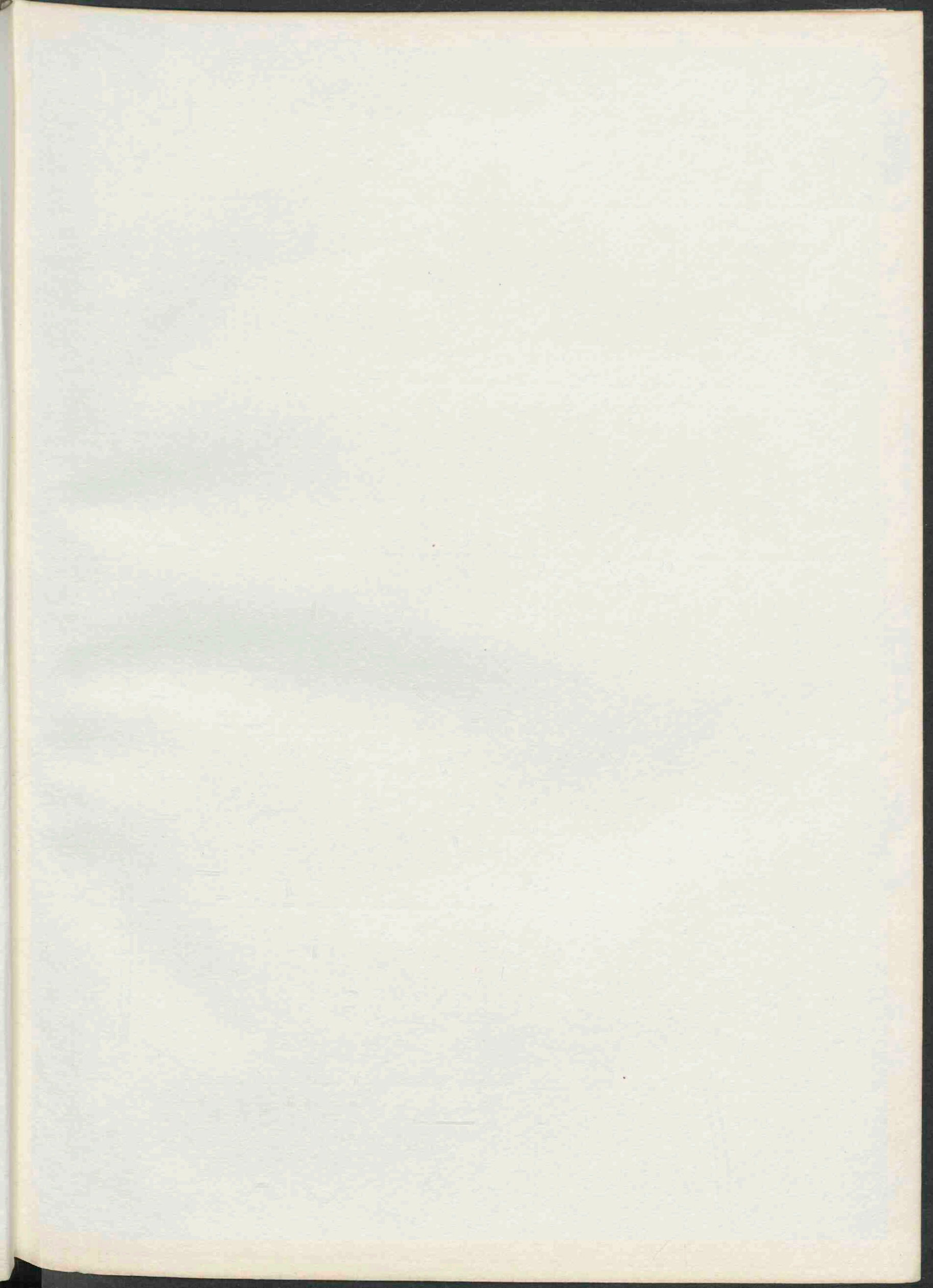
Excuseer dit gekild; ik heb
wel aan u en nabelen denken, maar
nog geen schrijfmachines zien!

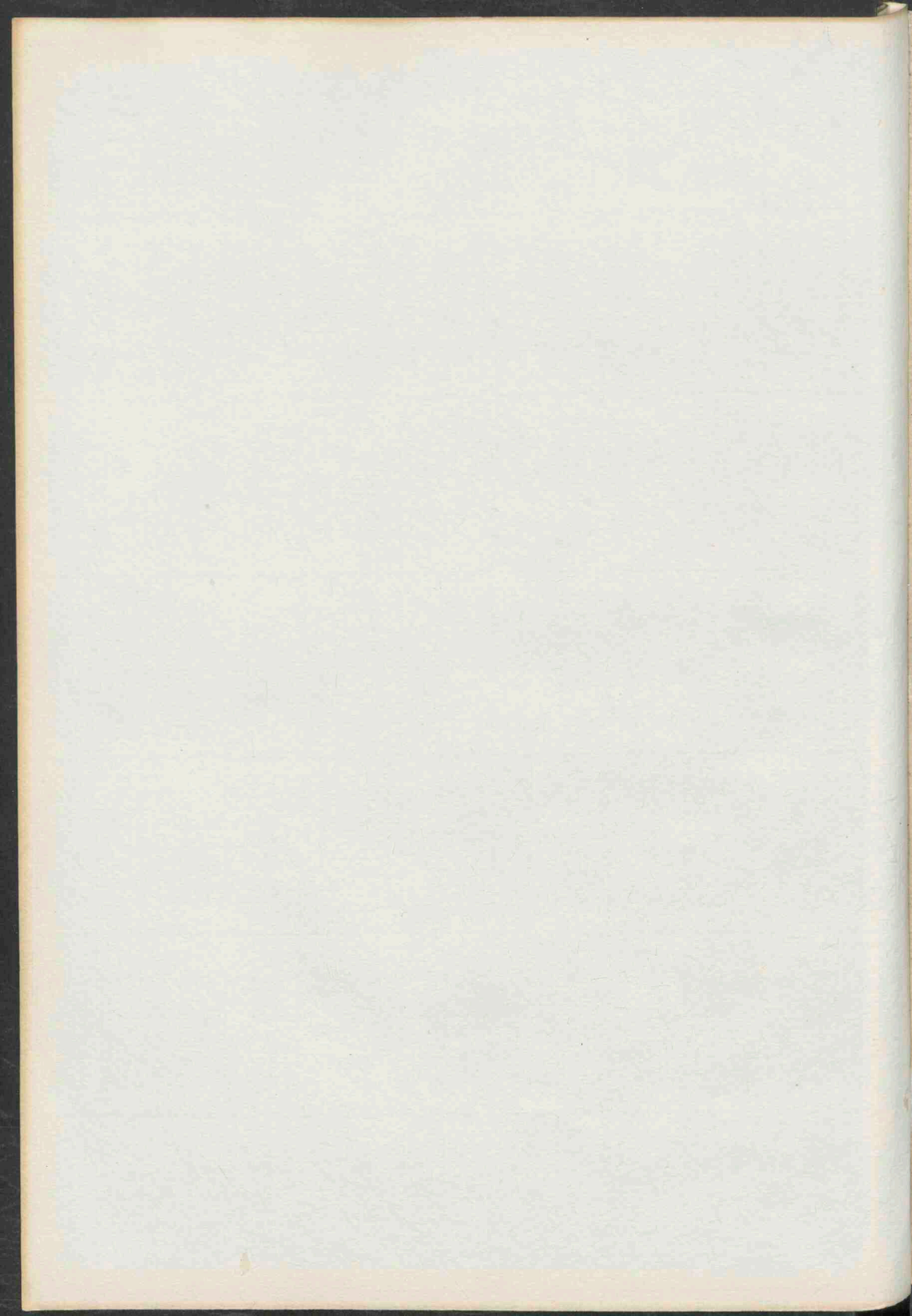
Hartelijke groeten, ook aan Nanna

Lotte

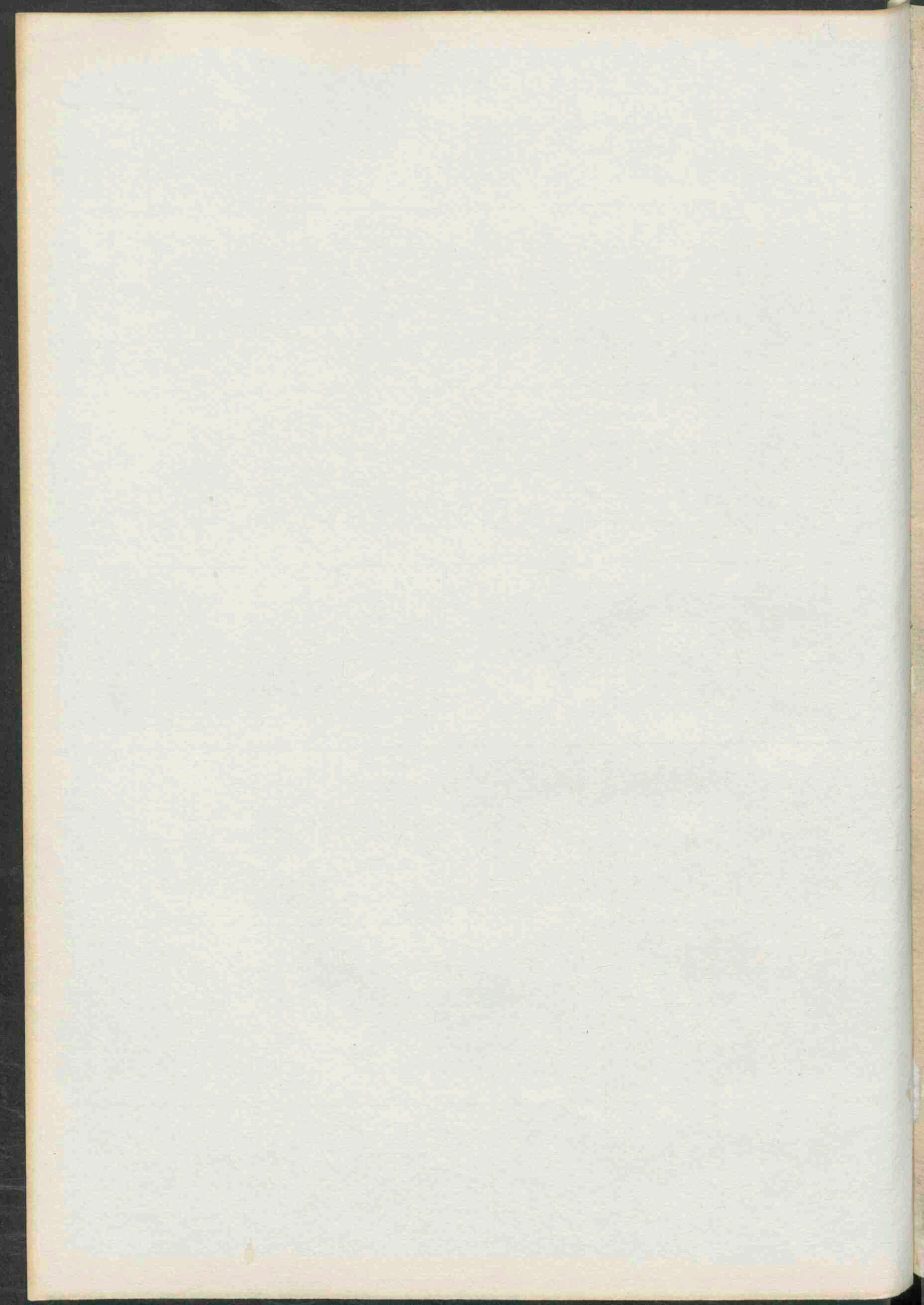

namora qu 93

1000

Prefatio in singlāribus domini ludouici de roma.

Apuđ omnes sane mentis hoies ea demū scā
appetibilis et sup̄modū eligibilis est que tū
diuinas tū huānas constōnes scire atq; obseruare
docet. cuius preceptorū sūma est recte atq; honeste
vivē. sine cui? institutis oīs ciuitas omē regnū oīs
pollicia male regitur. cui? p̄donia mūdus prauis
quotidie puatur hoibus. mortificatur errores. ⁊ ve
ritas clara in luce extollit. Cum itaq; iuris utriusq;
sapiā de cui? modo singl̄rib? acturi sumus hmoi eē
dignoscatur. Illa. n. ipā est que diuina pariter atq;
huāna cōplectitur. ipā est ars boni et equi. ipā est
sanctio sancta iubens honesta et prohibens inhoēsta
equum ab iniquo separans. licitum ab illicito discer
nens. bonos non solum penarū et suppliciorū metu
verūecūq; premiorū quoq; exhortatōē efficacē cupiēs
. ff. de iusti. et iur. l. i. Ipla est que huānam coerces
audaciam. et nocendi facultatē refrenat. nu. di. f. cē
sunt leges. Ipla est illa que de puluere suscitatur ege
num. et de luto et de latere dignitur paupēz eleuare
ut collocet eum cum p̄ncipib?. Cui? discipliā totus
mūdi status regitur. et res tum publica tū priuata
custodi. cui? auctē libertas supra seruitutē hōratur
res iuste acq̄runt. acq̄site defendūt. amisse r̄cupant
iuste vindicat iuria. et vis illata sine culpa reppel
litur. ff. de legi. l. vltiā. et. C. ad siluis. l. penult. Per

hanc reges regnāt. et principes scribūt iusticiam et
dnāntur et ipeant. et iuris conditores iusta decer
nūt. **C.** de sū. tri. inter claras. Consequēs est igitur
hanc nrāz iurū doctrinā sūmo studio et alacri desi
derio appetēdam fore modisq; omnibus eligēdam
Amplius ipa duplici protectōe hoīez ptegit sapia
videlicet et pecūia duob; in hac vita appme necis
Nempe ut hētur in autē. de here. et fali. coll. i. ipa
est que suos cultores nō pmittit in paupertate viuē
ecce pecūiam. nec in anxietate mori. ecce sapiām
Porro ut no. in. d. l. i. de iusti. et iur. Juriscōsultus
fallere non vult. ecce sapiām. falli autē non p̄t. ecce
pecūiam. **D**e sapia quidē q; hoīem. protegat nulla
nō est. nulla usquequaq; dubitatio. **S**ed de pecūia
testis ē salōn eccēs vij. ita dicēs. **U**tilior ē sapia cū
diuicijs. et magis prodest videntib; solē. **S**icut. n.
ptegit sapia. ita ptegit pecūia. h̄ ille. **A**ccedite igit
p̄mo accurrite ad hanc phiaz o quicūq; et sapē
et h̄re tprālia p̄terq; eterna bona vultis. **E**t p̄mū
quidē. loq; ad nouicios. libros cōs; in ea factate
legi solitos ipsi p̄legite. dehinc ad hec singl̄ia per
amplos iurū venata siluas aīm applicetis. **I**pa. n.
vos si idocti estis. doctos. si cōfusi. r̄solutos. si dubij
certos. si obliuiosi. meōres suapte nata efficiēt. **S**;
ne op; suū laudare insolētis sit. neue h̄a lōri mea
onios; h̄e huic oratiūcule fco. q̄toā; ad rē ppēm;.

Incipiunt singlaria in causis criminalibus excellentis-
simi utriusque iuris moarche dñi ludouici de roma
posita ut sunt atque ordinata secundum ordinem titulorum
quinti libri decretalium per dñm laurentium de pallaczo
hys iuris utriusque padue doctorem famosissimum.

Prologus in opere sequenti.

Ludouicus de roma doctor doctor excellentissimus
hoyi singlariu scriptor. primis diebus hys
tpe videlicet basilien conaly floruit. fuitque tante et
tam eminentis scie in facultate iuris utriusque quod nulli
in eo sciendi genere secundus inuentus est. tanto etiam
et tam felici predictus ingenio memoriamque ut de eo a
quibusdam imodice fidei viris assertum sit. quod quicquid
legere volebat. intelligebat. et memorie perpetuo
comendabat. Tante insuper et tam omnibus admi-
rande lratore fuit. et in allationibus ac inptatoibus
iurium tam efficacem et tam copiosum ut nullus ad-
uersus eum preualere posset. primo ut laudes eius
vere et breuiter dicam. in hoc sciendi genere aut
inter mortales principali primus extitit aut omnino
ut iam dixi nulli secundus. Cuius rei gratia seu roma
seu basilee quocumque insignium locorum ipse aderat. lux
mundi a doctis plerisque omnibus non sine magna ratione
dicebatur. Et cum ipse ludouicus ambassiator ex parte
conaly basilien ad ducem burgundie legaretur. dux
ipse fretus suorum consilio. ne forte sermo ludouici

capere in eo neue suasionibus et rationibus eius flecteretur. audire eum loquentem aduersus eugenium oio recusavit. Et hoc sit iter eius singularia unum. Processit autem meo et multorum iudicio in hoc opere cadendo velut iohannes apostolus in conscribendo suo euangelio. Scripsit. n. ultimus. et inspectis matheo luca et marco tribus alijs prioribus. que illi omiserant nonnulla ipse addidit. et sublimia deitatis christi archana resecavit. Sic ludovicus noster plena utriusque iuris archa ultimis fere omnium qui nostris diebus dignum quicquam scriptitarunt. dicta anteriorum suorum plegens. quod eorum quidam omiserunt vel forte ignorarunt ipse utiliter adimplevit. multaque in iure perplexa atque ambigua explanavit. Scripsit quidem et alia singularia longe plura in ois fere tam canonica quam civili materia. sed ad prius de criminalibus dumtaxat causis agere intentio nostra est. de reliquis iposterum si divina fauerit tractaturi. Scire quoque te velim o lector quod appellone horum singularium domini ludovici etiam continetur singularia ino. hostii. archidiaconi iohannis. bar. bal. et aliorum glossarum quoque et textuum plurimorum utriusque iuris. Attribuuntur autem spaliter ipsi domino ludovico pro eo quod eadem in multis sparsa volubus et per loquas latalaque iurium vagantibus silvas ita collegit. Sed prologio ubi sine facto ludovici tandem ipsum et mica et rara et nova et singularia dicentem audiamus.

Singlariū dñi ludouici de roma liber quintus et
ultimus. Incipit feliciter.

De accusationibus. Titulus primus.

Regulariter inimicus non potest accusare ut c.
repellatur et c. cum pro de accu. et l. qui accu-
sare ff. e. Sed an hoc sit verum si crimen est
notorium. dices quod sic quia in notorijs non requiritur
ordo iuris c. ad nram de iureiu. preterea iudex alius
suspectus in notorijs non est suspectus c. proposuit
de app. ergo eodem modo hic. Sed in contrarium casus
est singularis in q. n. episcopi et in autent. de testa.
s. quia vero inimici.

Secundum.

**De crimine lese maiestatis potest quis accusari etiam
post mortem quod dampnatur eius memoria l. si. q. ad. l.
iul. ma. et insti. de hered. ab inte. s. per contrarium.
Sed quia quanto tempore illud ius accusandi durat. In
hęcico quod est crimen lese maiestatis eterne quam
longe grauius est offendere quam temporalem habes tempus
quicquid i. manicheos. q. de here. Tu dic idem in
crimine lese maiestatis temporalis. ita dicit ibi. glo. et
xviii. q. n. in summa.**

Tertium.

**Accusatus de crimine antequam pronuncietur commisisse
delictum non admittitur ad honores et sic pendente
accusatione est inhilis l. reus delatus ff. de mune. et**

hono. et. l. verū. C. de procura. Canoniste in. c. ompis
de accu. lxxxi. di. tantis. et. c. accedens de accu. et. c.
accusati de spmo. Quod est verum quando ppter
solam accationē ipse accusatus est infamis apud
bonos et graues als secus. Dicitur est singulare
hosti. in sua laura et io. an. in. c. meimus de accusa.

Quartum

62. f.
Racione infamie orie a plonis maliuolis non est
formanda inquisitio. c. qualiter et qndo. de accu. et
de purga. ca. cū in iuuetute. et bar. in. l. i. s. si publico
ff. de adulte. et angelus in. l. si vacantia. C. de ho.
vacan. li. x. bal. in. l. cōgruit. ff. de offi. presi. Quod
intellige cū grano salis qd scilicet non est formāda
super delicto sed super fama iquirenda. Sic dictū
est do ludouici in. c. cum in iuuetute preallegato.

Quintum.

Accusatus de crimine capitali et positus in carceri
bz an debeat pristinae libertati restitui solum post
sententiam absolutoria an ante sententiam postq̄ cōstituerit
per probationes ipsum non deliquisse. Sais enim
reglariter qd lite pendēte nichil debet innouari. et
lis dicitur pendere post litem contestatam usq; ad
sententiam ut in. l. properandum. C. de iudi. et. l. grece
s. et post litem. ff. de fideiussu. Sed cōtrarium est
verum. Casus est de hoc singularis atq; vnicus in
l. nullis in illa parte ubi dicitur intantum detineri

donec repitur cognitio celebrata discrimis. *Q. de ex
hiben. reis. & illū tex. no. iacob? baldū. & bal. in. l. sed
is. ff. de i. ius vocan. vide etiā bar. in. l. ab executore
de app. et bal. in. l. n. de epi. audi. Et valet hoc dictū
pro criminoso seu accāto. Nam si nō relaxaret ante
sententiam nō posset postmodū relaxari si pars aduersa
appellaret per tū nichil inouari appellōe pendente*

Sextum

*Inno. dubitat nūquid iudex ex officio per inquisiti
onē procedē possit sup iure vñ rebus ecclie. Has. n. q.
regulariter nō debz iudex nec p̄t inquirē ex officio
l. recepta. s. si quis accusa. ff. de mune. et hono. qz ē
via extraordināria. Quod fallit in multis casibz po
sitis in glo. in. c. i. ut ecclie. bñti. per bar. in. l. i. s. si pu
blico. ff. de adulte. per bal. in. l. iubemz. *Q. de proba.
et determinat qz nō nisi papa qui hoc p̄t de plenitu
dine ptātis. alle. c. cū olim de testi. Idem inno. in. c.
qm̄ frequēter. s. sunt et alij ut lite nō conte. dicit
qz rōne excessus cōmissi in rebus seu iure ecclie p̄t
iudex per inquisitionē procedē. et sic est contrarius
Sed hoc ultimū qz possit procedi ē verū. Quod
pbat do. ludo. per tres rōnes. Prima rōne publice
utilitatis. l. congruit palle. et utilitas publica con
sistat in sacris. l. i. s. ius publicū de iusti & iu. et. i. di.
ius publicū. Secūda qz in iuribz p̄ncipis t̄p̄ralis vel
eccliasici vñ pape vñ imperatoris p̄t ut est casus in**

de p̄t. t̄p̄ralis in p̄t. l. i.

·d. l. si vacantia. ergo multo fortius i iuribus pncipis
eterni bona. n. eccie dei sunt. c. cu ex eo de elec. li. vi.
et plene per mo. c. cu sup de ca pos. et pprie. Tercio
si pro utilitate miserabilis plone pt lex nec quidq
·s. advocatos. ff. de offi. pcon. et le. x. bar. in l. iii. s.
huc autē. ff. de dāp. itec. ergo fortis pro utilitate dei

Septimum.

Instituēs accātionē ad utilitatē publicā desistit
postea ab eadē. Quero an iudex possit tertiū cōpel
lere ad ipām psequendā. Dic q nō. sed accusat
est tūc absoluedus. l. senatus. s. senatus. ff. de iure
lis. Secus autē si non contuācter desistit accāre. ut
q sit mortuū v' ob aliā cām desistisset. casus est
notabilis in l. monēte. q. de delatoribz li. x. tūc. n. ter
cius cogi p't. licet secus videtur per regulā ut neō
iuitus agere vel accāre. Quod intellige verū nisi
accātor illam accātionē ad publicā utilitatē insti
tuisset noiē alterius puta tutorio noiē v' procurio.
tūc. n. q' tūcūq; moriat' accusatus non poterit tertiū
compelli ad ipsū accātionis prosecutionē. tex. est
singularis in l. diui. ff. ad tercul'. Et hec ē notabilis
limitatio ad bar. in l. libelloz. s. si. ff. e. in l. penul. de
publi. iudi. et ibi ponit accātionē institutā per aliū

Octauum.

posse psequi

In sultus factus cū armis licet non extractis p't
accusatū et pūti ac si extracta forent. et dicit' fact'

insultus cum armis in. l. m. s. cum vi dejecto. v. qui
accusari. ff. de vi et vi. arma.

Notum.

Accusator regulariter debet se inscribere aliter non tenetur
accusatus respondere. no. archid. in. q. m. c. nullus. s. inscriptio.
calumpnantes. n. ad vindictam posita similitudo supplicij
n. q. vltia quisquis. fallit in multis casibus quos no.
hosti. in summa. e. d. s. q. l. iter. preda. Sunt preterea et
alii casus in quibus non est necessaria inscriptio qui no.
singulariter per glo. e. l. qui crimen. Omnes vero
hincinde collecti numero sunt. x. Primus cum quis accu-
sat de leui crimine. ff. e. l. leuia. Secundus dum miles accusat
in casibus sibi a iure concessis. q. non inscribit nec in
epitaphium incidit. ff. ad turpil. l. i. s. accusatione. Tertius
in crimine apostasie. e. de apostata. l. apostata. Quartus
si accusatur episcopus q. iudea duxit uxorem. e. de
iude. l. ne quis. Quartus si maritus accuset uxorem de
adultio iure mariti. in. q. m. s. aliquando. Sextus in crimine
falsae mouete. e. de fal. mo. l. i. Septimus si tutor accu-
satur. e. qui accu. non pos. l. ij. Octauus dum quis ex
necitate accuset ut heres volens vindicare necem
defuncti. ff. quibus ut iudig. l. tutor. Nonus in crimine
abigeatus. e. de abige. l. vna. Decimus si per officialem
crimina nunciantur. e. qui accu. non pos. l. ea que

Decimum.

66 **A**ccusator si non potest pati penam talionis debet tamen

ppinquoꝝ defēdant ab accātionē non repellūtur
·ij· q· i· m· pūm̄is et· c· phibētur superius allātis.

Decimūquintum.

Quero an accātus possit accātorē suū reaccāre
Dic q̄ non. Quod intellige sedm̄ hosti· in summa
·e· ti· de parī vel minori criē· secus de maiori ut· m·
·q· xi· neganda. Nam accusatio mutua· i· reaccātio
p̄sultur odiola et per q̄ns calūpniosa· c· nū· p· e· ti·

Decimūsextum.

Sz an frater possit accāre fratrem. Dic q̄ de magno
criē nō p̄t nec eā testificari cōtra ip̄m de p̄to criē
heresis et alijs a iure exceptis. Immo si magnū
et capitale crimē frat̄ aduers⁹ fratrem instituerit nō
solū audiend⁹ nō ē· sed eā exilij pena plectend⁹
·c· de hys qui acci· non pos· l· si magnū· de p̄sūp·
Itas· sec⁹ vero ē i leuib⁹ criē· m· q· m̄ itē parētes.

Decimūseptimum.

An vero alienigena accāre possit. Dic q̄ non. m·
·q· m̄· accātores· q̄ inter indigenas & alienigenas
linoꝝ inuidie regnare cōsuevit· de insti· ad decorem
Quod limita sedm̄ glo· io· dīcō· c· accātores quādo
ignotus est quoad famam vitam et conditionē.

Decimūoctauum.

Quero an infamā vitat accātus qui ante infamā
soluit id in quo si condēpnaret̄ infamis efficeretur
Dic q̄ sic· ita· no· bar· m· l· infamē· ff· de publi· iudi·

2

Dic qd sic. no. bar. in l. i. famem. ff. de publi. iudi. et
bal. similiter in l. si. reus. ff. de procurato.

Decimūnonum.

Utrum confessio ab accāto facta in tormentis non p̄ce
dentibz iudicijs ex quibz cōfiteus torq̄ri potuerit
p̄iudiciz cōfiteenti etiā si in illa post torturā p̄seueret
Dic qd non. et est singlāre dictū bar. in l. penultima
ff. de consti. bal. tū dicit qd p̄iudicat q̄fiteenti si in
ea p̄seueret in l. i. q. de confes. S; glo. quas pro se
iduat nō loquūtur q̄ndo iudicia nō p̄cesserūt torturā.

Vigesimalium.

Eu scis qd accātus et absolutz in foro cōtencioso
non p̄t iterū de eodē criē accāri. c. de hys. e. ti. excep
tis duobz casibus p̄ctis. ij. q. v. hoc habz p̄p̄riū in
magna glo. et de elec. cum dilc̄is in glo. p̄t. Sed
utqz criōsus per p̄nias absolutz a pena fori p̄nialis
possit accāri & p̄iri in foro q̄tencioso. Dic qd sic. no.
glo. et ioan. de diuor. gaudemus. et idem dicit glo.
xxxiii. q. ij. admonē. q̄uis hosti. teneat cōtrariū in
c. tue de procura. ubi dicit qd etiā debz penitentē
defendē. Cuiz dictū p̄t saluari q̄n p̄nia fuit publica.
q; illa succedit loco pene fori q̄tenciosi. no. ioan. c. de

Vigesimalūprimū. hys. e. ti.

Eu scis qd criōsus accāre non p̄t ut. s. e. ti. arti
pm. Nunc q̄ro an criōsus acta p̄nia accāre possit
Dic sedm̄ ioan. tractatu suo de testibz qd in causa

criali civiliter intentata talis crialis testificari potest
allat. c. per tuas de sumo. et. c. testiom de testi. Si
igitur civiliter de crue testificari potest. in lito foris in ca mere
ouili. Et cu accatio et testiom par passu abulene
.m. q. m. c. i. x. c. non debz. tu ead dic q crialis acta
pnia potest accate de crue civiliter. ar. iurium predictoz.

Vigelimusecundum.

Accator pendente accatione non potest promoueri sicut
nec accatus. tamen si promoueat et snia pro eo fert
non deponitur. als secus. questio brixien pendente
accatoe. per glo. lxxx. di. tatis. e. ti. c. omps per doc.

Vigelimutercium.

Satis onisus est sup q accator si non pbat accatoez
calupniat. s. qd iuris de denoate. Dic q si denoas
non pbat qd intedit calupniari pluit sic x accator
Casus est in. c. cum dilectz de calup. Et nota q in
denoatoe requiritur pmoitio. alioquin denoans a
denoatoe rpellitur. tex. est in. c. cum dilectus. e. ti.
Amoitia eiam dz pcedere vindcaz. xij. q. ij. idigne.

De symonia.

Si renuncio bnficio meo hoc expresse q alteri
coferat an comitto symonia. Dic q sic secz si
taote in mente agat. no. glo. de offi. dele. ex parte. i. x

Secundum. ino. e. ti. c. tua.

Symoniaz an mittat qui pecuniaz dat ne suo bnfico
spoliet ut ne i bnfico lie cae cogtoe violentiā patiat

Dicitur quod non. Secus si spoliatur pecunia; det ut beneficium
recuperet. quod si non est veratorum redimere sed possessorum reci-
pere. ut non iohannes post inno. in c. ad aures. e. ti. Dicit
tamen iohannes ibidem quod non licet aliquid dare pro re spirituali
etiam ad redimendum veratorum quando potest huius recusari ad
superiores et ab eo consequi iustitiam nisi periculum vel dampnum
immineret ex dilectione. Sed alibi dicit ipse iohannes per hostiam
quod in spiritualibus licet aliquid dare pro redimenda veratore
quia hoc fit per compositionem interveniente auctoritate superioris. ut
ipse non in c. dilectus. i. e. ti. Item dicit ibidem singulare quod ad
redimendum veratorem nunquam licet aliquid dare pro
iure querendo. sed pro iure quesito conservando sic.

De hereticis.

De ipso quod libri hereticorum scribuntur penes aliquem pre-
sumuntur hereticorum et potest ille de heresi apprehendi. secundum
archidiaconum singulare. xxiii. q. ii. sane. ii. per. c. si forte. e. ti.

Secundum.

ubi videtur casus.

Augustinus quorum de hereticis loquens et eorum libris
pulchre ait. et hereticorum. xxv. q. ultima. c. ultima. Ideo inquit
divina providentia multos divini erroris hereticos esse
permittit. ut cum interrogant nos ea que nescimus sic
discutiamus per quodammodo. et divinas scripturas cupiamus.

Tertium.

Etiam hereticorum pulchre et singulare tex. que notabi. i. c. quod autem
xxiii. q. iii. ubi sic hereticorum. Propterea cadunt homines in heresim
qui cum ad cognoscendam veritatem aliquid impediunt obscuro

De hereticis dicitur per Augustinum

ita cum hereticis causa

non ad pphicas voces non ad aplicas lrās nec
euāgelicas auctēs. s; ad semetipōs r̄currūt. & ideo
magū erroris fiunt q; vītatis disaplī non fuerūt.

Quartum.

S; an sit licitū libros hēticōz legē. De hoc habes
dcm̄ singlre ambrosij sup lucā. legimus aliqua ne
negligātur legim; ne ignorem;. legimus ut non
teneam;. s; r̄pudiem;. xxvij. di. c. legim;. ubi glo.
diat. s; repudiem;. ut libros hereticōz & paganōz
allāt. c. vlti. xxm̄. q. m. Quod tñ dictū itellige p̄
hētur. xxvij. di. c. turbat ubi dī. Seclāres lrās q̄dā
legūt ad voluptatē figm̄tis & ornatu ūboz delcātī
quidā vero eas ad eruditōēz addiscūt ut errores
gentiliū legendū detestētur. & utilia que in eis inue
niūtur ad vsū sacre lrōnis deuoti cōuertāt. tales
laudablī seclāres lrās addiscunt.

Quintum.

Dubius in fide censend; est heretic;. c. i. e. ti. hoc
sane verū. s; distinctōe eger. q; breue et generale
dictū est. Sunt tñ aliqua p̄ponēda. Primo q; licz
scdm̄ gōf. et hosti. in sū. suis. e. ti. hētic;. lex moīs
accipiat. hic tñ sinuo hēticiū pro eo qui de articū
fidi vlt sacris ecclie alī sētīt q̄ ecclia romana. Scdo
q; iuxta doctrinā alexādi anglia in scdo sūme sue
et astenxi. libro. ij. rō fidei p̄mo & p̄ncipalē est circa
articulos fidei. et per oppositū herelis. scdo fides

leg. 2. f. 2. p. 2. s. 2. d. 2.

mag. am.

alī e. alī leg. 2.

1. f. 2.

2. f. 2.

extendit ad illa que docz sacra scripta circa mores
ut q fornicatio e peccatu mortale. et per oppositu
heresis. tercio ad historias in biblia contentas. et
per oppositu heresis. Formetur ergo qstio. Vtrum
dubius in fide hereticus sit censendus. **Distingue.** Est
n. duplex in fide dubietas. una que fit ptnaciter
et cum quadm complacētia. et talis est perfida et
heretica. ut. d. c. dubius et. xix. di. nulli fas. **Alia** est
que fit in deliberate ex quodam scrupulo conscie. et
talis est potius pena q culpa et debilitas proprie
pmagiatōis q pcni. et licz sit abicienda tamē nō
est heretica de spmo. per tuas. n. et hoc dicit ad ro. ix.
Infirmum in fide assumite. et mathi ix. **Credo** dñe
adiuva incredulitatē meā. **Tales** n. scrupulosi ut fre
quēter hesitant contra ppriam voluntatē. unde si
bene resistūt talibus motibus et se firment in fide
potius merētur q peccent ad instar stimuloz car
nis. vi. di. s. pensandū. Ita no. guil. de mon. lau. et
gen. e. ti. c. unico in cle. et ioan. m. d. c. dubiis. **Et** ad
uerte pro intellai premissorū q scrupulus scdm
plid dicitur ai molestia. sollicitudo. anxietas. dubie
tas. difficultas. subtil qstio. **Scrupulus** etiā dicitur
parvus lapillus et asper. **Notandū** insup q fides
differt ab opiōe et sciā. Nam sciā habz apertam
cognitiōē. opiō dubitatioē. s. fides mediū tenet
q dubitatioē nō recipit nec aptam cognitiōē hēt

3° 49°

Appoiti

du. 1° for subiecti

57

quid s. p. p. q.

fy 2° ab opiōe
© fua

de sū. tri. c. firmiter. et. cle. fidei. e. ti. concor. anto. c. i.
.e. ti. dicens q̄ iter dubiū et certū ē dare mediū. s.
credere et spe. ti. de pos. s. vi. ū. h. tamē dicit q̄ inter
credē et nō credē est mediū. s. dubitare Et ista ūba
suprapoita multū valēt ad clar. itellcū. d. c. i. e. ti.

¶ Quintum.

¶ Solet etiā queri de iohāne baptā utriū dubitauit
super aliquo fidei articulo. d. mathi. xi. Tu es qui
uentur? es an aliū expectamus. Et videtur non
dubitasse de xpō q̄n esset homo et deus cum dicit
io. i. Ego vidi et testimoniū phibui q̄ hic est filius
dei. et q̄n esset passur? pro genere huāno cum de
eo dixerit. Ecce agn? dei ecce qui tollit p̄cā mūdi
Sed ut quidā dicūt dubitauit an eēt ad inferos
in p̄p̄ia descēsur? Cui snie videt cōsentire grego?
Ambrosi? vero sup lucā dicit q̄ non q̄siuit ex du
bitatōe vel ignorācia s; ex pietate. Et crisost? sup
mathm dicit q̄ non q̄siuit q̄ ignoraret. sed ut per
xp̄m eius discipulis satisficeret. Unde xp̄s ad beati
ioh̄is intentoēz et discipulorum instructoēz r̄ndit
ōndens operū signa. Alij dicūt et non improprie q̄
nō seq̄tur. interrogauit ergo dubitauit. Interrogauit
xp̄s cuius esset p̄mago et superscriptio mathi. ix.
non tm̄ de hoc dubitauit. Interrogauit etiā dñs
adam ubi erat. et cam ubi erat frater suus abel.
gen. iii. et. iii. caplis. tamen de hoc non dubitauit

Sz qd per talē interrogatōez iohēs non errauerit
pater ex hoc qd epūs postq̄ vūcū iohīs abscesse
runt tantū testiōni dedit iohī vocans eū angelū
et plusq̄ pphām ⁊ iter natos muliez nulli minorē

Sextum.

mathi. xi.

Papa neī subiciat nec potest etiam per concilium
iudicari nisi de heresi. xl. di. li. papa. et. xxi. di. nunc.
autem. Et de heresi non iudicatur ab hoīe s; a iure.
qd heretici priuati sunt a iure oī ptate et beneficio
ecclesiastico. no. archid. xxiii. q. m. dicit aplūs. p̄mo
ad omnia bñficia et officia ecclesiastica sunt inhiles
.c. statutū. e. ti. li. vi. et no. glo. vii. di. quo iure. et eoz
bona ipō iure publicat ⁊ cōfiscat. e. ti. cū scdm. li. vi.

De apostatis.

Triplex ē apostasia. I. perfidie qua quis recedit
a fide ut iulian⁹ apostata. de hac. ij. q. vi. nō p̄t.
Inobediē qua quis spontanea volūtate trāsgredē
preceptū dñi ut adam et eua. et qui sacris cano
nibus obedire contempnūt. de. hac. ij. q. m. alieni
Irregularitatis qua quis a statu religiōis assūpte
recedit. ut cū apostatat cleric⁹. moāch⁹. religios⁹
vel cōuersus. de. hac. l. di. c. vlti. hec vero fit multis
moīs. dimittēdo tōlurā ⁊ hīti clericalē. xx. q. m. eos.
nisi ex cā iusta. de. vi. et. hone. cle. c. petul. Et nota
qd ideo p̄misit de⁹ cadē pet⁹ ut is qui futur⁹ erat
pastor eccie in sua culpa discēt q̄liter alijs miserī

qz dicitur p̄m
rel. p̄m

(21^e d)

debet. & ex sua infirmitate cognosceret quod misericorditer alienas infirmitates toleraret. di. li. considerandum.

Secundum.

Sed qua pena puniatur apostata. Dic quod diuerse sunt pene secundum diuersitatem apostatarum. Nam apostata a fide hereticus est & sicut hereticus venit puniendus. s. de here. arti. ultio. Ab ordine excoicatur quis & efficitur infamis. ij. q. mi. si quis a suo. Et religione etiam excoicatur et efficitur infamis. et interim ad ordinem vel dignitatem promoveri non potest. xvi. q. i. ixi.

De homicidio.

Quero si quis excesserit modum in defendendo cum possit euadere vulnerando et voluit occidere certum est quod puniatur. s. dic quod non de occiso. bal. hoc dicit in. c. i. de pace tenen. in vlt. feu. Nam licet puniatur tunc culpabilis quod modum excesserit tamen non puniatur pena mortis. s. iudicis arbitrio citra mortem. alle. unicam notam in. an. in. c. significauit de pe. et re. in nouella.

Secundum.

Homo accusetur de homicidio confessus est articulum quod homicidium occidit sed ad sui defensionem probauit que in articulo continetur an debeat absolui. videtur quod sic per regulam. l. sciam. s. qui cum alio. ff. ad. l. acquit. x. l. i. C. unde vi. l. vii. de iusti. et iur. et cle. si furiosus. e. ti. Sed bal. singulariter dicit contrarium. scilicet quod non debeat absolui sed tamen venit mitti puniendus. l. unica. C. de confes.

ratio q̄ eadē defendendo nō licet occidē nisi cū mode
tantiē iulpatē tutele. ut p̄bat̄ in iuribz p̄alle. Et iō
debz adicē. fca ad meā defēsiōnē & nccio cū aliter fa

Tercium. cere nō potui

Tu scis q̄ in homicidio et in cā capitali et in qua
libet in qua iponitur pena sanguis nō p̄t fideiussor
iteruenire ut dicit bar. in l. si reū. ff. de custo. reorū
Sed an valeat consuetudo in cōtrarium. dic q̄ sic
·glo. est singularis xxij. q. v. cum homo.

Quartum.

Quidā fuit vulnerat⁹ mortale per magnū ciuē et
diuitē. mō vulnerat⁹ iacebat p̄strat⁹ in terra fami
liaris illius ciuis iuit et occidit eū. **Quero** an ille
ciuis p̄uat̄ de ocaso si nō mādauit ul̄ ratū nō hūit
Dic q̄ non p̄uitur nisi de vulnerato. optim⁹ videt̄
·tex. in l. itē mella. s. cell⁹. ff. ad l. acquil. Et dicit do.
ludo. q̄ de isto casu fuit lucratus unā cappā de serico.

Quintum.

Prohibitū est arma portare. l. i. ad. l. iul. de vi pub. et
in autē. de armis per. to. **Sz** quid de r̄tico si portat
arma extra ciuitatē. an p̄uat̄ ea pena qua alij de ci
uitate. Dic q̄ nō. sz ē pena p̄ditōis armorū tm̄. **Cas⁹**
ē singularis in c. i. s. si q̄s rustic⁹. de pa. te. in vli. feu.

Sextum.

An occis seipm̄ carē deat septē. Dic q̄ sic. xxij.
·q. v. placuit. **Idē** de usurarijs manifestis de usur. c. q̄.

Alios casus quibus debeat quis carere sepultura
vide per glo. et doc. in. c. ex parte. ij. de sepul. et vide
bar. in. l. miles. s. si. ff. de adulte. Casus autē qui no
tatur singlī per glo. dco. c. ex parte sūt isti. Primus
est in his qui seipōs interficiūt vel suis sceleribz
per iusticiā interficiūt. xxiii. q. v. placuit. Secundus
ē de furibz et latronibz. de fur. c. fures. Tertius de
his qui moriūtur in torneamētis de torneamē. c. r.
Quartus in raptoribz de rapto. c. super eo. Quintus
de his qui pbrōs instituunt in testō tutores filiis
suis. lxxxviii. di. neq. apud. Sextus in excoicatis sic
decedentibz de sepul. c. sacris. q. rōni cōsentaneū
est ut quibus nō coicamus uiuis non coicemus
defunctis dco. c. sacris. Septimus in his qui post
mortē cōmūcātur de heresi. xxiii. q. n. sane pferitur
Item in quolibet quē constat in mortali decessisse
xxiii. q. n. non estimemus et. c. pro obeuntibus.

Septimum.

Capitulum ex parte. n. allegatū circa p̄ncipiū prece
dentis articuli habet casum singlarem et lugubrē
loquitur. n. expresse de quibusdā garcionibus qui
rapere nitebantur quādam nobilem mulierē que
manus eorū aufugiens casu de ponte in anem ce
cidit et non sponte. et inde submersa est queritur
an talis debeat ecclesiastice tradi sepulture. et deter
minatur ibi q. sic. presertim cum ex honesta causa

fugisse noscatur ut hētur in d. c. ex parte. ij. Sed
quero si sic credens euadere etiā sponte se in aquā
p̄cipitasset maxime ubi videbat q̄ posset euadere
an sibi imputari debet. Dic q̄ nō. ar. p̄m. di. nerui.
cū pro bono & licito hoc facere posset. unde si quid
contrarium eueniat non iputatur. p̄m. q. v. de occi
dendis. hec in glo. singulari. d. c. ex parte. ij.

Octauum.

Est cōmissum maleficiū in officio assessoris si non
punitur presumitur factum culpa et negligētia
ipsius assessoris vel regentis ut in. l. quoniā de app.
et vide cp. in. l. diem functo. ff. de offi. asses.

Nonum.

Vendente accātionē de homicidio cōtra ticiū. decedit
ticius relicto herede. tu sis regulariter q̄ finita est
accusatio per mortem delinquētis. l. defuncto. ff. de
publi. iudi. et. l. ex iudiciorū. ff. de accusa. & per totū
tū. si reus vel accor. mor. fuerit. Sed quid si heredes
eius instēt ut iudex declaret defunctū nō cōmisisse
homicidiū ut euitet infamā mēorie sue. an cogat
iudex ad hoc declarandum. Dic q̄ sic. casus est sin
gularis in. l. filium. s. seio. ff. de adimē. lega. et no.
bal. in. l. unica. & ne ex delict. defunctorū.

Decimum.

De questione tali interrogo. Aliquis accepit pecu
niam ut cōmittat homicidiū vel aliud delictum. cui

Duodecimum.

Doctores milites et decuriones non possunt torqueri. l. duo marco et l. milites. C. de questio. Sed an valeat consuetudo in contrarium. Dic qd non. Casus est singularis in l. omnes iudices. C. de decurio. li. p.

Decimūtercium.

Hone bona dāpnati ad mortē pro homicidio v'l alio delicto debēt publicari ex forma qstōnis p'ie. Que ro an publicabūt iduimēta corrigia et alia de dorso. vel cuius eē debeant. Dic qd ista eē debent official' iudicātis qui pecuniā redigēdā ex d'is rebz cōt'z in nccitate sui officij. tex. ē singularis in l. diu. ff. de

Decimūquartum.

Eu scis qd relegati si excedūt terminos cōfinioꝝ suoꝝ v'l sui exilij puniūtur pena de qua in l. relegatorū. s. ex plibus. ff. de pe. S; quid in hānito reperto in territorio ex quo ē hānito. Dic qd de iure cōi est pena deportatois. in cuiꝝ locū succedit hodie decapitatio. Casus est singularis in l. matheatic. C. de epi audi.

Decimūquintum.

Hone tyrānus precipit michi qd ego interficiam tū. alioqñ vult me suspendē in furas. quero an p'terū huiꝝ metus licite possum tū occidere. bal. m. c. i. s. furtum de pace iur. fir. in vli. feu. determinat qd sic. Sed istud non est sine magno dubio. Nam pot'z debz q's oīs mala pati xē. c. sacris qd

an poterit hēs eiꝝ cōtra mltēz dotem repetēteꝝ de
adsterio exapē. Dic qꝫ nō. Ita no. singlē anto. d. c.
plezqꝫ. et bar. m. l. rei iudicate. s. heredi. h. moꝝ. ff.
so. ma. Et adute qꝫ sicut ppter adsteriū uxoris vir
lucrat dotē. ita mlr ppter adsteriū viri lucrat doā
onem ppter nuptias. S; si liberi extant ex eorū
mōnio tūc dos siue donatio ad eos spcāt. ut lite
non conte. c. i. in glo. ¶ Sed quid iuris si maritus
accāuit uxorem de adultio et lata est snia diuortij
postea mlr ul' alius pete mōniū nullū pnuāci
ppter consāguitatē aut aliud ipedimētum ppetuū
nūquid mlr pōt petē dotē non obstante pma snia
¶ Quidam dixerūt qꝫ sic. qꝫ cōstat mōniū fuisse
nullū. ergo nec uxori cōmisi adsteriū. S; hosti. e. ti.
in sū. cōtrariū tenz; & bene. Quia in hac matia non
ē cōlidanda v̄itas facti. s; mens; & intētio faciētis
cū opē subsecuto. Nā et si in v̄itate facti adsterium
non cōmisi. tū intētioē aī adulterata fuit. Sicut
·n. in talibz boā fides extāt adsteriū. ita mala fides
et intētio pua faciūt adulterium. hec hosti. ¶ Et qd
iuris si vir balneat cū mlrē extranea. Dic qꝫ puatur
donatōe ppter nuptias. si autē mlr cum viro extra
nea balneat pnat dotē. qꝫ utrobiz est presūptū
adsteriū. Casus ē singlris. C. de repud. l. vltiā. Itē
balneat pro luxu aī et voluptate nullo die cōcedi
corpis nccitate nllō die prohi; nec in die dnico. de

con. di. in. puenit. ubi sic habet. & sūt ōba gregorij
pape aurb? rōms. Aliud quoq; ad me platum est
vobis a pulis hoib? eē p̄dicatū ut dnico die null?
debeat lauari. Et quidē si pro luxia et voluptate n̄s
lauari appetit. h̄ si nec r̄liquo q̄lz die q̄cedim? si autē
nccitate h̄ nec dnico die p̄hibemus. ¶ De iure civili
ignoscat p̄ri qui iuente filiā in adultio et eā itertiat
et omēz adulterū cū ea iuentū. & hoc i domo ppria
vel generi. dūmō utrūq; s̄i incōtinēti itertiat & nō
alterū tm̄. ff. e. l. nec in ea. & l. se. et i autē. ut li. ma.
et auie. s. vltiā et pe. coll. om. vir autē adulterū cū
uxore i domo ppria dep̄hensū impuē occidē p̄ uxore
autē nō. ff. e. l. marito. 2. i. et. l. si adulterū. s. liberto
& l. grace? & e. Et rō vlti r̄ddi p̄. q; filiafa. eadē nup
ta r̄manet i pria ptate. nec ē in ptate viri m̄li q̄ad
officia maritalia. no. bar. m. l. i. s. si. ff. de iurē. Sed
quid iuris si vir nō solū adlterū qd̄ facē p̄. s; eadē
uxore in adultio dep̄hensā occidit qd̄ nō p̄. quā
p̄iētur. Dic q; m̄ri? agit cū eo q; cū quol; alio hoī
ada. Nō. n. p̄iētur. l. cor. de sicca. s; si huilis ē in op?
ppetū datur. si hoēstior in m̄lulā relegat. ff. e. si
adlterū. s. si marit?. Primū tamē dictū de occasione
ipum tā in p̄rē q; in marito vidit hodie correctū de
iure canonico. certū ē. n. q; adlterū ē crimē eccl̄sticiū
de fo. cōpe. c. si. Et gnālī dī nō occides. xxm. q. v. si nō
licet. p̄mo exp̄sse viro infidiat. xxm. q. i. ad mouere

Questio de cōtingētibus raro. Si uxor alicuius
decesserit. post r̄surgat a mortuis. et dehinc car̄liter
eandē absq; nouo m̄rōmo cognoscat. uel ecōtra. an
peccet. Dic q; sic. ⁊ ē simplex fornicacō. soluti uidel;
cū soluta. de hoc expressū ē ar. in. c. liate. xxxij. q. viij
Et hoc idē ex dō apli pbat. q; mortuo uiro soluta
est uxor a lege uiri. viij. q. i. sicut alteri. Et per hoc
soluit q̄o de lazaro r̄suscitato quā mo; glo. i. l. nā ad
ea. ff. de legi. utrū sol; poss; repetē uxorē. uel ecōtra
sile ⁊ boā suis hēdib; aut legatarijs r̄licta. Soluit
et alia questio de m̄rōmo spūali. Nam bñficiarius
mortu; et a mortuis r̄suscitat; beneficia que morte
sua uacauit repetere non potest. cū tales sint quasi
manti ecclesiarū suarū. ar. lvi. di. cenomanēsez. De
quo uide plēn; infra. e. ti. arti. sed quero. Secus eēt
de sacro ordīs. baptisim; ⁊ h̄mōi que ip̄mūt carac
terē in aīā. q; illa non separātur. m̄rōniū autē non
ip̄mūt caracterē. iō. ⁊ c. **A**d id quod dictū est sup̄
e. ti. arti. et qd si mulr. adde pro cōe illi; dā. q; sicut
lauari nō debem; cū hoīb; aliene secte. ut in. c. ois
xxvii. q. i. sic nec uir cū aliena m̄l̄re uel ecōtra lauari
d; si uelint ab adultio excār. di. lxxxi. nō o; hęc enī
ē apud gētiles p̄ma r̄prehēsiō ut ibi dī. Adde scdō
q; ille ē itais qui tenz m̄l̄res custodiētes balneatorū
uestes. ff. de hīs qui no. ita. l. athletas. Adde ⁊ ter
tio q; i balneis nō uel; s; libido cōpāda ē. no. archi. de

con. di. in. puenit. **U**ad euidenciã vero cõtentorũ
supra. e. ti. arti. ij. scire debes qd uxori p̄t h̄re bona
triplicis cõditionis. Nam quedã sũt bona dotalia
quedã parafernalia. alia sunt bona ppria ipsius
mulieris suo regimĩ tm̄ reseruatã. Dotalia bona sunt
satis nota. parafernalia vero sũt illa que uxori t̄p̄rẽ
quo induatur in domũ mariti secum defert. et eorũ
administracõez concedit marito tacite vel expresse. ut
tradi. in. l. hac lege et. l. si. q. de pac. cõuen. et in. l. si
ego. s. dotis. ff. de iure doti. Dicũt autẽ parafernalia
a para qd est iuxta et fera qd est dos q̄i bona data
iuxta dotẽ. ut no. azo in sũma. q. de iure doti. in prin.
S; bona que non sũt parafernalia nec dotalia appel
lãtur ea que h; mulier sepata a viro et in suo regie ac
dnio r̄seruata. ut pote sibi donata vel ex successione
delata vel aliter. de quib; in. l. marit; cõ no. ibidem
q. de p̄ura. Et cõstare dz per veras probõnes unde
ad eã puenierũt ipã bona. alioq̄n i dubio presũtur
q̄ p̄ouenerũt ex bonis mariti. et per cõns desũnt
eẽ uxoris. et erũt sui viri & heredũ eius. ut h; in. l.
quib; muti; ff. de dona. inter vi. et ux. et in. l. etiã
e. ti. Hui; autẽ presũpcõis rõ est. ne illo nõ pbato
presũatur quesisse turpi de cã. s. cum cõlo. Unde in re
dubia meli; ẽ iclmare in causã honestã q̄ turpem
modo quero quid iuris si mulier probet legitime qd ista
bona hũit a suo amasio ex turpi q̄stu an cessabit

ista preſumptio er̄ remanebūt in eius dñio. **H**uto q̄
ſic. Nam datū m̄lri ex cā turpi ſit ſuū. l. idē. s. ſed q̄d
mētrici. ff. de condi. ob tur. cau. cōfirmat hoc tex. in
d. l. q̄ntus ſup̄to argumēto a rōne ceſſate. dicit enī
tunc fore locū predcē preſup̄coī q̄ndo non demratur
unde huērit. ergo ſi demratur ceſſabit illa p̄ſumptio
Queſtio multū utilis et necia. **U**trū et q̄liter in
m̄rionio cōmittat̄ adulteriū ſeu aliud mortale aut
veniale peccatū. **D**ic q̄ coitus cōiugal̄s q̄ad ipſuz
affectū eſt in q̄drupliā dñā. Nam aliq̄n̄ q̄miſcētur
cōiuges cā ſulotande prolis ad cultū dñū. q̄d ē op̄
euſebie. aliq̄n̄ cā reddendi debiti. q̄d eſt op̄ iuſtiæ
aliq̄n̄ cā icōtmētie ſeu fornicatōis vitande utruſq̄
partis. q̄d ē op̄ prudētie. aliq̄n̄ cā ſaturāde libidis
q̄d ē op̄ beſtie. In primo et ſcdo caſu nullū ē pecc̄
ſz pot̄ ē meritū. in tercio veniale ē. in q̄to mortale
De primo dicit auḡ. **C**ōiugal̄s cōcubit̄ gnādi
grā nō habz culpā. **E**t apl̄s. i. cor. vij. **S**i nupſerit
virgo nō peccat. **S**i. n. ſine p̄cō nō poſſz fieri quuga
lis cōcubit̄. nō p̄cep̄iſz dñs p̄ diluuiū eos coplāri
d. **C**reſcite & multiplicam̄. gen. ix. cū iam ſine carnali
cōcupiā non poſſent cōmiſceri. **D**e ſcdo dicit auḡ
xxxiii. q. ii. ſicut. **R**edde debiti et ſi nō exigis redde
et pro ſatiſfactōne p̄fecta deſ tibi cōputabit ſi non
quod tibi debetur exigis ſed reddis uxori q̄d debes
Aduerte tū q̄ ſcdm̄ pe. i. quarto ſcripti. di. xxxij. vir

nō semp tenet debiti quingale de neccitate reddē. allā
roēz phīcaz pulcīmā. q̄ natura unūquōq̄ individuū
magis īclīnat ad cōseruacōez sui q̄ ad cōseruacōez
spēi. vñ supflūū nutritiue q̄ p̄tinet ad cōseruacōem
īdiuidui mīlstrat gnātīue que p̄tinet ad cōseruacōez
spēi. magis ergo tenetur quis ad cōseruacōem sui
īdiuidui q̄ ad cōseruacōez spēi. vñ ubi īminet picu
lum salutis cōrlis alic⁹ īdiuidui. vt p̄pter īfirmītatē
aliquā. vñ rōe solōms iā facte. nō tenet ad cōdicio
nem debiti q̄ p̄tinet ad cōseruacōem spēi. als autē
tenetur. Adde si vis q̄ caritas bene ordīata incipit
a seipso. l. p̄ces. q. de seruitu. De tercio ait aplūs
Propt̄ fornicōem autē vn⁹ quīsq̄ suā hēat vxorē
hoc autē dico scdm̄ īdulgēciam. non scdm̄ īperīū
em. dī. neruī. Et aug⁹. Incōtinēcie malū ē q̄ vir cog
noscat vxorē etiam ultra neccitatē p̄creādi filios. sed
ibi est nupciāz bonum. et ita nō p̄pter illd̄ malum
culpabile ē hoc bonū. s; illd̄ malū sit veniale p̄pter
bonū nupciāle. De q̄to ait phūs. et h̄. xxxij. q. iii.
origo. Adulter est in suam vxorē amator ardētior
Et ierom⁹. Sapīs iudicio amat cōiugē non affcū
Nō regnat in eo īpetus voluptatis. nec p̄ceps fer
tur ad coitū. Nichil. n. est fedi⁹ q̄ vxorē amare q̄
adheram. De hīs. xxxij. q. ij. per to. et. dō. c. origo
Cutru in aliquo caū et maxīē tpe neccitatis liceat
fornicari. vide q̄ sic q̄ neccitas nō habet legem. de

ut dicitur
fornicari

con. di. i. sicut. et. i. q. i. emulsiões. Tu dic qd lz ppter
urgentē necessitatē fals sit licitū auferre aliena. de. q.
di. v. disciplās. ac etiā furari. de fur. si quis. et hōia
diū qmittē. de homi. c. ij. ⁊ carnes comedē in. xl. de. q.
di. iii. carnes. de obser. ieiū. cōsiliū. nullā tū necessitas
excūs fornicatōēs. Casus est in tmis m. l. palā. ff. de
ritu nupti. **N**os sumus in materia adsterij. do. ludo.
vult r̄probare unā opiōē; io. an. quam ceteri vicarij
tenēt ut euāgeliū i. c. si. de fo. compe. li. vi. i. nouella
ubi tenet qd iudex ecclāstic⁹ non p̄t inter laicos de
adulterio cognoscē nisi eo casu solo quo agētur ad
separatōē; thori. S; ipē in h̄ errauit licet fuerit valē
tissim⁹. Nam de iure hodierno pro adulterio sunt
statute tres pene. Prima ē separatio thori. et ad istā
iponendā debet adiri iudex ecclāstic⁹. casus est in
c. tue de pura. Scdā est pena detrusiōis in mōste
riū ut ibi latius hiat qd pudor est fateri. in autē. S;
hodie. Q. e. et pro ista penā etiā iudex ecclāstic⁹ adiri
p̄t. c. gaude⁹ de conuer. qingra. licet io. an. dicat con
trariū ⁊ male. Sed tertia pena est ut abscondātur
capilli. pro q̄ etiā adiri p̄t iudex ecclāstic⁹ ut p̄batū ē
sup̄ arti. i. S; est alia q̄ta pena adulterij. s. excoi
catio que est maior pena que sit de iure canonico. pro
qua solus aditur iudex ecclāstic⁹. c. ij. et. c. intellexi
mus. e. ti. Et sic patet qd io. an. cum reuēntia non
bene itellexit istam materā nec ita distinguit casus

Quō satis utilis et quotidiana. An vir accāns uxorem de adsterio possit reaccāri vel contra eū exopi de eodē cūē. vidi q̄ non per ea que hñtur supra de accu. arti. xv. Dic tamē q̄ sic. nec ē pprie reaccāre sed excipē. xxxi. q. vi. nichil. x. c. pe. e. ti. Sūt pretēs vi. ca. in quibz vir uxori obicē non p̄t adsteriū quino. e. ti. itelleximz. Primo si vir eodē cūē irretit? est d. c. itelleximz. Scdō si eā tradidit adsterandā. de eo qui cog. q̄. c. discrecōez. Nā cōtra virū accāntē uxorem de adsterio p̄t uxori exopē de lenocio. ut ibi Tercio si violēter fuit opp̄ssa. ff. e. vi. passa. Quarto si ignorāter & fraudlōse cogita eēt ab alio quē crederet suū virū. ar. xxxviii. q. ij. i. lectū. Quinto si credēs virū absentē mortuū eē nubire alteri. xxxviii. q. ij. cū per bellicā. Sexto si post adsteriū reconciliauit eam sibi. de iureiur. q̄admod. De hijs eadē large hētur xxxi. q. vi. i. sūma. **E**t si q̄ras unde h̄ q̄ mlr accāre non p̄t virū sicut ecōtra. De hoc p̄t duplex assignari cō. vna q̄ regl̄ mlr accāre non p̄t. ff. e. i. si. xv. q. iii. de cūē. x. ij. q. i. phñtur. Alia cō q̄ vir ē caput mlris de despon. ipu. c. duo sunt pueri. et nō licet a capite m̄bra r̄cedē seu contradicē qd̄ in idē redit. nec tantū iuris hñt m̄bra in capite q̄ ecōtra. de prescrip. cū non liceat. et. xij. di. c. i. et. xxxviii. q. v. cū capite. ubi sic hētur. Cum caput mlris sit vir. caput autē viri xp̄us. q̄ amqz uxori non subiciat viro hoc ē capiti suo

*Adm. ut fact. & ad huc
duo. f. q.*

*vi. cap. q̄ h̄t ut p̄t h̄t
adsterio*

*Adm. sunt cas. vbi ut p̄t
p̄t de adsterio*

eius cuius rea est cuius est vir si non subicit capiti suo epō
Si vnus quingū fornicat? fuit carli et alter spūali
ut qd est hereticus. an hēat locū cōpensatio. Dic qd sic
et iste fornicatoēs sunt similes. et idem operātur
quoad diuortiu. xxviii. q. i. c. p̄dolatrā. et. c. iā nunc

2° qd vnus ad castitatem p̄uocat.
Quia sumus in materia adulterij qd non cōmittit
nisi infra limites inuicem. et licet frequēter a multis
vniūq; sexus p̄petret. frequētius tamē vel saltē ipu
dētis a viris q̄mittit q̄ a mulieribus. Igit̄ opere p̄caū
duri aliq̄ singlāria adduce ad viros exhortatoria
verba posita. xxxij. q. vi. si ducturi. **S**i ducturi estis
uxores seruate vos uxoribus vris. quales vultis
eas inuenire tales et ipse inueniant vos. Quis viuēs
est qui nō castā velit uxore ducē. et si acceptus est
ūginem quis non intactā desideret. Intactā queris
intactus esto. purā queris. purus esto. Non. n. illa p̄
et tu non potes. h. ibi. Item xxxij. q. v. c. salōn ōba
ūta cōtinētur. Salōn imodato vbi atq; assiduitate
m̄l̄ez ad h. vsq; p̄ductus est ut templū p̄dol' fabricaret
Et qui pius tēplū q̄struat deo assiduitate libidinis &
p̄fidie s̄tractus p̄dol' cōstruē tēpla nō timuit. Cōcor
dat petrarcha sic. d. Hebrei sapientē salōez suū p̄di
cāt. qui q̄ sapiēs eēt turba quingū pellicūq; te statur
m̄l̄toq; mariē d̄ys aliens cultus exhibit. Et rursus
David rex sapiēs fuit. salōn filius eius sapitior
sed ille ob amorē m̄l̄ez in parte. iste in toto desipuit

Nota unā doctrinā mirabilē q̄ q̄cientiū quis
auctē sua ppria facit actū eōi iure p̄mittēte p̄pter
quē adulteriū incurrit piculū mortis vel magnū sup
plicij cor̄lis itelligit renūciasse actioi civili sibi cōpe
tēti ad merā penā pro illo delicto. tex. ē singlis in
l. interdū. s. qui furem. ff. de fur. Ex quo sentur q̄ si
marit⁹ statuto p̄mittēte occidat licite uxore de p̄hen
saz i adultio videt̄ renūciasse lucro dotis qd̄ debebat
hrē p̄pter illud adstentū. l. cōsensu. C. de repu. l. bar.
videat̄ sentire q̄trariū in l. si ab hostib⁹. s. i. ff. so. ma.
Sec⁹ puto ubi ē forma statuti vel pacti q̄ marit⁹
dz lucrari certā partē dotis p̄moriēte uxore. q̄ huic
lucro nō videt̄ renūciasse. q̄ nō isurgit h̄ p̄pter delictū
sz q̄nūq̄ uxore p̄moriētur h̄ hz ex statuto v̄ ex pacto
facit. l. qui seruū. ff. de v. obli. Et in hoc cau. posset
saluari dictū bar. p̄serti q̄ in tali parte quā lucratur
vir ipē dz hrē titulū nō lucratiuū sz onerosū p̄pter
onera inuionij p̄tenta. l. si doatur⁹. s. si. ff. de condi.
ob cau. De hac matia vide per glo. & archi. xxx. q. ij.
admonē. **Q**uō satis noua & a pauis tacta. Quoz
adultiā q̄ui⁹ puniuntur virorū an mulier⁹. Dic q̄ de
iure canoico grauius viri q̄ feiē puniendi sunt pro
adultio. xxxij. q. vi. indignatur. Idē eōi de iure civili
atiq̄t⁹. n. pro adultio tā vir q̄ mulier mori iubebā
tur. C. e. castitati. Iure autē nouo mlr̄ ubiata i mōste
nū mittuntur in autē. v̄ nulli iudi. s. adulteriū coll. ix

qm̄ ad Alena gramy p̄
et alia

Quero nūquid concubina clerici sequitur forū clericū
Due sūt glo. nobiles q̄ sic. una ē. xxxij. di. eos. alia
xi. q. i. clericū. Et est rō. q̄ non p̄r negari q̄n concubiā
cleri sit de familia clerici. lxxxix. di. iudicatu. et. xij. q. ij.
ecciaz. et per legistas. in. l. ij. C. de epi. et cle. et in
p̄heio. f. forū. Concubiā v̄o alteri? non sequitur forū
concubiā r̄ij. sed bene legitimā v̄por. l. de iure. s. fi. ff. ad
munopa. **P**rimū tū dictū. s. concubiā clericū sequi
debē forū cleri intelligendū est in odiosis et hijs que
faciūt contra se. utpote q̄ concubiā ipā vendat et in
servitutē redigat ut in. d. c. eos. in fauōbilib? autē
et hijs q̄ pro ea faciūt nō iuemat. De h̄ vide plen? **I**
fra. e. ti. arti. qd sequitur. **C**oncubina nō solū clericū
sed c̄cūq; alteri? cōiugati vel soluti r̄putatur in lē
in hoēste viues. iō ali? h̄ns tē cū ipsa non p̄r p̄uiri
nec ab eo accari cū illa erat concubina. tex. est in. l. si
v̄por. in pin. ff. e. fallit q̄n libita erat concubiā prōni
sui. ut ibi d̄r. Illud tū verū est q̄ si fili? h̄at rem cū
concubina patris sui. hec est iusta causa exhedandi. in
autē. cū de app. cog. s. aliud quoq; .x. no. i. c. q̄ntauall
de iureiura. **S**z q̄ro an adsterū mittit p̄bē form
cādo etiā cū soluta. Dic q̄ sic. glo. ē mirabilis .x. ling.
in. c. per venābile qui si. sūt. le. in v̄bo adulterinis
sic. d. adsterinis. i. filijs p̄brōz qui cum fornicantur
adulterantur. cū sint quasi mariti ecclesiarū suarum
ar. lvi. di. cenomanēse. et. xxxiii. q. ij. cū per bellicā

Nave

lxxxij. di. eos. alia
xi. q. i. clericū. Et est rō. q̄ non p̄r negari q̄n concubiā
cleri sit de familia clerici. lxxxix. di. iudicatu. et. xij. q. ij.
ecciaz. et per legistas. in. l. ij. C. de epi. et cle. et in
p̄heio. f. forū.

lxxxix. di. iudicatu. et. xij. q. ij.
ecciaz. et per legistas. in. l. ij. C. de epi. et cle. et in
p̄heio. f. forū.

lxxxix. di. iudicatu. et. xij. q. ij.
ecciaz. et per legistas. in. l. ij. C. de epi. et cle. et in
p̄heio. f. forū.

Scdm leges qz vir est dñs thori et non mulier
ideo si mulc a quocūq; alio cognoscat q̄ a suo viro
adsterat qz thoriū violat. de viro secz. Non. n. scdm
leges cōmittit vir adulteriū cū soluta sed cū nupta
ff. e. inter liberas. Quid vō scdm canoēs quibus
in h̄ cau stand est. certū est. n. qz adulteriū est crimē
spūale eo qz opponit m̄iōmo quod ē sacrm. et om̄i
sacram̄toz p̄mū. Tu dic scdm canoēs quod preter
legitiā; vxorē qmittit adulterij crimē dāpnat. xxxij. q.
m. c. nemo. c. 2. ecce lraz singl rēz. Nemo sibi blādiat
de legibz hoim. omē stuprū adsterū ē. nec viro licet
qd m̄li nō liceat. eadē a viro que ab vxore debetur
castimonia. Quicqd in ea que non sit legitima vxor
cōmissū fuit adulterij crimē dāpnatur. **S**i quis ei
quem de vxore suspectū h̄z ter in scriptis denunciavit
sub p̄ntia fidedignoz testiu ne cum ea cōsuetur. si
p̄ ea iuenerit cōuenientem vxorē sue in domo sua vel
vxoris v̄ adulteri. aut in popina aut in suburbais
sine piculo occidz eū. Sz si alibi eos iuenerit. tribz
testibus cōuocatis tradat eum iudici. qui nullā alia
probōne quesita potest ip̄m p̄uice. Si autē in eccia
iuenerit eos colloquētes t̄ie dz prelato ecclie tradi
ut corā ep̄o cā ventiletur. p̄sultur. n. qz pro malo
loq̄tur. et ē p̄sūptio necia que ē iuris et de iure. in
autē. ut li. ma. et auie. s. h̄is qz col. v̄m. poita. Q. e.
autē si q̄s ei. **Q**d seq̄tur nō p̄penio et m̄ti tene

viz ad gilla ad hanc f
h̄ p̄ntia ad q̄d / h̄ canonat

Cum virgine p̄t adulteriū q̄mitti t̄p̄ virgitas sic
sp̄sā cūsti. t̄p̄. ē. singl̄is. xxxij. q. m. c. i. Et deflorās
virginē cogitur eam d̄otare et in uxore ducē. c. ij. et
.c. itellezim? .e. ti. Quod intellige si per seductionē
hoc fecerit. al̄s nō video q̄re ita cogi debeat. t̄p̄. est
tot? rotund? .c. i. e. ti. Sed quid iuris si r̄nuent vel
non potuerit eā ducē in uxore. Dic q̄ excoicat et in
actu moāsteriū detrud̄. d. c. ij. e. ti. Item sacerdotes
cōcubinarij cōmittūt adulteriū q̄ sūt sponsi eorū
suarū ut notū ē. Circa q̄d nō. q̄ q̄cubiē sacerdoti vel
clericorū vendi d̄nt et i seruitutē redigi. c. eos di. xxxij.
et di. lxxi. quidā. Et filij eorū i seruitutē eccl̄ie i qua
nati sūt d̄nt deputari. xv. q. viii. cū multe in fi. Si v̄o
dicas. Non ita obseruat̄. ergo iura hoc dicētia sūt
abrogata. Solutio. lex semp loq̄tur. et est in viridi
obseruācia. Q. de hēti. l. arriani. et nō tollit per nō vsū
.ff. de legi. l. de q̄b? . et nō. archi. xvi. q. m. s. p̄t. **S**up̄
e. ti. s. q̄d si mulier. locuti ē de duplici balneo volup
tuoso scz et dietario. ideo de hoc scd̄o aliqd̄ vlt̄er?
iudēter p̄tractem?. Dicim? itaq; post̄ gul. de placē
cia et alios peritos medicos. q̄ balneū dietariū ē de
genē repletois ē eod̄ de genē ianitiōis. Nā si ante
p̄radiū suāt macerat corp? si post̄ p̄radiū ip̄iguat
p̄mo mō valet p̄siliis et cōluptis. scd̄o mō plectori
is et nimū ip̄inguatis. Neimpe ut dictū est supra
m. s. p̄ allegato balneari hoc mō non est p̄hibitū. de

Almond v. 22 d. 1.

om

con. di. m. puenit. **A**deo q̄ p̄fectis & religiosis h̄mō
 balneare licitum est. xxxiii. q. i. ois. **T**u fas per. l.
 grace. Q. e. q̄ licet marito occidē uxore adulteran
 tem. s̄ q̄d de iure canonico. **D**ic q̄ nō licet. Et q̄uis
 hoc leges cōcedant. q̄ tñ sc̄a dei ecclia m̄danis nō
 astringit legibz gladiū nō h̄z nisi sp̄itualē quo nō
 occidit s̄ uiuificat. xxxiii. q. n. iter. **Q**uero de hoc
 quolibeto. **S**i mulier h̄uit rē cū pluribz. de hinc pe
 pit. cui dabit̄ puer iste. Bal. m. l. ij. Q. de carbo. edic.
 de dicit q̄ dabit̄ illi cui magis simlatur. **D**elictū
 adulteriū mai⁹ est oibz alijs excepto criē lese ma
 ita no. bar. super rubrica. ff. e. **S**z tñ dic scdm̄ auto.
 quoad criē cōitatē et frequētiā est mai⁹ omibz
 alijs. q̄tum ad pene q̄titatē est ita q̄ue sicut oia
 alia q̄ capitale. l. trāsigē. Q. de pac. q̄tū vō ad delicti
 extentionē est de q̄uoribz. q̄ non solū deliquit in
 se. s̄ in aliū. nam duorū aiē polluūtur. no. anto. de
 iudi. c. ac si clerici. **A**deo autē q̄ue est hoc crimē q̄
 lz trāsigere vel pacisci sup oī criē capitali liceat. et
 hoc p̄pter sanguis p̄prij redēptionē. tñ sup adulte
 rio trāsigē nō licet. dca. l. trāsigē. **V**is scire notabi
 lem et singlārez d̄ctam inter cōiugiū et adulteriū
Quia in q̄ingio est bon⁹ vsus mali. i. q̄cupiscē. s̄
 in adulterio est mal⁹ vs⁹ mali xxxij. q. i. nō in sola
Dico ulter⁹ q̄ quatuor sūt spēs vsus. Est ei bon⁹
 boni. ut cū v̄ginitas deo vouet. bon⁹ mali. ut dū

bon⁹ vs⁹ boni / ut v̄ginitas ad dō
 bon⁹ vs⁹ mali / ut q̄cupiscē
 mal⁹ vs⁹ boni / ut q̄cupiscē
 mal⁹ vs⁹ mali / ut q̄cupiscē

cōcupiā per mōm artat. malus boni. ut dū quis
cōtinet ppter ianē gloriā. malus mali. cū adulter
male utitur cōcupiā. h. iohēs singl. dco. c. nō in sola
Meretriciū & adūterū sūt etiā affinia. iō de metri
ce aliqd poām? meretrice ē que multorū libidi paret
·xxij. di. viduas. Et quo itero unā verā & irrefraga
bilē conclōnez q̄ illa ē vīe meretrice q̄ parz libidi duoz
probo q̄: dua sūt multa. de vbo. sig. c. forz. et illd di
sepi? leu āplius fī qd̄ bis sit. ff. de eden. l. veluti. s. h.
vōx. et de. le. m. l. hūi cōmissa. Itē meretrice est illa cū
spitudo venal' ē. xxij. q. m. meretrices. Et meretrice ab oī
acti lio ēpellit. de spmo. tanta i glo. fi. & i. q. i. nō ē
putāda in. ij. glo. **M**eretrice spiter facit meretriciū
non tñ turpit acōpit. ff. de condi. ob tur. cau. l. idē. s.
quociens. Et an licitū sit dare aliqd meretrici. et an
de eo qd̄ datū est cōpetat repetitio. an eadē pign?
sibi datū possit repeti. no. lxxvi. di. qui venatorib?
Et nō q̄ meretrice si occōnez meretricij p̄mittit nō
obligat. no. bar. ff. de dona. l. affectiois. S; mertri
p̄t donari et p̄mitti. et tenet obligō nisi fiat per mī
litē vel clericū qui miles celestis r̄putat. no. idē bar.
d. l. affectiois. et cy. m. l. ij. ff. de dona. inter vi. & vxo.
Item nec miles nec cleric? p̄t legare cōcubine vel
meretrici. no. bar. ff. de testa. mili. l. miles. s. mulier
Et nota ulterius unū mirabile & singlre q̄ mertris
hostium frangens meretur. l. di. contingit in. glo. i.

→ autem

It. Nota dicitur bar. ff. de

→ h. q. d. d. h. d. autem

Nec ob. consuetudo contraria aliqz regionū. agt̄ ei hic
de iure nō de consuetudinē. **M**eretricij came sub disti
mfacōe p̄t̄it̄ eccia. no. glo. c. inter opa de sponsa.
S; q̄re hoc facit cū publice peccēt. vide nōta per
pe. et ab. in. c. nouit de iudi. Sed augz p̄mo de ciu.
dei meli? omib?. Folle inquit mētrices a citatibus
et oīa plena erūt sordibus. **D**e furtis.

Quero utrū cōditio furtiua detur q̄tra uxore vel
maritū amouentē res uxoris vel ecōtra. vidē
q̄ nō. q̄ nulla dat cōditio furtiua nisi cōtra fure. l.
fi. ff. usufruc. q̄ ad. ca. et insti. de ac. s. sic itaqz. Dic
tū q̄ sic. z de h̄ vidi cas? male notat? in. l. si quibmā
. s. nō solū. ff. rerū amo. **M**one de auro vel argē
to meo michi subtracto factus ē calix me ignorāte
nūquid desinit eē meū. adeo q̄ nō possim ipm̄ argē
tum vēdicare. Tu ires ad materiā. l. cū cūctis. q. de
epi. et ele. S; tu dic q̄ argenti vel aurū desinit eē
meū. possū t̄n estimacōez petere. Cas? ē in. c. penul.
qd̄ ē apud aliqz. c. si. ex. q. vi. et ex. q. vi. s. cōpim?
Singl̄r̄ et mirabile ūbum ino. in. c. olī sup ūbo
q̄to de resti. spo. Si q̄s furtiue abstulit seu occupa
uit michi castrū aut rē aliquā. ecclia furtiue
occupāte. est michi licitū auferre. Et sic hēs q̄da
violenter quis tenet rē alienā? si non p̄t h̄rē iudiciū
est licitum sibi furtiue occupare et require. qd̄ tene
mēti. p̄mimo qd̄ plz ē dicit idem ino. q̄ si non possū

De furtis
f. 20. c. 1. q. 1.

Si quis furtiue
occupauerit rem
aliam

h're rē meā possū lurrupē equalentē. qd ē notandū
Smirabilis eadē est rex. et anglis. i. q. i. clericos. et
.c. sequenti. ubi dicit. Qui parētū boīs sustētari pnt. si
bñficia ecclie papiūt. sacrilegiū qmittūt. Subaudi
absq; dispēlacōe. Hinc ē q; ipetrās bñficiū tenet de
suo pñōnio facere mētionē. de rescrip. c. postulasti
Utrū liceat tpe nccitatis furari. pidi q; nō q; non
iponit pñia nisi peccati. s; i. c. si q; s. e. ti. ita h't. Si q; s
ppter nccitatē famis ā nuditatis furat? fuit abais
vestē ā potū ul' pecz. ebdōdas. m. peiteat. Solucō
Dic q; tpre uigētis nccitatis. qñ. s. immet periculū
psone. nec alī sbuemo p't. tūc licet p' aliq; s ex rebz
alienis sue nccitati sbuere siue maifeste siue occulte
sublatis. q; tpe nccitatis oīa sunt coīa. de con. di. i.
sicut. et m. l. i. ff. ad. l. rod. de iactu. Ad ar. rñdz glo.
m. d. c. si q; s. q; decretalis illa loqitur i casu i quo nō
ē uigēs & extrema nccitas. ex eo. n. ut air. e. glo. q;
pñia iponitur colligit q; modica fuit nccitas. si. n.
magna fuisz non iponētur. de con. di. v. discipulos
Quō itelligit illd prou. vi. Nō grādis ē culpa cū
q; s furat? fuit. cū tñ h' sit qtra pceptū decalogi. Nō
furtū facies. exo. ex. Dic scdz tho. i. sū. illd ūbū expoī
debe. ul' ppter nccitatē iducētē ad furtū de q; s. arti.
proxiō. ul' p opacoēs ad crimē adsterij qd ē capita
le. l. rñligē. c. de pac. Nā ibi prou. vi. de fure dicit q; de
pbenz reddz septulū. q; autē adster ē pder aiā; suā

2. 6. f. p. 2. m.

605. 2. p. f. p. 2. m.
f. p. 2. m. 2. m. 2. m.

605. 2. p. f. p. 2. m.

Ceu habes unū satis vulgare & cōē dictū qd actio
furti est famosa. **I**usti. de pe. te. liti. s. pte. **N**ec p̄t
facē preles provincie q̄mmz qdēpnatū hac actioē
seq̄tur i faia. ff. e. nō p̄t. **H**oc verū si in ppria p̄sona
qdēpnat? fuit. secus si in p̄sona p̄curis. q̄ tūc vitat
ifamā. **E**t iō sanū est cōsiliū qd nō in ppria p̄sona
qdēpnet. ff. de hys qui no. ifa. l. furti. s. si q̄s alieno
Caneat etiam qd super furto sine iussu iudicis nō
cōponat. nec pactū faciat. al̄s ifamā incurrit. quā
enadēt si iussu iudicis id fier. ff. de hys qui no. ifa. l.
athletas. s. si. et. l. se. et. l. furti. r̄iso. i. et. s. qui iussu
adverte tamē qd si re? p? li. qte. i ac. furti aut alia
famola se abntavit. et fecat snia cōtra eū absentē
et indefensū. **I**time tñ citatum. irrogat in fais iuris
ac si snia lata eēt cōtra eū p̄ntez. ut. l. non solū. s. si.
ff. de p̄cura. et. l. i. s. de qua. ff. de postu. **E**t ibi p̄bat
te? iūta glo. qd lz talis sit effect? ifamis si tñ petat
et obtineat restōem in itegrū p̄pter abntie iustā
cāz. tolletur ifamia irrogata. bar. tamē vidē tenere
cōtrariū. m. l. ut? fustū. ff. de hys qui no. ifa. **E**t iō
sanū ē cōsiliū qd in ppria litē nō contestet. **C**irca
hoc nō modēter unam mirabilē & singlarē doctrinā
bal. m. l. qui depositū. **C**. de depo. d̄ntis multū intesse
inter ifamā irrogatā ex cōtractu & ex delcō. ubi grā
Negās depositū si quicq̄ efficitur in fais. d. l. qui
depositū. dicit ibi bal. qd si talis negās eēt tabellio

negās depositū
24

valent sua infra. sec? si eē infamis ppter delictū
Picit eē mirabilē doctrinā ino. in. c. q̄liter. q̄. de accu.
 dntis q̄ mōr. est itaia q̄ resultat ex q̄tractu q̄ que
 resultat ex maleficio. **E**x quo hēs unū novū q̄ h̄ ita
 mis ēpellatur ab accādo ut. c. i. de accu. pcedit q̄n
 itamia resultat ex delcō non ex cōtractu. **A**ctioēs
 autē famose ut tu canoista nō ignores sunt octo
 q̄tuor v̄z descendētes ex q̄tractu. et q̄tuor ex delcō. **E**x
 cōtractu sūt actio mādati. depōiti. tutele. pro socio
Ex delcō actio iniuriā. vi hōz raptorū. furti. doli. ff.
 de hys qui no. ita. l. furti. s. mandati. **F**ur rē furti
 uam statī restituē tenet. q̄ fur semp ē in mora. ff. de
 condi. fur. l. si pro fure. s. ult. un̄ q̄to rē diuiti? con
 tractat tanto q̄uit? peccat. et semp tenetur de casu
 fortuito nisi in uno caū q̄t. s. rē obtulissz dnto tpe et
 loco cōgruis. et illā nolulssz accipē. tunc. n. purgat
 morā. ff. de condi. fur. l. in rē. **H**inc pulcre et singlē
 ait io. an. e. ti. qui cū fure. q̄ qui rem alienā iuente
 nesciēs c? sit statī p̄comzari faciat si velit excāri a
 furto. ff. e. l. si. s. solēt plerūq̄. **E**t hūc arti. adde arti.
 tu scis et arti. utrū repiens infra. e. **N**ullus ipro
 bio: fur vel capto: q̄ usurari? et quoad restōms
 legē parū ēfert utrū per furtū vel rapmā v̄l usurā
 res puenere ad aliquē. pm. q. m. si quis usurā. et
 no. hosti. in sum. ti. de usur. in prm. **S**z quid iuris
 de quibz dā pncipibz? et dntis qui in suis iis et dntis

De famo q̄ itaia et
 p̄ q̄. et actio

De actio famose 4^{or}
 et dntis
 de mōr
 de mōr
 de mōr
 de mōr
 de mōr

De furti q̄ p̄mōr
 et furti q̄ p̄mōr

De furti q̄ p̄mōr
 et furti q̄ p̄mōr

De furti q̄ p̄mōr
 et furti q̄ p̄mōr

usurarios publicos nō solū tolerāt ac p̄mittūt sed
etiā fauent tuentur ac protegūt. an velut eūliter
delinq̄tes. eūliter cū ip̄is usurarijs puniēdi sūt. Tu
dicēs q̄ sic per reglāz gnālez. agētes & cōsentiētes
x̄. c. i. de offi. dele. et. ij. q. i. votū. S; dic q̄ tales p̄n
cipēs & defensores nō eūliter peccāt ut ip̄i usurarij
neq; eūliter puniri debent. s; graui⁹. glo. ē nōbilis in
dco. c. i. ubi dī q̄ q̄druplex ē cōsenti⁹. s. negliē. cōsiliij
coopacōis. et auctis siue defensiōis. In p̄mo casu
et scdō min⁹ p̄uitur cōsentiēs q̄ agens. lxxxi. di.
cōsentiē. et. lxxvi. di. tāta. In tercio casu equaliter
p̄uitur cōsentiēs sicut agēs. dco. c. i. de offi. dele. In
quarto casu. s. auctis seu defensiōis magis p̄cāt cō
sentiēs q̄ faciēs et ideo magis puniend⁹ est. xxvii.
q. m. qui aliorū. et. xi. q. m. qui cōsentiit. **F**urtū an
cōmittit qui p̄cipit fruct⁹ bñficij quo priuat⁹ est de
iure. Dic q̄ sic. tex. est in. c. dudū. ij. de elec. et in. c.
cū iādudū de preben. Et sic tenēr ino. et hosti. post
eum in. c. de multa de preben. l; glo. videatur tenere
cōtrariū et male in dco. c. dudū. **F**ur si p̄cū cōfite
tur sacerdoti. an sacerdos habz ei iūgere q̄ rē resti
tuat cū pena. vide. xij. q. ij. f̄mitas in glo. vltiā circa
fi. ubi etiā habet unū satis nōbile dictū. q̄ furtū ex
auaricia cōmissū graui⁹ p̄uitur q̄ quod ex inopia
eo q̄ minus habet de motiuo. De hac q̄stione vide
plem⁹ infra de pe. arti. obligat⁹ ad merā penam

magis
ip̄i
coopacōis
auctis
p̄n

ad of

furtū et auaricia
magis
ip̄i

Utrū liceat ei apud quē ludē in alea aliqd furari
Dic breiter qd nō licet. attē hūmōi furtū de iure audi
nō pūit. qd est mirabile et singlarē. ff. de alea. l. i. ubi
sic hī. Si q̄s eū apud quē in alea lēsu est ōberauit
dāpnū ve ei dederit. siue quid eo tpē quo ludebatur
dolo subtractū fuit. iudiciū nō datur. Qd̄ intellige
scdm̄ azo. de illo qui cōsuet⁹ erat lusores aleē cā sui
emolumnti tenē. sec⁹ si modēter sp̄d̄ aliquē ludat
Et nō circa h̄ qd si seru⁹ ā fili⁹ fa. aliqd̄ i ludo p̄didit
p̄ri v̄l d̄no q̄petit r̄petitio. ff. de alea. si seru⁹. Itē qd̄
p̄dit in alea solui nō d̄z. & si solutū fuit r̄peti p̄t vsq̄
ad ānos. l. i. de usu aleē. l. aleaz lud⁹. Itē se. cō. ve
nuit i pecūia ludē. preterq̄ si q̄s certet hasta. v̄l pilo
iacēdo. v̄l pugndo. qd̄ cā ōtutis sit. ff. de alea. solēt
Itē qd̄ i quuio cā v̄scēdi p̄itū i eā tē failla ludē
p̄mittit. ff. de alea. qd̄ in cōmūio. Quoad pecūiā
ūo nō licet ludē ultra. i. solidū eciā si multū diues sit
d. l. aleaz lud⁹. Et p̄dictis nō qd̄ ad h̄ ut lud⁹ aleē
sit licit⁹. vi. q̄dicōes r̄quirūt. s. q̄gruitas p̄sone. clia
ei alea quoq̄mō ludē nō licet. nec ludētes inspice. de
vi. & ho. clia officia. et i autē. de sanctis. epi. s. it̄rdi
am⁹. materie. unde pro esculēto et poculēto ludi p̄t
finis. s. qd̄ nō p̄pter auariā. mēsure. ut nō ultra. i.
solidū. Sēp̄oris. ut nō tpē luct⁹. vel p̄nie. vel coloms
p̄odi. ut fiat sine dolo. ita qd̄ nec cōtra legē ludi faci
at. nec ludētē puocet. Ita no. doc. in. d. c. clia officia

ad q̄d̄ ad h̄ qd̄

1^a

2^a

3^a

4^a

5^a

Tu scis qd aliud e furari infantē et aliud furari ado-
lescentē. qd pluris est adolescēs qd infans. S; pone
infans furat? apud furē adoleuit. qro an adolescētis
sit qmissū furtū. Forte dicerēs qd non. qd tpe furti
cōmissū res furtiva erat infans et nō adolescēs. S;
dic qd tā adolescētis furtū factū est qd infātis. unū
tū furtū est. ideoq; furti tenet quātū unq; apud eū
plūm fuerit. tex. est singlis in .l. infādo. s. infās
.ff. e. Et qd tā ridiculū est ut ibi de qd meliorē furtis
cōditionē eē ppter qtinuacōēz furti existāre. Et ē
ar. optm ad qonez talē. Quidā furat? est vitulū
seu porcellū. apud furē vitulus crevit in bonē. vel
porcell? i porcū. qritur an bouis aut porci furtū sit
qmissū. Dic qd sic pet. d. s. infās. Cui? rō est qd fur
semp est in mora. et non debz ei? qdico melior fieri
qtinuacōe pā ut supdienti est. **Q**uero an aliqs sit
cōpellendus indicare furē. Dic qd scdm leges non
tenet. ff. e. si vas. s. i. ubi dī. Qui furē nouit siue idi-
cer siue nō fur nō est. et ita qui nouit furē nō tenet
sec? si celat. de hoc etiā hēs nōtum per gla. C. e. l.
i. iuile. et. ff. de condi. ob tur. cāz. l. litē. s. sicut. Sed
scdm canoēs tenet. e. ti. qui cū fure. ubi dī. Nō fur
solūmodo sed ille re? tenet qui furti consc? querēte
possore nō indicat. **T**u non debes ignorare dñāz
inter ista. v. furtū. sacrilegiū. peculatiū. pelasgiū. et
abigeatiū. duo pima sūt fē oib? nota. S; peculat?

furtū
sacrilegiū
peculatiū. furtū de qd ut etiam
pelasgiū. furtū ubi sō
abigeatiū. furtū pecore

est furti rei cois ut erarij publici vel aliarum rerum
publicarum. l. unica. C. de crim. pecula. petasgiu e furti
liberi hois. abigeat? vero est furti pecoris. Sed
nota qd furti simplex no est capitale. autē. s. nouo
iure. C. e. petasgiu vero sacrilegiu et peculat? sunt
capitalia. de pmo hēs exo. xxi. q. i. per to. de sacrilegio
et de peculatu hēs. ff. ad. l. iul. pecula. q. i. per to. de
peculatu uo spali hēs dca. l. unica. C. de cri. pecula
et ecce lra? singularē. **J**udices q tpe admistracois
publicas pecunas subtraxerit lege iulia peculatus
obnoxij sūt. et capitali aiadusione eos subdi iube
m. **N**is nichilo? qui miltenu eis ad h? adhibuerit
vl? qui subtractas ab hjs scetes suscepit ea pena
pcedētis. **U**trū reperēs rē aliquā et nō reddēs
cōmittat furtū. videt qd sic auctē aug? dntis. Si qd
iuenisti et nō reddidisti rapuisti. et h. xxi. q. v. si quid
Solutō. circa res iuentas ē distinguēdū. Quedā n.
sūt q nūq? fuerit in hois alic? sicut lapilli et gēme
q iueniūt in littore maris. et tales de iure occupati
qcedūtur. s. lapilli **I**nsti. de re. di. Et eadem rō est de
thāuris antiq? tpe sub tra occultatis. qz nō ē alijs
possor. de qb? tenet iuētor qui casu et nō data ad h?
opera rpperit. medietatē dare dno agri si in agro.
vl? dno tre si i via publica rpperit. ut h. i. s. thāuros
Insti. de. re. di. **A**lie sūt res iuēte q fuerit de ppmq? in
alic? hois. **T**ūc distigue ā p delictis hntur aut nō

primo casu si iuventor hoc sciat vel credat non comit-
tur furtum. Si vero non habuit pro delictis et iuventor
eas retinet non restituendi sed lucrificandi alio furtum
committit. ar. ff. e. l. falsus. s. pte. et Insti. de re. di. s. si.
ita et dicit tho. scda scda. q. lxxvi. arti. vi. Debz autem
iuventor tale re facere pconizari publice. et oportet ut
dno debz restituere. dca. l. flus. s. qui alieni. dno autem
non oportet ut cum consilio atqz aucte sui epi si iuventor e
pauper et egenus pro ipaz re retinet. et oret pro dno
cui e res. qd si iuventor pauper non est. pauperibus erogz.
alioqn furtum e. Et sic intelligend e illud verbu augz
p allegati. Si qd iuvenisti etc. Ita no. singl hosti. ri.
de pe. et re. in suma. **T**u hes unum satis vulgare
dictu in materia furti. qd furtum fit non olu cum quis
intercipiendi ca re aliena amouet. sed gnaliter cu qs
aliena rem iusto dno tractat. Itaqz siue creditor
pignore siue depositari deposito utat. siue comoda-
tari re comodata in aliu vlu qd cui gra ei data e.
furtum committit. ut si argentu. i. vasa argentea accepit
qsi aicos ad cenam iuitatur. et id peger secu tulerit
vel si qs equu gestandi. i. spaciandi ca sibi comodat
longi aliq duxit. aut in adiez pduxit. tex. e. Insti.
e. s. furtum autem fit. Sed hoc ultim qd de comodatario
de litat inli pmissuz dnm credat. als secz. qd furtum
sine affcu furandi no committit. ut dca. s. furtum. et. ff.
comoda. si ut certo. et hoc etiam satis vulgare est

furtum non furtum fit

Circa hoc q̄ro p̄mo. quid si cōmodatari? hoc credi
dere s; stulte. an teneat. Dic q̄ nō tenet furti. cum
furtū non fiat sine affectu ut sup̄ proxiō. et Insti de
usuca. s. itē si is. q̄cor. l. qui iniurie. ff. e. ubi dī q̄ volū
tas & p̄positū distīgūt maleficia. S; tñ bene tenet
actōe ex eo contractu ut q̄modati vel simili. ff. e. qui
res sibi cōmodatas. Quero scđō. q̄d si stulte op̄ior
te p̄missuz. & rē tuā accipio. an teneor furti. Dic bre
uiter q̄ sic. ff. e. l. qui vas. s. vetare. Quero tercio
cur tā vane q̄ hec limitatio credulitatis locū h; in
q̄modatario solū. et non in creditore seu depositario
Sō in p̄optu ē q̄ cōmodatario aliquis vs; p̄miss;
ē. s; creditori vel depositario null;. d. s. furtū Insti. e.

Si res pignori datur & aurū eē dī q̄ro an furtū
cōmittat. Dic q̄ turpiter fit. s; furtū non fit. Si tñ
obligavit aurū. p̄tea cū dixiss; se pōdare v̄ obligare
velle s̄biret es furtū q̄miss; q̄ rē pignori obligatā
subtraxit. tex. ē ling. i. l. cū es. ff. e. **De usuris.**

Uhēs in. c. per vras de dona. inter vi. et vxo. q̄
marito vergēte ad iopiam. pro dote satisfactō
p̄t a viro peti. qui dabit cautionē quā potit. & si per
illā cautionē non eēt sufficiēter p̄uisū. deponet dōs
apd̄ m̄catorē. & de hoēsto lucro vir sustiēbit onera
m̄tionū. Circa h; q̄ro multa. Quō vtz hic sit aliq̄ usu
ra. Dic audaci q̄ nō. Et rō ē q̄ lucy istd̄ a iure p̄mit
tī. s; usuras iura ph̄re p̄fecti canoica. c. sup̄ eo. e. ti.

Secūdo quero utrum istud locū hēat ī oī alia pecūia
q̄ dotali. Quidā sōpniauerūt ut air panor. q̄ hoc
spāle eēt in pecūia dotali ut non sit usura que alī
eēt. s; nichil est. Nam pro redimēdis captiuis de
maib; infidelīū quod est longe favorabili; non lz
fenari. dco. c. sup eo. hab; ergo locū ista regula in
oī pecūia. et est cas; nōbilis & q̄tidian; qui nō est
alibi de iure canonico. q̄. s. ex pecūia deposita apud
m̄catore; licite capiat pars hoēsti lucrī. et sic vides
q̄ cū m̄steno alter; p̄t peti honestū lucrū. Sile ē
de duob; q̄trahētib; quoz vn; pot̄ pecūiaz alter
operas. iustū est ut lucrū eq̄līter diuidat̄ inter eos
de hoc est glo. nōbilis quā oēs tenēt in. l. i. ff. pro
socio. Et facit optiē lra dicti. c. per vrās in ar. ut soli
tus mercari ex pecūia possit agere contra debitore;
morosū ut soluat loco m̄tēse id qd̄ v̄sīmīlī fūiss;
lucrat; ex pecūia credita. Tercio q̄ro q̄līter fiet ista
depō apud m̄catore;. Ho. an. in dco. c. p̄ vrās dicit
q̄ m̄catore; prābit cautionē de pecūia integralī res
tituēda et de parte lucrī reddēda. ita q̄ cōpensato
lucro cū dāpno de eo qd̄ sup̄est ex lucroso leuetur
certa pars. ad hoc Insti. pro socio. s. de illo. et. ff. e.
ti. l. si non fuerit. s. iusto. et pro p̄mo dco de cauoē
prānda a m̄catore adduco. l. i. ff. so. ma. Et nota
singlī hoc dictū. quia nescio alibi. Nam ex hoc in
fertur vnū mirabile. s. q̄ pecūia possit deponi apud

mercatorē. cū hoc ut capitale semp sit saluū. et qd
de lucro leuet certa ps. Quarto q̄ro an a principio
potent deponēs pacilo de certa pte luci. ut. p. pro
cētenario uel aliā q̄ritatē. ut quedā uidue faciūt
Certe non ē lionū ut ait idē panor. ubi sup. q. non
licet ex pacto q̄ritatēq; minū suphūdācie capē ex
pecunia. si non subiat se periculo. xiii. q. iii. per totū
et hoc notabis.

De privilegijs.

Si per p̄ncipē concessa est alicui emunitas ab
oneribz p̄sonalibz ⁊ realibz an uide ab alijs
oneribz liberat⁹ que p̄nt breuit et leuiter expediri
Dic qd nō. Casus est unic⁹ i iure m. l. decurio. C. de
decurio. li. xij. ij. po. Item si cōcedat tibi castrū aut
totū territorū nō uenit in ea q̄cessione loc⁹ sterilis
nec usus fluminū. Casus est mirabilis m. l. i. C. de
māci. et colo. e. li. C. Eius hz saluū conductū seu
p̄uilegiū ab impatore qd a nullis suis creditoribz
possit cōueniri aut molestari usq; ad quinquēniū. an
intelligat⁹ qd nō possit cōueniri a creditoribz rōne
delicti. Dic qd nō. Istud ē singlarē uerbū quī. de causa
m. l. s. si ex pte. s. quantū. ff. e. Et uide bar. m. l. si reū
ff. de re iudi. C. Deportat⁹ nō restitut⁹ ad bona
et ciuitatē an hēat p̄uilegiū seu b̄nficiū cessiois
bonoz. et idē p̄r hodie queri in quoz h̄amto. Dic qd
non. Casus ē singlaris et unic⁹ m. l. ij. m. si. ff. de
senten. pal. quod tene mēt ⁊ scribe cū iis aureis

Violans vel infringens privilegia alterius qua pena
dicitur puniri ut sunt gabellarum qui cogunt scolares solvere
contra eorum privilegia. Dic quod dominus punit omnibus privilegia
legibus et officiis suis. **C**alus est nobilis in c. dilecti
filius. e. ti. **C**lericus depositus an perdat privilegium
clericale. **V**ide glo. x. io. an. in c. ad abolendam super verbo
progratua de heretico ubi dicit quod clericus depositus dicitur vivere
regule. id est si hoc faciat adhuc gaudet privilegio clericali
lxxxvi. di. dictum. **S**i vero est incorrigibilis et regule non vult
vivere. tunc non solum amittit privilegium clericale verum
etiam seclari curie traditur. de iudicio cum non ab homine. **I**n
casu tamen heretici de quo in d. c. ab abolendam clericus
depositus statim perdit omne privilegium clericale nisi revertatur
ut ibi. h. secundum glo. x. io. an. hosti. ubi dicit quod clericus
depositus et traditus curie seclari perdit privilegium
clericale. d. c. cum non ab homine x. xvij. q. iii. si quis deinceps
secus si non sit traditus quibus degradatus. nam talis
privilegium retinet. lxxxvi. di. dictum in memoris. ar. **Q**uestio. l. servos. et. ff. de de curia. l. si. h. hosti. in l. i. e.
ti. s. quis possit. **E**t si vis scire differentiam inter depositum et
degradatum. **E**x verbis hosti. iam dictis vidi quod idem
sunt. et certe valde conveniunt. dicit tamen sicut genus et
species. **N**am omnis degradatus depositus est. sed non e contra
dicitur esse sicut excommunicatio et anathema. quia prima est ver-
balis sine solemnitate. sed solemnitas anathematis est que
fit cum candelis accensis que in fine anathematis dicitur

proici et pedibz calcari. no. anto. de iudi. cū nō ab
hoiē. Sic in pposito depō est dum quis solo ūbo de
ponit. qñ. s. ob aliqd crimē sniā depōnis in eū fert
De gdat ūo qñ p2 sniā; ignia que rcepit cū ordiā
ret ei solēniter detrahūt. et h̄ vocat solēnis depō de
qua tangit. xi. q. ij. epōs. Potest ec̄ dia q̄ depō ē ab
hōribz et dignitatibz. de gdatio ab ordinibz. Ita no.
spe. et io. an. cū eo. ti. de accu. s. scdō loco ū. de positur
Clerici coniugati non hñt priuilegiū ne soluant
dattas aut impōnes fisco. S; tñ hñt priuilegiū ne
ppter crimē commissū puiantur peā corporali. no.
ab. de cle. iuga. ex pte. et io. an. c. late. e. ti. **C**leric2
coniūctus coram iudice seclāri allegās priuilegiū
clericale et se remitti petēs. coram quo iudice pro
bare dz clicatū. Dic q̄ coram iudice eccāstico. no.
io. an. in nouel. c. si iudex de sen. exco. li. vi.

De purgatione vulgari et canonica.

Scdm̄ io. an. singl̄e vult totū nigrū h2 ti. Duella
& alie vulgares purgōes fce cū ferro calido ul
aū phite sūt. h̄ pmo. Nā per illas q̄depnād2 absol
uit & absoluēd2 q̄depnat. h̄ scdō. Et per eas de2 tēp
tat. h̄ tercio. **D**o. domi. in. c. audiui2. in. q. ij. referre
inno. et hosti. dicere q̄ si istantia orta est a laicos in
clericū nō est idicēda purgō. q̄ clics laici opido sūt
infestī. c. laicos. ij. q. vij. Ita dicit in. c. qualiter. ij. de
accu. Et scdm̄ eum illud dicitū videt pati in istantia

per. c. pb̄ si a plebe ꝛ. c. omibz circa fi. ij. q. v. ¶ **T**u-
sis q̄ duplex est infamia. s. iuris et facti. prima est
que irrogat̄ per iniām. v̄l que cōtrahit̄ ip̄o fco. v̄t si
aliqua deprehendit̄ in adterio. v̄l dū quis contrahit
bimas nuptias. hec non purgat̄ per quācūq; p̄nias
ij. q. m. s. hinc colligit̄ nisi per restitōem ab illo qui
p̄t restituē. v̄t a p̄ncipe v̄l senatu. ij. q. ij. s. nōndū. ff.
de postulā. l. i. s. de qua. **A**lia infamia. s. facti que me-
lius d̄t infamatio est dū quis apud aliquos super
aliquo infamatus est. et illa inducit purgōēꝛ ꝛ per
purgōēꝛ aboletur. xv. q. v. de crimine. ¶ **E**st triplex
purgatio. s. more cōtūācie et cr̄is. de hac vltima hic
agitur. S; de p̄ma accipe unū singl̄e bal. qui dicit
m. l. traiectione. s. de illo. ff. de ac. et obli q̄ gemitata
mora excludit purgōem.

De iniurijs et dampno dato.

Qu hēs q̄ pater p̄t remittē iniuriā dlatā filio. l.
h; si unū. s. filio. ff. e. Quod limita ubi sit dlatā
per cōiūctaz p̄sonā. **C**asū hēs unū scdm̄ it̄lectū
her. m. l. lucius. ff. so. ma. ¶ **Q**uero an pegmāti cū
equo sit hōtū stare in via et capē herbā pro equo
suo eciām invito d̄no. **D**ic q̄ sic. p̄to q̄ fundz ubi
est herba sic cōtiguꝛ dli vie. **C**asus est sing. m. c. fi.
de pa. te. m. v̄l. feur. ¶ **T**u sis q̄ regl̄iter si rei quam
possideo d̄nuz est alienū et peat. dapnū p̄tinet ad
illū. l. que fortuitz. et. l. pignz. l. de pigno. ac. **Q**uod

est verum si ille alter sit dñs de iure coi. secus si de
iure. qz tñc perit res p̄cto possñtis. glo. est sing. in. l.
nō omēs. s. pupillz. ff. si cer. pe. Nā pupillz non p̄t
soluē sūe auctē tutoris si ē debitor. si tñ soluat. r̄maz
dñuz pecuniē nō q̄supte penes pupillū de iure sp̄ali
et p̄t p̄cto creditoris. ¶ Quero nūquid app. dāp
noz veniāt expēse. glo. in. c. ij. de offi. or. li. vi. et in. l.
in. ff. de dāp. itec. dicit qz dāpnū est dīnutio p̄onij
ergo r̄c. Sed in cōtrariū est caz sing. in. c. in nr̄a. e.
ti. ubi quis r̄mittendo dāpna nō dī r̄mittē expēsas
tex. est ibi sing. quē tene mēti. ali. tex. in. l. in. ff. de
dāp. itec. Archid. tamē. ij. q. i. in p̄mis ita distiguit
Aut loquim̄ in q̄tractibz aut in iudicijs. p̄mo casu
non venit expēsa. cū s̄ctice in cōtractibz fiat inter
p̄tatio. l. veteribz. ff. de pac. Aut in iudicijs. et tunc
venit. l. si quis intentoz. ff. de iudi. et ita loquit. d. l.
in. Et vide ino. in. c. cū dilect̄s de or. cogui. ¶ Regl̄e
est qz rem alienā non possū ingredi invito dñō. l.
per agrū. C. de seruitu. ar. in. l. iniuriarū in fi. ff. e. et
l. diu. ff. de seruitu. ru. pre. Est et alia regl̄a qz ad
querendū thāurū non possū alienū fundū intrare ec̄
volente dñō. l. unica. s. in alienas. C. de thesau. li. x.
Sed pone qz dicā esse in fundo alieno venā lapidū
vel ferri. an possū ingredi invito dñō ad querendū
eam. Quilibz dicēt qz non per. d. regl̄am. Sed dic
cōtrariū. due sunt glo. nōblēs. s. in. l. in. et in. l. q̄sdā

Q. de metella. li. xi. **I**n iuriarū actōe an teneatur
qui alteri ūbū iuriolū dixerit si verū dixerit. **V**ide cp.
·**Q.** e. si non conuicij. et bar. ff. e. l. eum qui. et io. an.
e. si. e. ti. **S**z quicquid dicat cōclude duos cas? qd dices
alti ūbū iuriolū extrajudiciali licet probz illd verū.
tū tenetur de iuris. sec? si iudiciali accādo dicat
de utroq; est casus in l. i. **Q.** de famo. li. **R**atio dicit
p; q; qn iudiciali dicit liquet q; alim? dicitis nō est
ad iniuriam. sed ad reip. vindicām et utilitatē. qn ūo
extrajudicē dicit non cadit alia coniectura nisi q; sit
dca ad iacturā siue iniuriam et ex odio. ut p; ex t. p.
·**D.** l. i. **Q.** de famo. li. **I**n iuriarū tenetur qui dicit ali
cui tu mētiris vel tu mēdaquū dicit. **I**tem si dicat tu
mētiris salvo hōre tuo. no. bar. ff. de acqui. here. l. si
q; extranez in prin. **P**redcā limita nisi illi qui dicit
tu mētiris vel mēdaquū dicit prius eēt dictum q;
aliqd illicitum cōmississet. no. idē bar. ff. de procura. l.
qui oia. s. i. **I**n iuriarū an teneatur astrolog? qui
interrogat? de furto seu alio crimine iudicauit illū
esse furem qui non erat. **D**ic q; non tenetur ac. iu
riarū. attamē impuis non abibit. sed punētur sedz
ltias scioēs tō fallidic? et supsticiolus. **C**asus est
sing. in l. item apud. s. si quis astrolog? ff. e. **Q**uē
tex. pro sui pstantia debes mēdie qm̄dare qui talis
est. **S**i q; astrolog? ut qui aliquā illicitā dīnatoēz
pollicet cōsultus aliquē furem dixerit qui non erat

iniuriarū agi cū eo non p̄t. s; cōstōnes eos tenēt. h; ibi. S; q̄ro que sūt ille q̄tōnes. **D**ic q̄ est p̄cā capi
talis. **C.** de matheā. l. nemo. **T**e ediam rogo q̄ m̄ti
tēas aliū tēp. non m̄ōris elegātie q̄ p̄cedēs et est
.l. si quis. **C.** si q̄s ip̄era. male. **S**i q̄s modestie nesci
et pudoris ignar? ip̄bo petulantiq; maledcō noīa
nrā credidit lacelcēda. ac temulētia turbulēt? ob
trectator ip̄ōz fuerit. eū pene nolum? s; iugari. neq;
durū aliq̄d neq; asperū sustinē. **Q**uoniam si illd ex
leuitate p̄cessit. q̄tēpnendū ē. si ex īlania miseratōe
dignissm̄. si ab iniuria r̄mittendū. **T**u hēs in. l. lex
.ff. e. v̄ba egregia que sequūt. lex itaq; cornelia ex
trib; cais dedit actōez. q̄ quis pullat? ūberatusue
dom? ue ei? v̄itroita sit. **A**pparet igr̄ oēs iuriā que
manu fiat lege cornelia cōtineri. **S**; inter p̄llatoez
& ūberatoez h; m̄tēst v̄e offili? scribit. **V**erberare est
cū dolore cedē. pullare sine dolore. h; ibi. **E**t in. d. l. itē
apud. s. si q̄s pullat? sic hētur. **S**i q̄s pullat? quidē
nō ē. v̄ez man? adūsus eū lenate. & sepe sit territ?
q̄i v̄aplatur? nō tū p̄ussit. v̄tli actōē iuriarū tene
tur. h; ibi. **C**irca h; q̄ro duo. p̄mo q̄d itelligat p̄r hāc
v̄tilē ac. **D**ic q̄ ē ac. iuriarū p̄toria. non cornelia de
qua nuper dictū ē. **Q**uero scdo que dicitur esse inter
has duas actōes. **D**ic q̄ una. s. cornelia ē p̄petua
p̄toria v̄o ānalis. m̄stī. de p̄pe. ac. in prin. **A**lia dicitur
q̄ in cornelia non iuratur. s; officio iudicis dāpnū

estimati. l. q. stonibz. ff. e. **C**onclude ergo q. pro iurijis
ubalibz. cōpetit ac. p̄toris tm̄ et nō cornelia. ar. d. l.
lex. ff. e. **Q**uero an ac. iuriarū possit cedi. **P**ic bre
uiter q. nō scd̄: ia. de are. in trac. suo de res. ac. **S**atio
q. nō ē in boīs ante litē conte. et p̄z effiat litigiola
Et nō q. scd̄: canoēs pro salute aiē meli⁹ est iuriā
dimitte q. cede. **S**pēs. n. eleōsine est iuriā dimitte
· xlv. di. et si. et. c. ij. **S**z h̄ est de p̄fectoē cōsiliij. **P**am
tuli⁹ li. i. de offi. p̄clare ait. **N**escio an satis est eum
qui lacessierit iniurie sue penite. ut et ipē ne quid
tale posthac cōmittat. et ceteri sine ad iuriā tardi
ores. **P**ro p̄mo tm̄ dco optiē fa. d. l. si q̄s. **C**ist q̄s ipe.
ma. p̄p̄ne in iurijis ubalibz. ut ibi. **U** De penis.

Licitum est marito uxorem deliquētē leuiter
corrigere et ūberare. l. confesū et autē ibi posi
ta. **U** de repu. et per. no. m. c. quēadmodū de iureiur.
vij. q. i. sicut. xxm. q. m. duo ista. **S**ed carcerare non
licet per. tex. et glo. c. placuit. xxm. q. ij. **V**erumtm̄
si uxores clericorū delinquūt p̄nt eas custodire et
ligare in domo sua p̄ter. necē. et p̄nt eas cogere
ad ieiunia salutaria. ita tamē q. non comedāt cum
eis donec peniteār. ut. d. c. placuit. **E**t no. io. ibidem
q. hoc non p̄nt facere laici suis uxorbz. iō sp̄ale est
hoc et singl̄rē in clericis. **T**ertio est q. non valēs
soluere penam ad quam est cōm̄p̄nāis h̄at in
corpore. l. siquidem. ff. de iudi. o. iudi. et. l. i. si. ff. e.

Sed quæro quid si per luitionem corporis pueit ad piguitio-
nem fortunam an teneat solue. bal. in. l. si. ff. de in ius
uo. dicit quod non. pro eo quod luitio corporis succedit
loco solonis pecunie. allegat tex. quem dicit meliorem
qui sit in mudo in. l. si. si. uniu. s. sin autem. ff. de iureiura
Et tu allega glo. ordinariam ita de adente in. c. sicut
dignu de homia. et h. aliqui dicant illam esse singlarem
allega aliam quæ similem in reglâ pcrni de regu. iu. li. vi.
et illa glo. allegat tex. meliorem phantem. in. q. vi. si omis
Quid iuris de illo qui recepit castru ab aliquo dno
et requisit? negat restituere. Dic quod talis crimen lese
ma. incurrit. tex. est sing. ff. ad. l. iur. ma. l. in. Et no
quod crimen lese ma. committit etiam in lesione inferiorum
pncipiu a sumo. n. q. i. in privilegijs. et no. io. an. c.
felias. e. ti. li. vi. non tñ in pncipijs qui non h. natale
et legitimu dñum. no. pau. cle. pastoral de re iudi
Itz crimen lese ma. non committit per non subditu
. no. io. an. d. cle. pastoral circa fore. **Q**uidam quisit
malefmu tale quod bona eius dnt confiscari. an ppter h
iudicet vponi vs pncipib? creditorib? Dic quod non
Casus est in. c. ex his de pigno. Sed quid si bona
alicui? confiscant. an confiscentur bona alibi sita siue
posita. Dic etiam quod no. no. singlê hoc. in. l. interdū
. s. ite dñi. ff. de publi. iudi. et de fo. compe. postulasti
Utr? epus heat filio. glo. e. sing. quod sic. et quod epus p
confiscate bona clericorum dampnatorum in. c. q. diuinitate

de conceſ. prebē. Et ſi q̄ras utrū ecclīā vel ep̄s poſ
ſit bānire ſeu penā exilij ipone. Dic q̄ ſic. tex. eſt
m. c. i. de calūp. et. l. di. accedens. et. m. q. m. h̄ij qui
Ulter agendū eſt in penis cū maioribz q̄ cum
mīoribz. elvi. di. cū beatz. de offi. dele. paſtoral. ij. q.
ultima. quiſq̄s. ubi dī. Quiſq̄s ille ē qui crimē intē
dit pbare i iudiciū veiat. nomē rei indicet. vinculū
iſcripcois accipiat. cuſtodie ſilitudinē h̄ita tū digni
tatis eſtimacoē patiatur. Non ſibi nouerit licenciā
mētēdi fore ipuitam. cum calūpniātes poſcat ad
vindictā ſilitudo ſupplicij. Sed ar. q̄tra. xij. di. nulli
fas. Solucio. ibi non puſt magis q̄ maior. ſz quia
magis deliq̄t. Et no. ſcdm̄ bal. q̄ duplex ē cohercio
ſiue pena. vna maior q̄ eſt q̄dens in aliquo afficiē
corpz ſiue pſona. ut ſi adhibent̄ tormēta aut carcer
aut ſubtractio obi vel potz. ſamoz vero dī quocūq̄s
afficiē quis pena pecuniaria. Sz hoc bal. ſinglī in
tellexit in. l. i. ff. e. niſi illa corporalis pena vilibz
pſonis veiat iſligēda. q̄m̄ nūc non appellat̄ maior
Et ſi vis auctē iuris ſare q̄ ſunt maiora ſeu capita
lia aut mortalia crīā. Ip̄ā enumerat̄ i. c. nūc autē
xxv. di. hoc mō. Sacnlegia. hoīadia adultia. forni
cacoēs. flā teſtioniā. rapina. furta. ſuperbia iuidia
auaricia. et ſi lōgo t̄p̄e teneat̄ iracūdia. z ebrietas
ſi aſſidua ſit. hec ibi. Et notabis pro quodā ſinglū
hec duo ultima. videlicet de iracūdia et ebrietate

Ceu hēs sup̄. ti. de homi. arti. vi. q̄ pena occūtis
seipm̄ est carētia seplure. S; quid de samploē qui
seipz̄ m̄teat iudic. xv. z̄ tū q̄mūiat̄ iter scōs. hebre.
xi. Dicit auḡ m. i. de ci. dei. Non lāpson alī excātur
q̄ seipz̄ cū hostibz̄ ruina domz̄ opp̄sūt. nisi q̄ laten
ter spūs hoc uislerat qui per illū miraculā facebat
pro h̄. xxm. q. v. si nō. Et eandē roēz̄ alliḡt ipē auḡ
de quibz̄dā lāctis seīs que t̄p̄e p̄secutōis seiplas
occideyt̄ quaz̄ meōria in ecclā celebrat. **C**eu hēs
ecclā unū vulgare sed tū utile dictū et dignū poni
inter singl̄ia q̄ cauāle hoīadiū p̄sūtur si cōtingat
altero duoz̄ modoz̄. p̄mo q̄n ille dat operā rei illiā
te. sedō q̄n operaz̄ dat rei liate. s; nō adhibz̄ debitā
diligēciā. ff. ad. l. acquit. si putator. **A** q̄trario sensu
dans operā rei liate et debitā diligēciā adh̄ns si ex
h̄ hoīadiū seq̄tur. non tenet. de homi. tua nos. et. c.
ulti. S; q̄tra est quod habi gen. iii. de lamech qui
credēs interficē bestia m̄teat hoīez̄. et r̄putatū est
ei ad culpā. **P**retēa di. l. inducitur plēs canoēs in
quibz̄ hoīadia cauālia p̄sunt. s; peā nō debet nisi
culpe p̄m. di. nerui. **A**d. i. dic q̄ lamech non adhi
buit sufficiētez diligēciāz̄. nec fuit immunis a culpa.
q̄ cet̄z̄ erat. iō de arte sagittaria se ipedire nō debe
bat. **A**d aliud dic q̄ canones iponūt p̄nāz̄ cauāle
occūtibz̄ qui dederūt operā rei illiāte. vel non adhi
buerūt sufficiētem diligēciā. **C**lasphemator dei

et sanctorum qua pena punitur. Dic secundum leges quod ultimum
supplicium in autem. ut non luxu. contra nam. coll. vi. Sed de
iure canonico si laicus est excoicatur. si clericus deponitur
et cum hoc imponitur ei pena. de cle. malef. c. si. ubi de h
¶ Tu habes ex. c. nisi spiritualis de offi. le. quod iudex potest ex
ca minuere penas. et alibi habes quod iudex ex ca potest et
augere et minuere penas. l. quod ergo. s. pena que mortis
alis. s. pena quod uiuor. ff. de infra. et. e. l. si seuerior. et. c. m.
. e. n. Sed quod si illud facit sine rationabili causa. qua pena
dicitur iudex punitur. Scio quod trires ad ti. de pe. iudi. et an
iudex faciat litem suam. et tutte que ille nouelle et. Sed de h
est unum dictum et unicum in mundo hosti. m. c. de causis de
offi. de le. relatum per io. an. in nouella. quod iudex incurrit
infamiam. per tex. nobilem m. l. seruos qui in fi. Q. ad. l.
iul. de vi. Et miror de legistis qui non notant in dictis
locis. Item est alia pena. et huius dimisit io. an. videlicet quod
iudex punitur illa pena qua debebat punitur ille reus. tex.
habes unicum m. l. m. in fi. Q. ne sanc. hap. **¶** Tu habes ex
. c. si iudex de sen. exco. m. vi. quod clericus deponens habitum
clericalem et enormitatibus se immiscens propterea non
perdit privilegium fori. Sed quid si deprehensus fuit in crimine
absque habitu clericali et soluta. an punitur a iudice seculari
vel an poterit ipsius declarare iudicio et per ecclesias
defendi. Dic quod non poterit declarare nec ab ecclesia defendi.
Sed punitur ac iudicatur de seculari iudice. e. ti. ex pte
et d. c. si iudex. et i. c. prope dimis de sen. exco. in glo. penult.

Quero an clericus vadens ad videndum iusticiam fieri
sit irreglarius aut aliquam penam puniendus. Dic breuiter quod
non. glo. est singulis in c. Iniaz ne cle. vel mo. quam tenet
do. anto. in c. ex lris de excel. prela. Et reddit ratio quod
punitam auctoritabilem ibi non prestat. male tamen facit
secundum eum. **Q**uero an stans excoicatus per annum pos-
sit omnibus beneficiis priuari. Dic quod sic. xi. q. iii. ruel. et
.c. quicunq. et per glo. in c. cum quatuordecim de hereti. li. vi.
per ino. in c. cum bone de eta. et qua. et per butri. in c.
.i. de iudi. **Q**uid intellige quando est excoicatus pro causa carnali.
secundum si pro civili. Tunc enim non potest priuari beneficiis et
si per mille annos steterit in excoicacione. glo. est singulis
in c. contingit de do. et qui. de quibus do. anto. de butrio facit
magnum festum. **S**tatuto episcopi cauetur quod quilibet excoi-
catus antequam absoluat debeat soluere. x. solidos pro
quolibet mense. quod est quedam mulcta seu pena pecuniaria.
Quero an valeat. Dic quod non per. c. ad nraz. et
.c. neque de spmo. ita dixerunt aliqui. Sed contrarium deter-
minat hosti. et pau. in c. ad aures de seu. exco. **U**lcidit
die florentie quod una formosissima iuuenula que habebat
maritum audita predicacione iuit dominum et absedit sibi ca-
pillos causa deuocions et feruoris. **Q**uero qua pena
venit punienda si fecerit iuito marito. Dic quod ipse homo
est excoicatus. tex. est singulis. xxx. di. c. quicunq. **Q**uone-
quod in vniuersitate scolariu vel canonicoru contingit quod
aliquis scolaris bestialis conturbat totam vniuersitatem

vel caplm̄. qua pena puitur. Dic q̄ excoītat̄ excoīne
radua. et reiectioē de vniūitate vel caplō. tex. est
singl̄is et non alibi. v. q. m. in loco benedictionis
¶ Quera madenter q̄ infamia ē quedā pena. vtrū
excoītat̄ sit infamis. Sal. allegat glo. singl̄rēz q̄
sic in. c. i. quo tpe miles in vli. feu. et facit magnū
festū. S; dicit do. ludouic; q̄ ē tex. singl̄is & vnic;
. vi. q. i. c. m. Quod itellige verū si excoīcetur ex cau
sa famosa vel ex q̄nācia. abs enī secus. Verbu est
singl̄are ino. in. c. testionū de testi. et sequit̄ archi.
um. q. i. sume. Qui; rō ē q̄ excoīcatio siue iusta siue
iusta val; et timēda ē. xi. q. m. s̄nia pastoralis. Vh
surdū quidē eēt q̄ ppter iustā cāz quis infamaret̄
Et iō oz q̄stare de cā. q. nulla ē maior pena q̄ s̄nia ex
coīs. l. hū q̄ scāz. & de aposta. & c. corripit̄. xxm. q. m
¶ Tu habes ex. c. nisi sp̄alis de offi. le. q̄ ex dilectōe
quā h; pnceps ad aliquē orit̄ iusta causa ad indul
gendū ei sup pena debita rōe delicti. Quod itellige
q̄ dilectio causat̄ a v̄tute hoīs. sec; si a carnalita
tis affectū. ar. no. i. c. nouit de iudi. Et iō dixit nobl̄
et singl̄ io. an. in. c. si accusat̄ de hereti. in vi. q. m
n; puitur bon; clericis aut religio; q̄ laic; ppter
merita clia aut religiosi pcedētia. allegat illud ps.
Si cederit iust; nō collidit. **¶** Quera q̄ pena puit̄
qui flm̄ isrm̄ scienter pducat. Dic v̄ter q̄ puitur
pena flī. itē cāz p̄dit. no. ato. de excep. cū venabilis.

Quare peccatum originale et peccatum inde pueniens imputatur
aerum non illud quod trahatur ex carnis corruptione. que caro
ab adam traditur in posteros. anima vero minime. Dicant
theologi quomodo voluerit. bar. brixien. in. c. placuit de
con. di. in. singl. ita rindz. Ideo inquit huius fit ut quidam
aiunt. eo quod ipsi carni anima quod delcatur. Alij dicunt et forte
melius ut ibi quedam digna retributio notet. Nam namque
primum hominis peccatum peccauerat et ita corrupit ipsam carnem
non et modo viceversa corruptio carnis corrupit ipsam
animam. **I**nveniuntur cantantes ad melas non laici sed
ex clericis pluri. Quero qua peccata sunt puniendi. Dic quod
clericus cantans iter epulas excoicandus est. tex. est ling.
ex. q. i. clericus. facit quod huius ecclesie vii. Cor sapientum
ubi tristitia est et cor stultorum ubi leticia. **C**rimen concus-
sionis committit qui preteritum sibi commissi officij omnina
da extorquet aliud ab invito. et punitur pena quadrupli. no.
i. q. i. c. iubemus in glo. si. **C**rimen vero stellionatus commit-
titur quando quis eadem rem pluribus obligat dissimulando
in posteriore obligacione quod eadem res alij pignori tenet
. l. i. c. de crimine stellio. Et nota quod istud crimen est crimen
privatum et non publicum. l. stellionatus. c. de crimine stellio
Sed adverte quod de iure canonico nullum est privatum crimen
et hec est una divina legum et canonum. reliquis invenies
in fine libri si deus voluit. **S**usape una cautela pro
condempnatis ut eorum executio corporalis differatur. scilicet quod
accusetur de crimine quodam ex quo veniat durior pena

iponēda. Casus est singlās in .l. i. in .fi. ff. nichil ino
app. pen. Et ita tenz bar. in .l. ij. §. fi. ff. de custo. reoz
Simile diaz qñ iudex possz etiā sine superiore face
mori aliquē debz r̄scribē p̄ncipi si sibi hoc placet. qñ
ille moritur? vir singlās et virtuos? eēt atq; vnlis
illi rei publice. tex. est in .l. aut bestias. ff. e. ¶ Dum
pena et fors petitur si iudex tm̄ sup̄ pena p̄nūciat
an valet sn̄a. Dic breiter q; sic. ff. de excep. rei iudi.
.l. in. de ver. ob. l. fore. et no. spe. ti. de ac. et peti. §. se
q̄tur. ū. sed si. ¶ Obligat? ad merā penā puta ad
duplū aut q̄duplū in ac. furti an peccet r̄culando
soluē. Dic q; nō. Nā scdm̄ ius d̄m̄ et forū consue
nō tenet q̄s se offerre ad soluendū penā etiā ip̄az
petēti in iudicio vel extra sicut nec ad penā mortis
vel aliā corporalē penā quā aliquis meruit. xij. q.
.ij. f̄ntas ubi est tex. iuncta glo. et no. doc. in .c. di
lecti de arbi. Et hāc doctrinā nōbilit̄ ponit do. anto.
in .c. si. de prescrip. ¶ Appellōne pene arbitrarie in
caulis cūalibz quid q̄tinetur. Dic q; oīs pena vsq;
ad mortē inclusive. glo. est Insti. de iniur. §. i. sūma
Si tñ iudex ip̄oite maiorē penā q̄ solita fuit ip̄om
ubi de cōsuetudine appareat de q̄uare ⁊ male face
mli h̄ faciat ex cā. l. hodie. ff. e. ⁊ no. in .l. qd̄ ergo. §.
pena grauior de h̄is qui no. m̄fa. et .l. p̄st. §. ad
crimen. ff. de pub. iudi. Adde si vis q; pene potius
restringēde sunt q; relaxande. l. interpretacōe. ff. e

Dena falsi esse quasi arbitraria. ut imponat maior
quando maior delictum. & minor quam minus. ff. de fal. l. diu
er. l. qui falsas. s. i. ita no. doc. Iusti. de publi. iudi. s.
ite. l. cor. de falsis. Et nota quod si quis dicat instrumentum quo
uteris falsum. ulterius tamen potes eo secure uti & sine pena
si non credas falsum. quousque appareat de contrario. Cautum
est tamen prestanti quod si appareat falsum non intedis uti
no. spe. de instru. edi. s. videndum. v. si velis. **D**ena
mutacionis nominis que est. Dic quod mutandi proprium nomen
non cognomen datur facultas cuiuslibet libere. sicut ab uno
quodlibet imponitur. dummodo in fraude nichil fiat. Sed tamen
in seruo quod libere de fraudare volente. pena filii coheret. C.
de muta. no. l. omnia. iuncta. l. filii nominis. ff. de fal. Accedit
de spola. tua nos. de cle. non ordi. mi. c. i. x. y. de se. exco.
ppeditim. Ita no. ho. de cri. fal. s. qualis sit. v. ultio
Dena perjury magna est. no. idem ho. de iur. iur. s. vlti.
v. i. Nam hoc crimine adultio & fornicatio & homicidio volun
tario equiparatur in pena. Ideo si accusetur quicquam de quibus da
bit. xxv. di. s. cris. et ita est. nec ad testium admittit
quod tunc per omnia egerit. de testi. testioz. vi. q. i. itames
Et a peruro non debet amplius recipi iuramentum. de presump.
lis. xxij. q. v. puuli. Et patuitur hanc penam ordinari
quia minus frequentat hoc crimine. xxij. q. i. c. si. Et nota quod qui
in cruce consecrata vel manum episcopi deierat. 3. annis penitente debet
si in cruce non consecrata. i. anno. xxij. q. v. q. peierat. Ille
etiam qui per lapidem iurat falsum perurum est. xxij. q. v. ecce

Nota q[uo]d ubiq[ue] per legē ipōitur pena per ūbū
futurū t[em]p[or]is. et addi eo ipō. vel mox. vel statim. intelligit[ur]
pena ipōita ipō iure. t[em]p[or]e. ē in autē. de m[ort]e. nup. in
p[ri]m. & in c. eū qui de preben. li. vi. Idem si appōatur
verbū p[er]mitt[ur]. vel p[ro]hib[etur]. vel oīo. t[em]p[or]e. est iūcta glo.
nōbili i autē. ut defūc. seu eo. fu. coll. v. s. sanctim[us]
& no. glo. in l. si qui aduocatoz. & de postulā. fūdit[ur]
etiam intelligit[ur] ipō iure. glo. est in l. de crim[ina]l[ibus]. &
de sacrosan. ec. quam nōt bar. in tractatu de tyrāno
i. vij. q. p[ri]ncipali. Et hanc notabilem doctrinā ponūt
doc. in c. quib[us]dam de preben. et in c. i. de postula.
prela. li. vi. Idem si lex dicat. omnibus moīs p[er]uet[ur]
vel cadat a iure suo. ut probat t[em]p[or]e. in d[omi]n[us]. autē. ut
defūc. seu eo. fu. Secus autem si dicat lex. p[er]uet[ur]
seu cadat ab oī iure suo. q[uo]d tunc requirit[ur] s[ententia]. ut no.
doc. in autē. qui semet. & quomō et quādo iudex. & in
c. capiētes. s. si vero in discordia de elec. li. vi. et ibi
glo. in ūbo p[er]uet[ur]. facit. c. dispēdia de r[ati]o. li. vi. ibi
omni q[ui]modo careat l[ic]it[ur]. et quod ibi. no. Et r[ati]o
diu[er]sitas est. quia in hoc ultimo casu istud signū
unūsalē omni q[ui]ficat et det[er]minat non verbū sed
res vel iura. quibus quis est p[ri]uādi[us] mediāte s[ententia]
tamē. sed in alijs sup[er]iorib[us] casib[us] verbū illud p[er]m[ittit]
t[em]p[or]e. vel oīo. vel fūdit[ur]. vel. omnib[us] moīs q[ui]ficat
ipm[um] verbū. i. ipm[um] actum p[ri]uādi. et ideo s[ententia] non
requirit[ur]. Quod nota quia a paucis est tactum

Finaliter nota doctrinam mirabilem quod scienscumque
in aliqua regula continetur aliqua fides a religiosi
et apponitur certa pena puta ieiunium duorum dierum vel
simile. religiosi contrauenientes licet uouerit generaliter
seruare regulam non incurrunt transgressionem voti nec
penam mortalem. quia intentio conditoris regule uidetur limi-
tasse suum preceptum seu prohibitionem quoad illam penam
Et hoc apparet in regula fratrum predicatorum. et hoc tenuit
io. an. post hosti. et scilicet thomam de anno in c. relatum ne
cle. vltimo. Quod est notandum propter doctores et scolares
qui iurant seruare statuta dicitur aliquid fieri sibi contra penam
Ad idem est ratio multum militans nota per bar. in l. si quis
pro eo. ff. de si. instru. et in autem. sacra. et si adu. vendi.

Bonorum mentium De penitentibus et remissionibus.
Respondeo ibi culpam agnoscentem ubi culpa non est de obser-
uati. c. ij. et di. v. ad eum. Quod dictum intelligitur scilicet thomam non
de sua actus. sed ut credat se commisisse quod non commisit. quia
hoc est errare. sed intelligitur de condicione actus. quia sepe dicit homo esse
in formidine ne aliquis defectus sit ex parte sui. ut sebia a
vana gloria et humore. sed illud iob. xiiii. uerbera omnia opera
mea. **U**trum mundus a peccato et qui nil sibi conscius est deat
saltem semel in anno confiteri. Statim dices quod non quia penitentia
presupponit culpam. et non licet uicio est quod ignoscat. xij. di. nerui
Contrauentum est uerum. c. ois. e. ti. quia quod totum dicit nichil ex-
cludit. et in generaliter loquens generaliter dicitur intelligi. ff. de sepul-
l. i. et statutum est ecclesie iohannis ab omnibus obseruandum. de cost. c. i.

Sed replicabis quod ille terminus vltis ois restringitur ad
subiecta hilia. no. anto. i. c. vtra de coha. cle. Et iō re
currēdū ē ad exēpla thōlogica i canoē biblie q̄tēta
ex q̄b2 maifeste oñdi q̄ cōfiteri dñt hoies q̄tūcūq̄
iusti. et se p̄cores asserē et r̄putate. exēplo neeme
dicētis. Et ego et dom2 p̄ris mei p̄cauim2 iniquitatē
fecim2. nee. i. Tres pueri qui ita lacte inter caldeos
vixerūt ⁊ pro quib2 de2 tāta miraculā fecerat huili
cōfitebātur dñtes. Peccaui2 iniquitatē fecim2. dan.
.m. Orās damel qui erat vir p̄fect2 dicebat q̄fitebā
Peccaui2. dan. vi. Sext2 illoz septē fr̄m qui pp
ter deū sustiēbant martiriū dicebat. Hec patim2 q̄
p̄cauim2. ij. macha. vij. **T**ria sūt hoim gnā quib2
vitas maxie ē dicēda. s. Cōfessor. xxx. q. ij. cū huilita
tis. de pe. di. m. s. mi. **A**duocat2. de pe. di. vi. v. iudici
ane. medicis. e. ti. ois. **C**irca h̄ vltm̄ modē ter q̄ro
s; ista q̄o et sequētes magis p̄tinēt ad ti. de penis
verūtū q̄ pena ⁊ p̄nia valde cōueniūt. nā ois p̄nia
ē pena. s; nō econtra. iō non ē magna vis sub quo
horū ti. r̄ponātur. **Q**uero ergo p̄mo q̄d de medicis
qui nōnūq̄ suis medicamētis hoies inficiunt an te
neāt. **D**ic q̄ medic2 si p̄ viā artis sue debitā diligē
ciā adhibz. etiā si mors infirmi secuta fuit nō culpāt
nec punit nec ab ordinib2 suspendi. de homici. tua
nos. **A**r. cōtra de eta. ⁊ qua. ubi papa q̄sultit medico
qui multos occiderat q̄ abstiēat a susceptōe ordinā

Solutio primū dictū intellē de illo qui erat prudēs
et modestus et paucos occidat. ille autē de. c. ad au
res erat temerarius et incautus et solitus occidē multos
¶ Quero etiam de hac magna et pplexā q̄one. Si
quis percussus fuit. et inde seu ex negligē ipsius percussus
et mala regiē. seu medicorū iuria moriat. an teneat
percussor de homicidio. vel quō puniendū ē. Tu dicēs q̄
teneat de homicidio per reglās iuris. li. vi. Qui occidit
dāpnū dat dāpnū dedisse videt. S; bal. de adie q̄tra
rium. c. i. de pa. te. in vbi. seu vbi dicit q̄ punitur ut cul
pabilis arbitrio iudicis. et pro h; allāt doctrinā. io. an. in
addi. spe. ti. de homic. facit qd̄ no. salic. in. l. qm̄ facōra
. c. ad. l. iul. de vi. pub. et qd̄ h; in. l. oē delictū. s. si q̄s
q̄militonē. ff. de re mili. et in. l. i. ff. de sicca. Ex quib;
iuribus apparet non ē absurdū q̄ quis moriat ex
percussioē. et tñ partes nō pūit ut homicida. s; dūtay
at ut percussor. maxie vero ut sup̄dicū ē qn̄ ex iuria
ipōz medicorū contigit. v; ex eo q̄ infirmus nō erat
obediēs cure medicorū. faciēdo prohibita per eos. et
comedēdo ea que erant nocua vulnē. S; si q̄ras de
tpe reql̄ito a die percussiois vsq; ad mortē ad hoc q̄
percussor nō cēseat homicida. tex. c. p̄b̄m̄ de homic. p̄bat
q̄ vbi mors est secuta paucis dieb; p; ōbera pre
sumit mortū ex percussioē si alia cā nō appareat. nō
tñ declarat tex. ille per quos dies p; vulnē illatū
presūit decessisse ex vulnē. s; in. c. ad audiāz. e. ti. di

q̄ si morat̄ post octo mēses nō p̄sūt̄ mortuū ex
vulnere. Et sic apparet q̄ non ē dare clarā doctrinā
t̄p̄is sup hoc. Ideo dicebat dñs florēt̄ de bono is
se putare hoc non ēē d̄t̄iatū a iure. ideoq̄ c̄linḡdū
iudicis arbitrio per. l. i. s. expilatores. ff. de effrac.
et. l. nec semel. C. de re mili. x. l. i. i. prin. ff. de ven. mspi.
Ad obiectoēz de regula. qui accoēm dāpni dat. x̄c̄
subaudi p̄p̄inquā. sec̄? si remotā. ita itelligit b̄yien
in suis brocardis. allār. l. neraoiz. ff. de ser. corrup.
Sepe cōtingit q̄ supior aliquē monet sub pena
p̄uatōnis b̄n̄ficij ut aliqd̄ faciat aut nō faciat. Si
nō pareat q̄ro an p̄uari possit. Dicēs q̄ nō. q̄ suo
b̄n̄ficio p̄uand̄? quis nō ē sine magna culpa. xvi. q.
vltiā viuētū in. i. glo. Tu dic q̄ p̄uari p̄t. x̄ h̄ p̄pter
iobediāz q̄ ē culpa magna satis. x̄ adeo q̄d̄ magna
q̄ etiā bene gesta puniūt si q̄tra mādātū h̄at. ff. de
re mili. l. m. x̄ C. de nego. ges. l. si. q̄ nō sufficit bonū
face nisi bene fiat. xvi. q. i. mōchi. Dumū t̄n̄ dictuz
l̄m̄ta nisi moitio illa seu mādātū maistm̄ errore ā
aliqd̄ iustū q̄tineat. quo casu obedire nō tenet. xi.
q. m. nō semp. x̄ c. lras de resti. spo. **Q**uā peā venit
alimatiē iponēda cui? ē electio. an iudicis. an rei de
b̄ētis pati. vide tres glo. nōbiles q̄ dicūt iudicis ēē
vna ē in. c. a crapula de vi. x̄ ho. cle. alia in. c. sicut de
iudi. tercia. xxiii. di. i. sūma. Et vide plene per bar.
m. l. ij. ff. de effrac. et per bal. m. l. quicūq̄. C. de ser.

fugit. ¶ Quia peā veniūt puniēdi qui in suis scrip-
tis dcā alioꝝ doctoꝝ sibi appriāt. Et an liceat cōpi-
latori nomē suū apponē. Ad p̄mū r̄ndz dñic⁹ in
p̄heia sexti. d. q̄ tales sunt puniēdi cr̄e falli. Ad
sc̄dm̄ r̄ndz idē dñic⁹ ubi sup̄. per. glo. di. i. c. i. ubi
ego bar. breien. q̄ quilibz doctor ā copilator p̄t nomē
suū ponē in suo opere. ideoqz excusat̄ ver. in. c. qd̄
sicut de elec. facit ad h̄ qd̄ ait macrobi⁹ in sup̄mo
sapiōis. Regari nō p̄t nos quōqz turbari cū librorū
quos legimus ignorem⁹ auctore. ¶ Tu hēs ex. c.
cognoscentes de consti. q̄ neō p̄uiri d̄z aut p̄uari suo
iure sine culpa sua. lvi. di. satis p̄uersū. xvi. q. vltiā.
iuentū. Sed q̄tra. xvi. di. r̄nouātur. xxvii. q. ii. mul-
toꝝ. Solucō p̄mū reglāre ē. et q̄traia sūt caūalia
Priuat̄ ei quis iterd̄ iure suo sine culpa. nō tñ sine
causa. ut l̄te nō cōte. qm̄ fr̄q̄ter. ¶ In q̄d̄ p̄nacōe
p̄sonaz nō totū qd̄ h̄nt extorq̄ndū ē. s̄z ip̄arū r̄o h̄n-
da ē ne egeāt. ff. de regu. iur. i. q̄d̄ p̄nacōe. Itē corpo-
ra mod̄noꝝ sūt debiliora q̄ antiq̄rū. et ideo miti⁹
p̄uenda. xxiii. di. fr̄mitatis. Itē crudelitas nō ē cr̄ā
p̄uere. s̄z pietas. xxiii. q. viii. legi. Et culpa ē nō p̄uere
culpā. di. xxvii. q. i. sūt. Itē iudex reū p̄uendo reddidit
bonū p̄ malo. xxiii. q. iii. lex d̄rie. Ip̄e q̄qz reū occidēs
v̄l occidi m̄dās meretur. li. di. c. i. Seū. n. nō iudex
sed lex occidit. et si parat̄ contēptor est legis. xxiii.
q. v. c. miles. ¶ Explicūte singl̄ia ludo. de roma.

Aeneas siluius poeta senensis pro laude clarissimi
viri domini ludouici de roma iuris vtriusq; consulti.

Epitaphium.

Si mille aut totidem capuisses vltq; virorum
Vestis. adhuc poteram parcere seua tibi
vniuersis quo nusq; fuerat prestantior alter
Extinctum potius reddis iniqua lues
Quem fletis leges. quem fletis iura. sacriq;
Nunc canones. obijt quem coluistis herus
Hic vos ornarat. vestras ubiq; fuerunt
Soluerat ambages. nunc sine voce iacet
Heu voces. heu verba viri diuisa. memoriq;
Ingenium. quo vis nunc tua muta loco est
Heu romane iaces. quo nec romanior vllus
Ante fuit. quo nec forte futurus erit
Te pater et carus retur mō viuere frater
Heu quantos gemitus ille vel ille dabit
Te roma atq; omnis plorabit etruia. teq;
Tota petet lacrimis ptala terra pijs
Te nūc conalium. te nūc ululatib; unum
Ipsa quoq; extinctum queritat ecclesia
Heu vanas hominū mētes. heu pectora ceca
Cuiq; dies certum est fata dedisse suos
Et nos cū superi statuēt veniem; ad illos
Nemo parum vixit cui bona vita fuit

Explicat epitaphiū ludouici de roma.

In quosdā thōlogos sacris iuribz nris detrahētes
pulchra atqz elegās seqtur apologetica iuectiua.

Clauduius de roma utriusqz iuris doctor.

Sūt qdā ex eo nūo qui magis videri q̄ eē thōlogi
volūt. quibz ut ait leonardz arctmz modernā illā
et q̄urbatā et q̄stionariā theologią sectantur. Hū
inq̄ suggillare nō cessāt mirūqz ī modū vilipendē
preclarā hanc atqz egregiā iuriū nrōrū facultatē
Quibus huic nrō operi finē faciētes. h̄ unū rñdeo
quod ait augz sup̄ iohēz doctor eoz p̄puz. & h̄. di.
.vij. c. quo iure. Quo iure in q̄t de fēdis villas eccie
diuio an huāno. diuū ius in scripturis diuis habe
mz. huānū in legibus regū. Unde quisqz possidet q̄d
possidz. nōne iure huāno. Nam iure diuio dñi est
terra et plenitudo eius. Paupēs et diuites de uno
limo dñs fecit. & pauperes & diuites una terra sup
portat. Iure ergo humano dicitur. Hec villa mea
ē. hec domus mea est. hic seruus meus est. Huāna
quidē iura ipatorū sūt. quare q̄a ipā iura humana
per ipatores et reges seculi deus distribuit generi
huāno. Tolle iura iperatoris. et quis audeat dicere
hec villa mea est. hec domz mea ē. mez ē ille seruuz
Selegant leges ubi maxie p̄ceperūt ipatores eos
qui preter eccie coionem usurpāt sibi nomē cristi
anū nec volūt in pace colere pacis auctore nichil
noie eccie audeant possidē. S; dicitis. Quid nobis

et imperatori. Sed iam dixi de iure humano agere. Apud plus
voluit seruire regibus. honorari reges. et dixit. Reges
reuerentur. Nolite dicere quid michi et regi. Quid tibi
ergo et possom. Per iura autem regum tenentur possessiones
Dixisti quid michi et regi. Noli dicere possessiones tuas. quia
ipsa iura renunciauerunt quibus possessiones possidentur. **Explicit.**

Incipit tractatus de presumptionibus.

secundum dominum Iudouicum de roma.

In causis criminalibus probationes que euidentissimas esse oportet
ut plimum deficiunt. quarum vices nonnumquam supplet legitime
presumptiones. Ideo tractatum de presumptionibus in eisdem causis
valde necesse breuiter liquide. sed ut spero non inutilem sub
iugem. tripartitum esse facietes. Primo. de presumptionibus
diffinitio et deinde assignabimus. Secundo de presumptione
iuris cum suis exemplis. Et tertio de presumptione iuris
et de iure cum suis quoque exemplis tractabimus.

Presumptionis diffinitio cum sua diuisione.

Presumptio est argumentum surgens ex probatione alterius
puta ex cohabitacione personarum suspicatur coitus
etiam. quod in nec aliqua. ex cyrographo cancellato pre
sumitur liberatio debitoris. ff. de proba. l. si cyrographum
et sic de alijs infra positjs exemplis. **Presumptionum**
quatuor sunt species. scilicet. Temeraria. probabilis. violenta
necia. Prima est nulla. secunda est hominis. tertia iuris
quarta iuris et de iure. **Temeraria** presumptio est que
conspicitur a malis hominibus et malivolis. ac ex leuibus

ploms ex caus. ut qz viderit aliquē cū aliqua loqui
stati psumit malū. et male. Nam dubia i meliore
partē interpretari debemz. de regu. iur. c. ij. z nullomō
suspicoēz dñe inducē que a leuibz dicuntur. xij. q. i.
in cūctis. Est ergo talis presūptio iualida z a iure
rephata. nec aīm iudicis mouē dz. ij. q. i. c. i. et. vi. q.
i. oues. de soma. licet help. **P**resūptio phabilis
seu vīsimilis que de iudicis cōsurgit ex plimis caus
s. ex psoā. ex loco. ex cā. ex tpe. ex q̄litate. ex q̄bitate
ex tacititate. ex leḡti iutilitate. ex fuga. ex negliā
ex cōuersacōe. ex falliantate. ex vicitate. ex obscuri
tate. ex euētu. ex dignitate. ex dilcōne. ex societate. ex
freq̄tacōne. ex etate. ex hoīe. ex natā. ex q̄litudine
De q̄bz oībz cū suis allātōibz plene no. spe. e. ti. s.
presūptio. Talis autē presūptio fama crebre scēte
purgōēz inducit. de pur. ca. si quis de gradu. ij. q. v.
pb̄r li a plebe. Contra eā tñ admittē probō. vij. q. i.
p̄titiū. de renū. sup h. nec inducē dz iudicē ad sniandū
mli talis ifamat? i purgōe defecerit. ut i palle. iuri
bz. faat tñ fidē cū vno teste v̄ alia q̄simili p̄sūp cōe
e. ti. c. illd. m. q. m. v. itē sepe. vel mouer iudicē ad
deferēd iuramētū ei pro q̄ ē p̄sūptio ut sn̄er pro eo
Q. de re. credi. l. i bone fidei. ff. de iur. iur. l. admonēdi

De presūptione violenta que di iuris.

Ista cōsurgit ex vīsimili probōe. z iō di iuris qz ius
p̄sūit ita s̄ nō statuit i2 sup ea. ut i s̄bsc̄ptis exēplis

Presuatur iuris qui oia bona sua alieauit. ff. de
hys qui in frau. credi. l. i. i. l. i. qm. Et qui volens h
fecit psuatur in fraude creditorz fecisse. ff. de hys qui
in frau. credi. l. omis. s. lucius. **P**resuatur indignus
officio qui no est ordiat iuris. C. de epi. et cle. l. si
queque. **P**resuatur aliquam ee uxore mli contrarium
pbat. ff. de ritu nup. l. i. labeo. s. mulieru. **P**resuatur
masculu pmo natu qndo muli masculu et feiaz sil
pepit. ff. de re. du. l. si fuerit. s. i. **P**resuatur res ee
fili que fuit pris. C. de pba. l. siue possidet. **P**re
suatur peculiū ex pfectioa filio adueisse cu dubitat
an filius ex aduectioa seu pfectioa ca illa acqsiert
no. spe. ti. de acto. s. i. v. sed qd si dubiu. **P**resuatur
fraudulēt qui pduct in teste dicit se inimicu illius
contra que producat. ut ppta excalet a testio. si als
appareat amic. de accu. cum dilect. **P**resuatur
semp bon. qui semel fuit bon. et e contra. de pmo
hes. ff. de re. mul. l. non oēs. de scdo. ff. de accu. l. si
cui. s. hysdem. de supel. le. l. m. s. simautē. Et sic ex pce
denti vita presuatur pris siue in bonu siue in malu
Presuatur aliquis habē bonā famā mli contrarium
probat. C. de prescrip. xxx. vel. xl. an. l. sup longi. et
ff. de publi. iudi. l. quocūq. s. si. **P**resuatur quis
pdoneus mli contrarium probetur. de v. signi. c. dudū
Presuatur pro possore si rem petens non pbat
titulu. no. spe. ti. de interro. s. sciend. v. sed si volo

S.

S.

Et si p̄bet aliquē obtinuisse & possedisse certū b̄n̄ficiū
ī vita sua id t̄p̄e obit̄ sui p̄sūtur adhuc possedisse
ar. l. m. s. ī amittēda. et. s. q̄ si seruū. ff. de acqui. pos.
et. de p̄ba. l. eū qui. pro quo facit qd̄ no. pau. hosti. et
io. an. m. c. cū ad se d̄ de testi. spo. et spe. de ac. & peti.
s. seq̄tur. ū. qd̄ si ago. ¶ Presūtur pot̄ tabelliois
error q̄ dolz. q̄ qui sibi in testa. m̄scr. l. pe. m. fi. Et
pro nōrio ead̄ presūtur rōne iuram̄ti. e. ti. c. illud. et
de prescrip. ad audiāz. Accedit ad h̄ q̄ nōriūz valer
tres p̄uatas p̄sōs. h̄ p̄bat̄ m. l. ut p̄fectūz. q̄. de āna
excep. et m. c. placuit. s. p̄t. xvi. q. m. ¶ Presūtur
pot̄ ignorātia q̄ scā in facto alieno fec̄ in p̄prio
ff. pro socio. l. si. et de proba. l. verius. ¶ Presūtur
aliq̄s viuē m̄si p̄bet̄ mortuū. q̄. de dona. inter vi. et
uxo. autē. hodie. ¶ Presūit̄ flānz qui susp̄cā vitur
scriptura in iudicio. q̄. de proba. l. iubemz. Et idem
presūit̄ de illo qui obiat raturā aut flitātē in m̄scrō
et illud nō probat. q̄. de testi. l. iubemz. et no. spe. de
m̄scr. edi. s. ē. star. ū. & b̄riter. ¶ Presūit̄ bona fides
m̄si q̄tratiū probetur. de prescrip. c. si diligētī. in glo
magna. Et ille dicit̄ bone fidei possōr qui auctore
iudice cōparauit. ff. de regu. iur. qui auctore. de c̄ligi
et sup̄. fu. l. et si quis. Et bone fidei nō q̄perit de iuris
apiabus disputare. ff. m̄da. l. si fideiussor. s. pena
¶ Presūitur de debito propter cōtūāciam rei. tex. ē
m. l. m. q̄. de assello. e. ti. c. nullus. m. q. ix. de certimz

Presuatur redditi instrum ex quo inuentur apud
debitore. nisi sit persona domestica creditoris qui potuit
instrum surripere. glo. e. singulis m. l. p. 2. q. ff. de pac.
et no. io. an. in spe. de instrum. edi. s. p. 2. q. u. porro si
creditor. **P**resuatur aliquem iniuriam alicui dixisse uerba
que uidentur iniuriosa. ff. de iur. l. si non conuicti. Et
presuatur aliquem huic animo occidendi qui alium percussit
Q. ad. l. iul. de sicca. l. i. et. ff. e. ti. l. i. s. duos. Et quia
liber malum et dampnum semper presuatur malo alicui factum
ff. ad. l. acqui. si obstetrix. s. s. non iul. et. l. ite mala
in pn. in autem. de iudi. s. oz coll. vi. et no. ino. e. ti. c.
iude. **P**resuatur inimicis qui inimico cohabitare. m. q. i.
testes. Q. de iust. te. l. liberi. de offi. del. inuicem. Et
inimicis si presumunt suo inimico metui. ecci. xij. Inetnum
non edas inimico tuo. et no. spe. de cita. s. sequitur. u. quibus
Presuatur bona fides ab eis si saluis rebus propriis
depositum amittat. de depo. c. i. h. uerum secundum hosti. ibi
nisi probet quod se uenemete incendio uel alio infortunio non
potuit utrasque res saluare. quod si solum saluauit suas
non uidebitur imputandum. eo quod prima caritas incipit a seipso
l. preles. Q. de seruitu. iuxta illud esopi. Res tua te
repperit argui. res altera cecit. **P**resuatur intuitu
ecclesie relictum quod episcopo ex testamento relinquitur. nisi probet
sibi soli esse relictum. de testa. requisisti. xij. q. iii. pontifices
Presuatur semper possidere qui semel possedit. Q.
de proba. siue. ff. de acqui. pos. l. si id quod. s. quod autem

Presumitur pro illo qui hz instra cause etiã si non
probz qz illa h̄ear de volũtate dñi. no. bar. m. l. m. s.
si due. ff. ad carbo. pro quo dicto ẽ calus m. c. corã
de offi. dele. pro hoc etiã vide tex. cū glo. m. l. fi. q.
de pac. couẽ. qz ubi vxor dedit instra cause suo marito
vidi eũ procuratorẽ cause cõstituisse. **P**resumitur
pro iurãte. ff. de re iu. l. post re. de le. m. cum quis. s.
codicillis. q. ad. l. iul. repe. l. fi. Et cõtra nolentẽ iura
re presuĩtur. ff. de iureiur. l. qui maifeste. q. de iura.
ca. l. ij. s. pe. **P**resumit pro senectute videlz maior
pbitas. l. x. di. si officia. Itẽ scia maior. l. xxx. di. porro
Itẽ morũ q̄uitas. pñ. q. i. c. i. Itẽ sermo v̄anoz. xxxv.
q. vi. consãguineos. Item iusticie exaiãcio. l. xxx. di. si
qd̄ vero. Item eleõsma dignoz. l. xxxvi. di. nõ satis
Presuĩtur cõtra filiũ ex malicia parentũ. lvi. di. si
gr̄es. Et contra patẽtes presuĩtur ex malicia filioz
vi. q. i. qui crimẽ. xxxij. di. legati. **P**resuĩtur pro
scdo m̄iõmo si illud accãtur nisi instra dotalia seu
cõtractz p̄mi m̄iõnij exhibeãtur. no. io. an. in spe. ti.
de instru. edi. s. videndi ẽstãt. v. ex p̄missis. **P**resuĩt
pro viro assente medio iurãmto se vxorẽ cognouisse
vxore e cõtra id negãte. c. cõmebat de despo. ipu. et
de proba. c. p̄soluĩti in glo. fi. Et illa mulier p̄suĩt
cognosabil̄ a quolibet viro ex quo ab uno cogita
est. c. fr̄mitatis de fr̄. et male. Sed in h̄is et h̄mõĩ
presũpcõibz semp̄ subintell̄i nisi cõtrariũ probetur

Ius. n. q̄tūcūq; p̄sumat hoc genē p̄sūpcois semp
admittit p̄boēz i q̄trariū. no. spe. e. ti. s. spēs. ū. necia

De p̄sūpcoīe necia q̄ dī iuris & de iure.

Ista inducit plenā p̄boēz et iudicē ad faciendū
nec recipit p̄boēz in cōtrariū. nisi iudicē. ut ē glo.
sing. et nobil' in cle. v̄mca de proba. Ideo autem dī
iuris & de iure. q̄ ius vehemēter p̄sūit sic eē vel nō
eē. et p̄pter talē vehemētia; ius statuit sup ea. ut in
s̄scriptis exēplis. **P**resūitur pro illo q̄ h̄z instrū
apud se. pone dicit bal. m. l. si q̄ per calūpniā. C. de
epi. & cle. Quidā theutoic⁹ ex̄ns in lōginqs p̄tib⁹
hēbat instrū p̄curōis quo cauebat. Ego talis fa
cio t̄iū p̄curōz meū x̄c. **I**ste theutoic⁹ t̄io⁹ agebat
ut p̄curōz illi⁹. oppoēbatur q̄ nō erat ille t̄io⁹. dicit
bal. q̄ ex quo h̄z instrū p̄curōis apd se p̄sūitur eē
ille t̄io⁹ q̄ fuit p̄curator q̄stitut⁹. **P**resūitur spons⁹
de futō in sponsā cōsensisse q̄ eā duratib⁹ spōsalib⁹
cognouit. de spon. c. is qui. **I**dem qui cognouit spō
sā suā q̄dicōnalē. de despon. ipu. c. de illis. de condi.
appo. c. p̄ tuas. **I**dē si qua iuita tradita viro p̄ q̄sen
sent i carnalē copulā. de eo q̄ dux. i ma. quā pol. c.
si ḡficauit. q̄ ma. accu. pos. c. i sup. **I**dē de ea que dicit
se iuitā i trasse r̄ligionē si spōte p̄fessa fuit. c. si. qui
cle. vel mo. vel si rapta per anū & dīdū cū raptore
steterit. nō audit p̄ ea super violētia. de spon. c. id
quod. et. c. iuuenis. **P**resūitur cleric⁹ a sacerdos

fornicari? hñs m̄l̄rem suspectā secum in domo. et
eo ip̄o vidē pbata eē fornicatio. de coha. cle. si quisq̄
er. c. cleric? Et si publice eā detēat. eo ip̄o ē quic? **D.**
c. clericus. al̄s non posset eē certū nisi per h̄mōi
suspiciōnes. nā op? carle de facti videri non posset
et si agitates videātur. no. hosti. e. ti. c. lris. **Iuuēcule**
n. & suspecte non debent clericis cohabitare. **Uñ** aug?
rēnuir cū sorore sua habitare. **D.** Que cū sorore mea
sūt sorores mee non sunt. **di. lxxxi.** legitur. de coha.
cle. c. i. **P**resūitur q̄ pro malo loq̄tur cū q̄s alicui
ter in scriptis interdixit ut cū uxore sua non loq̄re
tur. et eū cū ea p̄modū repperit loquentē. in autē.
ut si. ma. et aue. s. hñs quoq̄. **col. um. posita. Q. de**
adulte. autē. si quis ei. **P**resūitur hētic? apud quē
libri reprobatelectionis iuemūt. **xxxi. q. ii. c. sane.**
ij. **U**lia exēpla pone. **Q. ad mace. l. si. et. Q. arbi. tu. l.**
si. xi. q. i. si qui. et. l. di. ferrū. et. l. m. di. fr̄mtatē. et per
io. an. dco. c. is qui super. ij. glo. et. e. ti. c. quāto sup
i. glo. et spe. e. ti. s. spēs. ū. ncoā. Jo an. addit ibi
certos alios calus ad quos b̄tatis cā te remitto
In hñs iḡ et similib? presūptōib? que sūt iuris
& de iure lex dicit. sic volo sic iubeo. nec imit̄ v̄itati
facti. sed volūtati et equitati. **Q. de dona. ante nup.**
l. cū veterū de ho. q̄ libe. l. et si non. de pigno. l. si. de
epi. et cle. l. officiales. et. ff. de adop. l. hñs verbis
Sed presūptio iuris tr̄i de qua paulo ante dictū ē

non preſuppoit preſumptū ſi cōtrariū proban p̄r. et
p̄pterea nō dicit. ſic volo ſic iubeo ut ſup̄. ſed dicit
ſic credo niſi cōtrariū appareat. Et h̄ ē una nōbiles
diciā inter preſumptōez iuris t̄m. et preſumptōez iuris
et de iure. **¶** Illa dicit̄ ē q̄ due p̄ſumptōes iuris faciūt
unam plenā p̄boez. no. glo. ff. de excu. tu. l. ij. et ſpe.
ti. de proba. s. ij. v. i. **¶** S; una ſola p̄ſumptio iuris et
de iure facit plenā p̄boez. ut oñſum eſt ſupra e. ti.
particla tertia per to. **¶** S; tñ adūte q̄ preſumptio
iſta iuris & de iure que h; unū plene probōms in cā
civilī nō ſufficit ad plenā p̄boez i cā criāli. ut no.
dic. in. c. afferte. et ino. in. c. q̄ v̄ilimile. e. ti. ubi dicit
q̄ qñ ex preſumptōib; procedi multum debet iudex
tempore ſmāz. et maxime nō qd̄pner niſi in re et
modice. **¶** Nam preſumptio d̄i. c. afferte ſufficiēs erat
ad ſniandū in cā civilī ut reddētur infans. ſed non
ut p̄nūciaretur ſuper criē ad effectū pene mortis
iponēde. ad quod iuſtiſſime eāt qd̄pnāda ſi legitimē
fuſſet probatū contra eam q̄ infantem alterius
ſubripuiſ; no. zabarel. d. c. afferte. Et p̄pter hoc
vidē q̄ preſumptio illa de ſolo cū ſola de qua in. c. ius
. e. ti. que h; vī plene p̄bōms i cā civilī. ſ. ſepacōis
inriōnū nō ſufficēt in cauſa criāli ad qd̄pnandū de
adſterio vel ſup̄ro. ſec; qñ ē preſumptio necis exiſſe
approbata a iure etiā q̄ad criālez cāz. q̄ illa ſola ſuf
ficiat. ut i cāū autē. ſi q̄s ei nup̄ allegata. **¶** Explicit

Ubi secundi pontificis maximi. de multis pravis
et eorum punitio dignatorum fugiendo gloria ad no
bilem virum karolum apud Tractat? incipit felix.

Descriptio iudicij paridis Caplm pmsi.

Tres dec ad paridem.

Tres sume ecce dec. forma se quelz effera
Hoc in disidio voluz paris arbiter esto
Cui potiss dezeris titulum simul ipse referto

Venus ad paridem.

Plectra sonora. ioc. plausus. lasciva voluptas
Hec mea. si reliquis me prefers. ipsa puella
Pro mercede dabo qua non formosior ulla

Iuno eidem.

Sceptorum sublimis honor. fascesq; tremendi
Diuidesq; mei iuris. te iudice palmam
Si tulerim. regno per me donabere summo

Vallas eidem.

Que celum que terra tenet q; pontus et orbis
Legibus astringo certis. nil me sine verum
Te si me sequeris. no abstrahet inuis error

Judicium paridis.

Grata michi tua forma venz. tua muera grata
Plus alijs michi mente sedes. certamis ecce
Pignus habe victricz auri spectabile malū

Boeta.

Hac in lite triplez hoim mellita pcelis
Deprensū studiū. quoru datur opus tūctis
Falluntur tamē optando pleriq; sequaces
Fugus habz multos. honor et sapiā paucos

Descriptio lascivi amoris Caplm scdm.

Adimus effigiem lascivi nuper amoris
Que nimis mentē mouit ymago meam
Nec barbā malis. nec corpore tegmē habebat
Rudus terga manus pectora cura pedes

De humeris ale liberanda . et flexillis armis
Lumina sub tenero ceca supercilio
Cur puer imbarbes nulla lanugine malas
Cur melius nulla corpora veste regat
Lumie cur careat . pharetra cur gestet ⁊ arcu
Cur habeat pennas calliopea refer
Sic ego . sic retulit quesitas illico causas
Maxima pegasei calliopea chori
Qui lapid euitat male sana cupidinis arma
Et tantu pueros intrat ineptus amor
Sive qd est puero similis qui cepit amare
Et perit mente . pingitur inde puer
Pingitur et nudus . nullum seruare pudore
Et meminit simplex et manifestus amans
Pingitur et cecus . qd no bene termit honestu
Nec scit quo virtus quo ferat error amans
Vel quis que peccat credid secreta latere
Cuncta nec in sese lumina versa videt
Iurea qd curuo torquebat spicula cornu
Pungere corda ferus significatur amor
Qua leuib? volucres humeris suspēderat alas
Causa est . huc illuc quodq leuis errat amas
Vel qd amor cursum no semper seruat eundem
Punc abia . et paruas post redit inde moras
Dixerat . et pressis obmutuit oris labellis
Effudi tales protinus ore sonos
Qua vidi effigiem pharetra gestabat ⁊ arcu
Fas tamen in rexta non fuit vlla sua
Sed quonia veteri fingere poemata vati
Quos ego quid temere commemorasse putem
Dic quare . na tadas fertur gestare cupido
Da precor armatas cur habeat igne manus
Quesita verbis respondens musa duobus
Sic leuiter causam reddidit . **V**ria amor

Accipe lactum quenam sic amoris ymago
Karole cypriaci gloria magna lohi
Va leuius miserum caueas dum noris amore
Et veras ad te dum mea merita leges

Concordia lactan? i mltōnib? ita dices.

Quidā poeta triumphū cupidis scribēs nōmō pō
tēntiū deoz cupidinē s; etiā victoriē facit. Enūē
ratis enī morib? singlōz qbz in p̄tatez cupidis
dicēzq; venissent. istruētia pompā i qua iup̄r
ū ceteris dīs an curū triumphāis ducit caheā
tus. Elegāter id quidē a poeta figuratū. sed tñ
nō multū distās a vero. Qui eī v̄tutis ē egypt
qui cupiditate ac libidib? vincit ma? nō cupidi
vā ille fingit. sed morti subiectus ē sempiternē
Stult? autē marci? tullii? qui gajo verri adul
teria obiecit. Eadē. n. iup̄r quē colebat admittit
Qui. p. claudio sororis incestū. An illi optimo
maglo eadē lūia ea soror ea giunz. h. lactan?.

Pius secundus pontifex maximus.

Sed dices. si tot ac tanti viri neque cupidis ea
vincula nō euaserūt. quonā pacto euadē eadē
potero. Fili remedia q̄tra inobediētiā legātur
plims. sed h̄ vniū q̄lo vā tūi figi p̄petuo tradas
Discipli p̄pocraus torcissimū ea multe gūnentie
viri lūā p̄arubiciose depictā effigie philonono
quidā de mētia audiat qd de tāto phō iudicaz
Quā vidēs philonon? mirūq; in modū despiciēs
Hecine ē ymago aīa libidiōsi hoīs tardiq; ea
obtusū ignū. a ad scāz pilus thabit. Illi vō
rāluz h̄ idigne ferētes p̄pocraū t̄tulerūt. Quib?
a recte aīa p̄pocraus philonon? iudicauit. Sic etei
fū. s; me abt̄iā castū. a studiū i geidū t̄dditez
Et q; vtilis ē egeplōz iudicio. id nō de clais
vā bonāz. s; de p̄uis mltib? egepla iudicam?

Exempla de malis pravis. Caplm tertiu.

Prima pmi vgor ade p? pma hois creatio
ne pmo pco pma soluta ieiunia. Contra
pceptu dñi parētania iobediā q̄ ctra mudi ter
minu nō delicta cōitari feiās va sine semp iū
felle trahē in ḡlequēciaz qd̄ a mte sua traxerūt
Opūā feiā q̄ rarior femer ē amai nō p̄ abiq̄
amaitudie metus a sollicitudis a frequētia iſortu
nig. Male vō q̄z tā copiosa sūt exaia vā nullū
sū locū feine maligtatis exps tū amatur ama
re p̄sigū. **F**ili. ethici ē. Videto cui res. ethici ē
Videto cui te res. **V**exilla pudicie tulerūt tū
labinis lucrecia a penelope. a paucais cōtatu
eropheia retulerūt. **F**ili nulla ē lucrecia. nulla
penelope. nulla labina. time dēs. **T**hais cōi
thia p̄rogatua pulcritudis insignis regum dñi
tayan ea p̄cipū dignatur āplex. Conata est
tū demosteni phō p̄napare thoz. vā note casti
tatis ei? miraculo soluto videtur ipa specie sua
mouisse lapides. vā āphion arhera. attractūq̄
blādicūq̄ attracta sua uiter. Cūq̄ phūs iā
remolliret ad thalamos. p̄cūq̄ ab eo thais. c.
talenta pro cōsensu. Ad ille aspiciēs in celū aia
Non emō tanti penitere. **F**ili vana ea tu in celū
mētis adem erigas. idq̄ volens effugas quod
est necē p̄nta redimi. **V**itā vitū suū interfecit
quem nimis odit. iudicia suū quē nimis amat
Illa spōte misit aconiton. hec decepta furore
pro amoris poculo p̄iāuit. **F**ili contrarij cō
tendūt vōis iste. neutra tū defraudata est sine
fraudis feine p̄ssis. **P**arjū a diuisis iēdūa se
mitis feie. q̄b? tūq̄ anfractib? errēt. q̄ntūq̄ de
uicē iūq̄. vñ? ē tū exite? vñca oīm viay me
cha. vñcū caput. a vñs diuisatū suay malicia

no rebem vñ
q̄ in y fū

Deyanira chyrenthiū vicerula vestiuia. ea
mōstroꝝ malleū mōstri languie vltā est. sibiq;
p̄cellā ad lacrimas qđ ad leticiā machiāta est
Inlani capitis ea p̄cipuis aī feriā illibrata temp
volūtate p̄cipuis arbitratū qđ vult. non qđ
expediā. Quodē ihuānos labores qđ sumāua
hūiles. a deō tercio qui omnē ihuāitatē ex cellā
glump̄ est. Sic fortissim? hoīm teinea fraude
gembund? occubūa. qui celi arcem sine geitū
huēris sustinuerat. **E**xempla fili timēda sūa
exēplo hām ex p̄mētū cape. qđ audax ē ad oīa
quetūq; amat vel odia feriā. quo sū vā frequē
ter nocet etā nolles. Audi senecā i tragediis
de medea p̄mo de qualz mlēte praua sic dicentē
Tu malouū machiātrix facmorū. neq̄cia tui fei
nea ad audendū oīa. virile robur. nulla fame
memoria. egredē. purga regna. libera ciues me
tu. **E**t iterū. Immitius nichil est feris. sed dux
maloz feriā ea scēlez arūtez obsidz aīos. cuius
scētis stupris sumāti totā vrbes. bella totā gen
tes gerunt. euerla ab imo regna totā populos
sumunt. **S**ileātur alie. sola q̄iungē eget medea
reddz feriās diuū genz. **P**horonez rex qui rhe
lauros legū populis largiri nō iuidia. s; hīs
p̄m? greoz studia deaurauit. qua die diā vni
uerse carnis ingreūus ē aīa leontio frī suo. Ad
summā felicitatem nichil michi deesse. si michi
semp vroz defuissz. **C**ui ledū? **E**t quō hī scitur
aīa. **A**d ille. **M**ariti hoc dñes scūa. **F**ili vēmā
semel marit? suis. a nō sis. qđ felicitatē ipediā
Valenti? ipator octuagēari? ea adhuc vgo
tū audisse die sui p̄conia crisiphoz suoz
recolt quid? fuerat suo tpe frequentissim?. aīa
vna se tū victoria gloriari. **E**t Equisit? qua

2. vlt. vlt. vlt.

1. vlt. vlt. vlt.

Sidit q̄ inimici nequissimi domui carnez meā
Fili hic imperator inglori? migress a seculo nisi
ei fortiter resistit. cui familiarē p̄tholor assenti
tā multū prebuit. **Q**uia catho vnicū. Si abiq̄
fēiā posset ē mund? gūlacio nra nō ēn abiq̄
dys. **F**ili catho nō nisi vera ea cognita loq̄bat
nec qui q̄ fēiāz epeccatur ludibria nisi lulus
mū expectus. mū pene conla? **H**ys tēdem hē
tūenit qui tū ōni v̄itate loquuntur. **H**ū tūsa
vā placē dēlācio a pūngit dēlicū. **H**ū nōmā
q̄ flos veneris eam tū eola cōitatē hēn. q̄ sub
eiz spūna multū latēn aculet. **C**āni? a gādib?
fūlis poeta fatidie lems ea iocūde respēnt? ē
a lūio peno graui a v̄orato hystorico. q̄ mul
tānt gaudēn amorib? h̄ys v̄bis. **P**ostā p̄p̄am
pūcipare nō poteris dū a tōi p̄ciparis. **Q**d enī
eo iecore iunonē amat vā? q̄ multi vultures
m̄ raulta dīstrahūt. **C**ui tūni? **S**i q̄ndo labor
relurgo mūt? **S**i paulo opprimor. alacri? relu
mo aere. **V**ices nocriū dies reddūt leuiores. **S**z
tenebrāū p̄petuitas īterni m̄lar est. **S**ic h̄lia
p̄meua verni solis dēlicata tēpoz varietate tū
euri. nūm nocri. tū zephiri. lenia effusione lāci
m̄sā. q̄b? vno spū fulmine? lips ocalum facit
Sic mars cupis restitūt i mēla celesti restitū
quīna lūpez. a q̄ v̄orū? m̄faber lōge tū suo lu
ne relegat. **S**ic leui? h̄gān m̄ta h̄ia q̄ sola ca
thēna. **S**unt q̄ michi a p̄p̄ā leuiae. ubi solacia
Fili v̄erū? q̄ v̄ba p̄robo. vitā neutri? **N**im? r̄n
fāroz ledūā m̄tū morbi saluis v̄iāitudie īter
pallat. q̄ lāgor v̄nic? q̄ dolorib? irremediāis
nō cessat afflige. **H**ic cicero p̄ repudiū cherecie
v̄orū sue āpli? v̄orū noluit. seu cāz seu v̄orū?
allegās. se v̄orū ea p̄p̄ē opēā dare non posse

q̄m p̄bō bono

Metellus mario cuius filia dote diuiti. forma
nobilē. genē clarā. fama felicē ducē noluit. Na
lo iquid meus ē q̄ suus. Cui marius. **U**mmo
ipa tua eia. Ad ille. **U**mmo viciū oportet v̄gōis
ē. **V**ogitū enī ē. **F**alla eua p̄dicata q̄lia p̄misse
rū t̄reca. **H**ic faccia v̄bi metelli diuertit ab
onerib? d̄rsum ei?. **F**ili. si v̄gōrari oportet. nō
expedit t̄r. **V**inā sū amor nō cer? i causa. v̄
faciē eligas non veltē. ea aīm nō aurū. ea ubi
nubas v̄gōr nō tos. **P**atuit? flēs aia arrio
viciū suo. **N**ice arbore infelicē i orto meo h̄eo. ad
quā se v̄gōr mea p̄ma suspēdia. v̄hic sc̄dā. ea
iāntic tercia. **C**ui arri?. **N**icor iquid te iueisse
lacriās in tāis successib?. **E**a curius. **D**ij boni
q̄a dispēdia arbor tibi illa suspēdia. **E**a tercia
Amice de te michi de arbore illa surculos q̄s sc̄dā
Jup̄r rex terren? qui etiā dicit? celoz rex pre
singlū strēnuitate corporis ea m̄pabili mēis
elegācia post europā mugire coact? ē. **E**cce fili
quē bonitas v̄a poete singūa ex tūlia sup celos
sc̄dā h̄eris cōpauit. **P**oterit a te sc̄dā cogere ad
mugitū. si nō es ioue p̄rantor. **M**ars qui de?
bellānū dicit meruita tr̄iphonū falliari fr̄gūā
nichil sibi metues a vulcano ligatus ē dū venē
iuisibilib? quidem cathenas. sensibilib? t̄r. hoc
autē ad applausū lauroz a derisū celestis aule
Fili meditare saltū cathenas quas nō vides. ea
iā in parte sentis. ea eripe te dū adhuc cupules
sunt. ne claudus ille taber ea turpis quē nec
de? est insa. dea nec dignata cubili. te sue veneri
gathenea. reg? sui similē claudū a turpē. vel
quē magis metuo loripetē facias. a nō possis quē
saluaa fillā h̄re vngulā. sed alligat? veneri do
lor a derisio fias videntiū. dū ubi applaudūa cū

p. 6

p. 6

p. 6

p. 6

p. 6

Phebus q̄ sapiē radi? tot? orbis p̄miciāuē
ambitiū. vā merito noīe solis sol? illustraretur
ifatuatus ē amore leuchotoes. sibi ad ignoīam
illi vero ad iterū. et eclipsica diu viciāitudiē
pan? fact? ē. **F**regit? sui alien? luis quo totus
vniūsalē egebat orbis. **F**ili ne lumē quod in
te ē tenebre hanc leuchotoen fugito. **V**eritas
q̄ falli non p̄t aīa de beato dauid. Inueni viz
scdm cor meū. **H**ic tñ egregie p̄cipitat? ē amo
re ml̄is ab adultio in hoīaditū. ne vnq̄ sola ve
niāā scandala. diues est enī iniquitas societate
plurima. & quāctiq; domū merueria luis tradi
dit inquinādā quicq; s. **F**ili herlabee siluie. in
nullo maligna est. nichilo? tñ fca est stimulus
subūisionis viro p̄fecto. et mortis acule? marito
innocenti. **S**i nō es ampli? scdm cor domini q̄
dauid. crede q̄ ita p̄cipitari potes. **S**ol hoīm
salōn thesaur? deliciaz dñi. sapiēcie singlre dñi
lū. crasso tenebraz futat? atramēto. lucem aīe
sue. odorē fame sue. gloriā dom? sue. feliaz fasci
no amissa. et postremū mcurat? corā baelim
ex ecclaste dñi fact? ē mēbz zabuli. vā adhuc
maiori videatur detrudi p̄cipicio q̄ phebus in
calu p̄betōis. qui ex apolline iouis factus est
pastor admetē. **F**ili si nō es sapiēior salōne. qd̄
nemo ē. nō es maior q̄ qui a teia p̄t fascinari.

Cōcorda lactāa? i mltōnib? ita dices.
Aspice phōs vite magrōs. vitāq; eorū diligēter
māte et inuenies paucis ex cepis iracūdos libi
nosos arrogātes p̄teruos et sub obtentu sapiē
sua vicia palliātes. **I**dispm q̄q; tullius fatetur
& q̄rit in h̄ vba. **Q**uot? quisq; phōz iuenitur?
qui sic ita morat? ita aīo et vita mltitur? vā
ratio postulat. qui disciplinā non ostentacionē

stie. et legem vite putat. qui obtemperet ipse sibi et
secretis parenti suis. Vide licet alios petere tu
pidos. alios glorie. multos libidinis seruos. ut tu
eorum vita mirabiliter pugnet ordo. hec cicerone. Qua
de te coacti sumus complures. hi vero maxime qui se
quuntur in venere ipsos libidinosos et molles primo in
brutales veris indigne amatores taliter exdamae.

PROVERBIA.

Ha veni ad nutum trahis omnia numina. celi
Altra moues. alioque rotas errore planetas
Accendis gelida sub fratris lampade phobem
Tu fera. tu caeca. caeci tu ianua leui
Corpora comaculas. aias in tartara mergis
Abde caput tristi iam feruida pestis abyssu
Occide prostitulum. manes pete. claudere auerno
Inque tenebrosu noctis decedere fundum

ARGUMENTA.

Combustum frigidum. pastorem. pagana. grecos
A veneris surgens fauilla. amor. ignis. et ira
Canduit alchides veneris nescit fauilla
Hoc sale sal hominum salomon inlulus amari
Demeruit. morte qui amaro gessit amari

PROVERBIA.

Sua que vicia vobis hanc inuadit. et de virtute locum
Clunem agitant. ego te seuentem septe verebor
Infamis varillus ait. quo deterior te
Voripedem rectus derideat. ethiopem albem

TRACTATUS.

Agitur qui docent tamen nec faciunt ipsis preceptis
suis detrahunt pondus. Quis enim obtemperet tamen
ipsi preceptores doceant non obtemperare. Bonum
est autem recta ac honesta precipere. sed nisi et
facias mendacium est. Et est incongruens atque
ineptum non in pectore sed in labiis habere bonitatem.

Alia sunt que sunt

SEPERATA. in epistolis. Plurimique philosophorum tales sunt
ut sine discrimine in conviciis suis. Quos si audias
in libidine in avaricia in ambitione potantes. iudi-
cium suum profectos putes. adeo reducant ad ipsos
maledicta in publicam missa. Quos non aliter iterum
deceat quam medicos quorum tituli remedia habent. pig-
ides venena. Quotiam vero nec pudor tenent vicio-
rum sed praesentia turpitudinis suae fingunt. ut etiam ho-
neste peccare videantur. Facient enim sapienter que
non probabitur ut etiam ad maiora transitum in-
veniant sed relinquunt mores bonos. sed temporari-
aptabitur. et quibus alij utuntur in gloria a volup-
tate utuntur agere rei causa. **DE TERTIIS.**
in istonum libro tertio. Aristippo crenatorum magro-
rum thaidis nobili scorto fuit consuetudo. Quod fla-
gitiu gravis ille philosophus doctor sic defendebat ut di-
ceret multum inter se et ceteros thaidis amatores
interesse. quod ipse habet thaidem. alij a thaide habe-
rentur. **P**recelara et bonis imitata sapientia. Huic
vero liberos in disciplina daret. ut discerent hunc
meretricem. Aliquid inter se et perditos interesse dicebat
quod illi sua bona perderent. ipse gratis luxuriaret
In quo plane sapientior meretricis fuit que sic
philosophum habuit pro lenone. ut ad se omnis
iuventutis doctoris exemplo et auctoritate corrup-
ta sine ullo pudore concurreret. Quid ergo inter-
fuit quomodo philosophus ad meretricem famosissimam
concurreret. cum eum populus et rivales sui viderent
omnibus perditis nequiores. Nec satis fuit ita
vivere. sed etiam docere libidines cepit. cum mores
suos de lupanari ad scholas transtulit. differens
voluptatem corporis esse summum bonum. Que doctrina
execrabilis est putanda non in corde philosophi
sed in sinu meretricis est nata. hec lactantius.

ibid. p. 10. ff. q. 2. d. 1. ff. de

Huius secundus pontifex maximus.

Non sic pfecto est de nr̄. i. catholice phie veris
professoribz. Non sic petrus paulusq; a reliqui
p̄minui apli. Non sic b̄ndict; aua francisc; aua
dñicus. Nō sic etiā clareuallēsis bernard; doc
trine excellētia nō min; q̄ vite s̄monia clar;
de cui; p̄cātia et celibatu a doctrina tot; vbiq;
mund; illustrat; est. Et de quo si i formari ad
plensū velis. lege vitā ei; eius quoq; miracula
lege. lege insuper carmina elegantia pro laude
ipsius a quodam ex nr̄is edita que sequuntur.

Bernardus clareuallensiu pater.

Nira loquor s; digna fide. Bernarde qd hoc est
Viuis adhuc. Viuo. Nō es rogo mortu;. Vno
Et qd agis. Regeto. Taces an faris. Vtūq;
Cur reues. Quia dormio. Cur loqris. q̄a viuo
Quid loqris. sacra mistica. cui mea sc̄pta legēti
Nū tuncis. Non. Ergo qb;. Qui celica querūti
Nomen habes. Vniq; bernard;. Nū sine causa
Non. Quid hoc. Est bernard; nā bone nard;
Cur nard;. Quia fragro. Quo fragarē. Dulci
Cui fragras et vbi. Vctori. vdiice sacro
Nū cognomen habes. Claraualle. Manes ibi
Mani. sed modo nō. Vbi nūc. In vertice mōtis
Quat; eras i valle manēs. Huilis. Nōdū q̄r;
Maior nūc sursum quāto minor ante deorsum
Nonne tui quicq; vallis hab;. Olla. Quouitq;
Donec terrestre fiat celeste caduer;.

Alexandreis libro quinto.

O felix mortale genus si semper habere
Eternū pre mente bonū. finemq; timeat
Qui tam nobilibus. media q̄ plebe creatis
Improuisus adest anime discrimine magno
Dum querūtur opes. dum fallax gloria rerum

Mortales oculos vanis circumvolant alis
Hū penum? p̄ fugos qui nūc vendūtur hōres
Perrimus equoreos fluctus. vitamq; perosi
Et caput et merces tūdis committim? undis
Cūq; per alpinas h̄yemes turbāq; latronū
Romuleas artes et auare mentia come
Cernere sollicitū. si ardu forte beato
Ad natale solum patriāq; reuertimur urbem
Ecce repentine modicę occasio febris
Dissoluit toto quicquid parauim? eud
Bruno carthusiensis pater.

Mortales dñs tuncos in luce creauit
Vt capiant meritis gaudia summa poli
Felix ille quidem qui mentem iugiter illuc
Dirigit. atq; vigil noxia queq; cauet
Pec tamen infelix sceleris quem penitentia acti
Quisq; suum factū? plangere sepe solet
Sed viuunt hōes tāq; mors nulla sequatur
Et velut infernus fabula vana foret
Cum doceat sensus viuētes morte resouit
Atq; heredi penas pagina sacra probet
Quas qui nō metuit infelix proflus & amēs
Viuat. et exunctus sentiet ille rogam
Sic igitur tuncū mortales viuere certent
Vt nichil inferni sit metuenda palus

Explicit hec p̄fca vani descriptio amoris.
Ciuitē p̄ scdī de laude atq; epitaphijs viroz
illustrū cōpendios? et delectabilis tractatus.

Qmplura variāq; a. PROLOGVS.
varijs profeta auctorib? carmina. mo
ralia quidē atq; elegātia valde. ad salutē & recte
atq; aīe. viduū fugā. atq; ad celestiu amorē
conferentia. in quib? etiā plurima illustrium
viroz epigramata cōtinētur in vnū quasi mirre

fastidulū collectur? a quo potū? q̄ a te saluator
mūdi scribē incipiā. Ab ioue nāq; aīū maro p̄
cipiū muse. iouis ōnia plena. **P**empe si iupiter
iuuās pater terra nomis et hīdlogia dicit quis
rectius q̄ tu iupiter appellari p̄a. **N**on dico illū
cretensem miserē stuprosum mēstuoolumq; iouē
t; te v̄ginē cristū patēis v̄riusq; v̄ginis natū
iouis applōne intelligo. **I**nter hec igr̄ illustriū
viroz epygmata tuū epigramma o criste primū
sibi nō sine iure habeat locū.

Epitaphiū dñi & saluatoris n̄i ih̄u nobis
ab iherōlimis sacro suo tūlo destmatū.

Vita mori voluit ea in hoc tumulto regeuit
Mors quia victa fuit n̄am victrix aboleuit
Nam qui confregit inferna sibiq; subegit
Educendo suos. cuius dux ipse cohortis
Tartarus inde gemit. ea mors lugēs spoliatur

Epitaphiū godefrigi ducis de bilion.

Francorū genis syon loca sancta petentis
Mirificū sydus dux hic regit godefridus
Egipiū terror arabū fuga. perfidis horroz
Rex licet electus rex noluit attulari
Rec diadema tulit. voluit cristo famulari
Eius erat cura syon sua reddere iura
Catholiceq; sequi pia dogmata iuris ea equi
Totum salua teri. pietatem iusq; foueri
Millide speculū. populi vigor. anchora cleri

Epitaphiū regis balduini fratris
ea successoris eiusdem godefrigi

Rex balduinus iudas alter machabeus
Spes patrie. vigor ecclesie. virtus v̄riusq;
Quem formidabā. cui dona tributa ferebā
Cedar. & egiptus. dan ea hoīda tamatous
Procholor in modico clauditur hoc tumulto

Epitaphium publii virgilii maronis.
Pastor arator eques. pavi colui superavi
Capras cuius hostes. fronte ligone manu
Ex capris pastis. cure lato. et hoste subacto
Nec lac nec segetes. pasuamq; nulla tuli

Epitaphium Marci tullii ciceronis.
Vargus est egundans leto dedit ingenij fons
Ingenuo magnus est. cuiusq; tela. nec unquam
Sanguine caudidici maduerunt rostra pusilli

Epitaphium cathonis porcii.
Serne hic ossa sacri semper veneranda cathonis
Libertate potens animoq; multatus et armis
Quius merito peragravit tramite tyres
Libertatis enim dulcedine captus amate
Se sua seruitio premerentur colla tyranni
Forma crudeli penetravit pectora ferro

Epitaphium didonis africane.
Prebuit enee et causam mortis et enseni
Ipsa sua dico condidit vltima manu

Epitaphium pallantis.
Filius euandri pallas que lancea tigni
Nihilis effudit morte sua iacet hic

Epitaphium Julii cesaris.
Ille hic magnanimus qui clavis arduus hastis
Non timuit generum nec in hercia tela senarum
Se sibi gallorum caperetur pompa triumphi
Intulit inimite per unica viscera ferrum
His iniuncta viri reparata classe britannos
Vicit. et hostiles rheni composuit undas

Epitaphium Octavianii.
In macedon capis vltus iam cesaris umbras
Sum pater augustus bellog; armisq; superbis
Reges meos sensit fugiens antonius enses
Quantum ingens mundus. quantum iouis alta patris

Eant? in orbe sui. mare rras ponthūq; subegi
Hic celum superis et sidera summa reliqui
Epitaphium herculis.

Transiui intrepidus per mille pericula victor
Non acies ferri. non clausis menia portis
Conatus tenuere meos. domas omnia virtus
Epitaphiū pictoris cuiusdam egregij.
in ecclesia sancte marie in minerva

Nō michi sū laudi q̄ etiā velut alter apelles
Sed q̄ lucra tuis omnia criste dabam
Altera nam terris opera extant. altera celo
Vibis me pictorem flos tuiā et curie
Epitaphiū dñi petri de allpato
cardinalis cameracensis.

Mors rapuissā petra. petra subijā pueri corp?
Sed cristum petram spiritus ipse petra
Qui quis ades precib? fer opē. semperq; memto
Quā preter mores omnia morte cadunt
Nā quid amor regū. qd opes. qd gloria durē
A spiciis. hec aderant nunc michi. nūc abeunt
Epitaphiū petri comestoris.

Petrus etiā quē petra regia. dice? q; comestor
Nunc comedor. viu? domi. nec cello docere
Mortuus. vā discas qui me vides icemeratum
Quod sum? ipse tuā. erim? quq; quod hic est
Epitaphium laurentij valle.

Posteaq; manes defunctus valla petuissā
Non audea pluto verba latina loqui
Jupiter hunc celi dignatus parte fuisse
Censorem lingue sed timea ille sue
Epitaphiū lucretie romane

Cū fodere gladio castum lucretia pectus
Sanguinis ea torrens egre diator aia
Testes procedant non me fuisse tyranno

Ante vitæ sanguis. spiritus ante deos
Quæ bene p̄ducti pro me post fata loquētur
Alter apud manes. alter apud superos

Epitaphiū pentasileæ regine amalonū.
Pentasilea potens cum pectora nomine solo
Hecoreus subijsser amor regina ceteruas
Duxit amalonidū. grecos q̄ aggressa potētes
Maxima perpetuū fecit memoranda per eū

Epitaphiū ovidij nasonis poete.
Hic ego qui iaceo tenerorū lusor amorum
Ingenuo perij nalo poeta meo
Et tibi qui transis nō sis q̄ue quisq̄s amasti
Dicere nasonis molliter ossa cubent

Aliud eiusdem.

Mantua virgilio gaudet. verona catullo
Belligue dicar gloria gentis ego

Epitaphiū patruij poete.
Adolescens tamen si speras hoc te sagi cogat
Ut se aspicias. deinde quod scriptum est legas
Hic luna poete patruij sita ossa
Hoc volebam. nescius ne esses. vale

Epitaphium Apij plauti.

Hic est mortem nactus apius plautus
Comedia luget. scena est deserta
Dein risus ludus iocisq̄. et numeri
Innumeri simul omnes solaciarum

Epitaphiū leonardi aretini.

Hic est leonardus vita excellit. historia luget.
Eloquētia muta facta est. fama quoq̄ est
Nullas tenere lacrimas non potuisse

Epitaphium francisci petrarche.

Frigida francisci lapis hic tegit ossa petrarche
Sulape virgo parēs aīaz. late virgine parce
Fellatq̄ iam terris celi requiescat in arte

Epitaphiū pueri generosi de tracia
sub glacie ab ebro flumio ablori.

Tras puer astricto glacie dum luderet ebro
Frigore concretas pondere rupit aquas
Vixq; p̄me partes rapido trahētur ab amne
Abstidia tenerum lubrica testa caput
Orba quod inuentū mater dū conderet v̄ne
Hoc peperit flammis. cetera dixit. aquis

Epitaphiū guarini veronesi.

Hic veneranda regis magni lapis ossa guarini
Verag; lingua suo merenti orba patre
Hoc verona deus terris dedit. abstulit etas
Longior. ad superos mens pia fecit iter

Epitaphiū c̄dam medici mediolanesi.

Quo mediolanū sese iactabat alumno
Contractus senio dare philippe iaces
Arte tua medica totum celebrate per orbem
Cuius ab ingenio vinceris etulapi

Epitaphiū illustrissimi ladislaus
bohemię atq; ungarie regis.

Hinc teneras lector lacrimas ipende sepulcro
Ingenium pietas si mouet vlla tuum
Nam iacet in primo defunctus flore senectæ
Rex idem quondam pannonięq; deus
Dura ladislaus in perlas bella parabat
Robore milicie diuicijsq; potens
Vt validū fidei trans pontis pellē hostē
Demeret e grecis exiciale iugum
Sed bis vndens nondū cōpleuerat annos
Cum rapuit iuuenem precipitata dies
Jam populos in spē vincendi traxerat om̄s
Additus ea perlis iam metus acer erat
Jamq; gener poterat galloꝝ ab rege vocari
Hors nisi turbasset inuida coniugium

Epygrama urbis romae.

Roma vetus veteres tū te regere quiritēs
Nec bonus inuicis nec malus vllus erat
Defunctis patribus successit praua iuuentus
Cuius consilio precipita ruis

Aliud in laudem ipsius urbis.

Roma potens totus condam tui parua orbis
Cesaribus felix ingentibus aucta triumphis
Martyribus sanctis nunc illustrata. pioq;
Pontificum scepro felicit ipsa triumphas
Cui deus ecclesie sancte iura omnia summū
Imperium sine fine dedit. cui subicit omnē
Eterna populum comendans lege fidelem
Cui flectunt humiles flectunt a colla superbi

Epitaphium annei lucij senecae.

Cura. labor. meritū. supra pro tempore honores
Ite. alias posthac sollicitate animas
Ne procul a vobis deus euocet illicita astris
Rebus terrenis hospita terra vale
Corpus auara tamen solēnibus accipe sagis
Rāq; animam celo reddimus. ossa tibi

Epitaphium diui bernardi clareuallens̄ p̄ris.

Clare luna valles. sed clavis vallibus abbas
Clarius. hic clarum nomen in orbe dedit
Clarus aus. clarus meritis. et clar? honore
Clarius eloquio. religione magis
Nors est clara. tuis clar?. clarūq; sepulchrū
Clarius exultat spiritus ante deum

Epygrama sancte marie virginis.

Partus et integritas discordes tempore longo
Virginis in gremio federa pacis habent

**Epitaphium cuiusdam romani
iuriconsulti per eneam silvium.**

Hic romane facies quo nec romanior vllus

Ante fuit. quo nec forte futurus erit
Te pater eni carus retur' modo vivere frater
Heu quantos gemitus ille vel ille dabit
Te roma atq; omnis plorabit et curia. teg
Tota petet lacrimis ptala terra pijs
Te nunc conalio te nunc ululibus unū
Ipla quoq; exunctum querit ad ecclesia
Heu vanas hominū mētes. heu pectora ceca
Quinq; dies certū est fata dedisse suos
Et nos tū superi statuendū veniem? ad illos
Nemo parum vixit cui bona vita fuit

Item pro silvio & victoria suis gestorib?.

Silvius hic iaceo. coniung' victoria mecum
Filius hoc clausit marmore papa pius

Eiusdem de preceptis decalogi.

Hoc precor hoc moneo. toto conamie. tota
Ex anima. toto dilige corde deum
Vbi legi facias. tibi sicut amaris ametur
Proximus. ex primo pendet amore sequēs
Sabbata devote recolas vbi precepta alma
Lex. seruire dies festa relegit opus
Et patris & matris potiaris honore. tenore
Vite multiplicat hac pietate deus
Non interficies. nūq; mechabere. furtū
Non facies. fallum testificare nichil
Non cupidū faciat aliena pecunia. null?
Alterius rebus luxuriare debet
Spōsam nō cupias quā duxit p̄xim? p̄mmo
Floreat illelus proximitatis amor
Hec legis precepta decem nisi fallor habere
Ex patrum veterum traditione potes

Item vexatus a podagra.

Si sacer est sanguis cristi de corpore fusus
Et dignus lacris. dira podagra fuge

Ac si membra diu possessa relinquere nescis
Urgeat an saltem flamma dolorq; minus

Item ad poetam quendam.

Desine pro numeris nūmos sperare poeta
Carmina si tederis. carmina reddidero

Responsio ipsius poete.

Pro numeris numeros tibi si fortuna dedisset
Non esset capiti tanta corona tuo

Item pius ad turbam poetarum.

Difate pro numeris numeros sperare poete
Mutare est animus carmina. non emere

Item in festo purificationis scē marie.

En micat ex toto lux sancta nitescit in orbe

Et gemino splendet lumine fausta dies

Hac die syderei mater duas. atq; perennis

Virgo puerperū tempore sancta suo

Bertulia ad sanctū germē venerabile templū

Atq; pio expositum protulit alma sinu

Et pullos offerit pristis de more gemellos

Quos pia progeniū castag; turtur; avis

Hic sacer ille senex puey venerat; in vlnis

Symeon excepit pectore et ore colens

Conānitq; deo sacrum venerabilis hymnū

Speg; sua fruitur vota petita tenens

Hinc pia procedit crebra cū lampade pompa

Et matrem et natū cōcomitata sacros

Hinc o cristicole solēnem ex ordine morem

Humilibus sacris conceleberrare decet

Epitaphium cuiusdam exulis.

Exulibus tandem fortunę vltima passis

Est aliquid patrio se reddere posse sepulchro

Mollis ossa cubant manib; tumulata suorū

Epitaphiū elizaberh ipudice mulieris.

Hic iacet elizaberh. si bene fecit haben

Hectoris troiani virum
strenuissimi. Epitaphium.

Defensor patrie iuuenum fortissimus Hector
Qui murus miseris civibus alter erat
Occubuit telo violenti fractus achillis
Occubuerunt simul spesque salutisque frigus
Hunc ferus exades circum sua membra traxit
Que iuuenis manibus texerat ante suis
O quantos priamo lux attulit illa dolores
Quos fletus hecubae. quos dedit andromache
Sed raptum pater infelicis auceque repensum
Condidit. ac merens accumulavit humo

Eiusdem.

Troium protector. dnasu metus. hic iacet Hector
Achillis greci.

Pellides ego sum terhidis nouissima proles
Cui virtus clarum nomen habere dedit
Qui stravi totiens armis vicariabus hostes
Inque fugam solus milia multa dedi
Hectore sed magno summa est michi gloria celo
Qui sepe argolicas debilitavit opes
Ille interemptus subiit me vindice penas
Bergama tunc ferro occubuerunt meo
Vandibus imensis victor super astra ferebar
Cum pressi hostili fraude pemptus humum

Eiusdem.

Hectoris exades domitor clam incautus iermis
Occubui paridis traiectus arundine plantas

Athenoris.

Hic iacet athenor patavinus conditor urbis
Proditor ipse fuit qui sequitur eum

Alexandri.

Sufficit huic tumulus cui non suffecerat orbis
Cui nimis angusta res fuit ampla nimis

Homonee doctissime ac p̄bissime romane ḡtuber
nalis archimedi nobilissimi romanorū senatoris
Epitaphiū pietatis atq; elegancie plenū come
m marmoreo tumulo vetustissis l̄is sculptū.

Actor loquitur.

Tu qui procedis secura mente parumper
Siste gradum queso. paucaq; verba lege

Homonea.

Ille ego que claris quondam prelata puellis
Hoc homonea breui condita sum tumulo
Cui formā paphie carites tribuere decora
Quam pallas cunctis aribus erudita
Pondum bisdenos etas mea viderat annos
Iniecere manus inuida fata michi
Pro me nō queror. morte ē michi tristior ipsa
Meror atq; himeri coniugis ille mei

Archimetus.

Sit tibi terra leuis mulier dignissima vita
Atq; tuis olim nunc perfruare bonis
Si pensare animos sinerent crudelia fata
Et posset redimi morte aliena salus
Quantulacūq; mee debentur tempora vite
Pensassem pro te cara homonea libens
Nā nunc. quod possum fugio lucemq; vestig
Nā te immatura per stiga morte sequar

Homonea.

Parce tuam coniunx fletu cassare iuuentam
Fataq; merendo sollicitare mea
Nil profuna lacrimę. nec p̄nti fata moueri
Viximus. hic omnes exitus vnus habet
Parce ita. nō vnq; similē experire dolorem
Et faueant votis numina cuncta tuis
Quodq; mee eripuit mors imatura iuente
Ad tibi vicuro prodeget ulterius.

Epitaphium Reuig poete.

Diua tibi vita est felicia tempora neut
Ne miserum verla est fors mea morte tua
Nulla igitur requies onerosa in luce moranti
Te sine dulce nichil. te sine vita dolor
Occidis ante annos patrie virtutis ymago
Sic tamen ut viuas in meliore loco
Accipe supremos tumuli modo frater hōres
Quos potius nobis tu dare debueras

Responso.

Parce precor lacrimis. factū germane quod vixes
Omnibus hec solido est scripta adamante dies
Vuluis et umbra sum? tū post funera vixi?
Nomen meū unctum sola suprestes habet
Nil aurū vel pompa iuuat. nil sanguis auorū
Hāc cole. et an oculos imitanda exēpla parētū
Vone. sed interdum sic ubi cura mei

Epitaphium Eugenij pape q̄rti.

Eugenius iacea hic quartus. cor nobile tuus
Testantur vite splendida facta sue
Istius ante sacros se prebuit alter ab ortu
Alter ab occasu cesar uterq; pedes
Alter ut accipiam fidei documenta latine
Alter ut aurato cingam honore caput
Quo duce et armenij gratiorū exempla secuti
Romanam agnorunt ethyopelq; fidem
Inde syri ac arabes mūditiq; e finibus indi
Magna. sed hec an imo cuncta minora suo
Nam valida rursus teucros in classe perbat
Dum perit. ast illum sustulit atra dies
Qui semper vanos tumuli contempsit honores
Atq; hac me pressa condite dixit humo
Sed non quem rubro decorauerat ille galero
Non hoc francius streps sua cara tulit

Suſceptiq; memor meriti tam nobile quod nunc
Cernis tam preſtans ſurgere iuſta opus

Epitaphium Nicholai pape
quinti eius immediati ſucceſſoris.

Hic ſita ſunt quatuor nicholai anſtiſis oſſa
Durea qui teterat ſecula roma tibi
Conſilio illuſtris virtute illuſtior omni
Excoluit doctos doctior ipſe viros
Abſtulit errore quo ſalma infeceſſat orbem
Reſtituit mores. membra. templa. deos
Cum bernardino ſtatua ſua ſacra ſenenti
Sancta iubilei tempora dum celebraſſet
Cingit honore caput frederici & ſociugis aureo
Reſ pitalas itero federe compoſuit
Utica romane complura volumina lingue
Prodidit. en tumulo fundite thura ſacra

Epitaphium Andreole genitricis
eiuſdem nicholai pape quinti.

Pos quibus eſt humilem ſocellum de gere vita
En fragiles inter conſenſiſſe calas
Diſcite naturam non intulere potentem
Cum vobis vite debita finis adest
Reſpiciat ad nullos lachryſis ſociumis hoſtes
Nec curam ullius nobilitatis habeat
Parcere nec ſenibus. nec parcere nouis ephebis
Non a formoſo continet ore manus
Nulla fugiat virtus ineuſtabile letum
Non ſaceruatas mors reueretur opes
Nec ſua ſollicitos gemata veſte tyrannos
Reſpiciat andreola paruo q̄ clauſa ſepulcro
Equales parcas omnibus eſſe docent.

Epitaphium iugurte numidie regis.

Quæ regia hic ceſpes mûdi ſunt impij hoſtes
Dilegia rabiem. non habeant requiem.

Epygramma iocolum.

Deuorat agricolam rex. regē r pro. sed illum
Blurator edis. comedis sed presbiter illum
Presbiterū meretricis. meretricē leno remordet
Lenonem caupo. sed cauponem parasitus
Illum semperdes. symia semperdes

Epygramma serium.

Jam satis ē lulum. potior michi transire etas
Me scio de lulum si non correpero met has

Epygramma dei altissimi.

Quid deus est sciam? sed quid si scire velimus
Supra nos imus. sed quid sit sumus? et imus
Blimus et pimus. scimus. plus scire nequimus?

Concordia Bernardi libro de glidacoe.

De? trin? a un? ē. Quis autē plitas i hac uni
tate a ipsa i plalitate. scrutari temeritas ē. crede
pietas. nosse vita etna. Nulū siqte sūū unitatū
modi. ē. n. unitas collectiā. constitutiā. coniugatiā
pstantanea. nouā. dignā. sup q oia arte tenz uni
tas tritatis q tres ploē sūū una sbā. scdō loco
ē illa q edulo tres sbē una in xpo ploā luna.

Augustinus.

De hac sūma a excellētissā tritate cū modestia
et nōre agendū est. et attētissimis auribus atq;
deuotis audiendū. ubi qritur unitas trinitatis
pātis et filij a spūssā. Quis nec pūlosū? alibi
errat. nec fructuosū? aliquid inuenitur. Proinde
oīs q audiat ea legiat ea q de inaccessiblei trinitatis
lute dicunt. Studeat imitari atq; seruari qd iū
venābilis doctor aug? de seipō ita dixit. Non
pigebit sicuti hesito querē. nec pudebit sicuti
erro discere. Quisq; ergo hec audiat vel legiat
ubi pariter hesitat. qraa meū. ubi errore fusi
conoscat r deat ad me. ubi meū. reuocet me. Ita

ingrediamur sic caritatis viam. tendentes ad eum de quo scriptum est. Querite faciem eius semper. h. augustinus.

Hilarius pictaueusis.

Magnus certe est et incomprehensibile trinitatis mysterium. arduum est. inexplicabile est atque inattigibile. In spiritualibus. n. rebus tuis hebes sum o sancta et benedicta trinitas. Extra significandam sermonis est extra sensus intentionem quod de te exprimitur. Non enunciat. non attingitur. non tenetur. Verborum significandam rei ipsius natura soluit. sententiam in templo est inexpressibile lumen obsecra. intelligentie capacitate quod sine nullo conuenit excedit. Michi ergo in sensu labes est. in intelligentia stupor est. in sermone vero non iam infirmitas. sed silentium confitebor. Periculosum nimis est de rebus tantis ac tam reconditis aliquid ultra prescriptum celeste proferre. vel ultra prohibitionem dei. sermo de deo sua forma fidei certa est. Non ergo aliquid addendum sed modus constitutus est audacie. Quicquid ultra scriptum non intelligitur. hec hilarius.

Item in libro de trinitate.

Si me de trinitate scribentem interrogas. Cui diuinitates non possunt esse in personis quam eas determinent. quod in sententia diuina est persona ita vel non esse determinent. Ego nescio nec quero. et consolabor me etiam. Archangelus nescit. angeli non audierunt secula non tenent. propheta non sentit. apostolus non interrogauit. filius ipse non edidit. Cesset ergo dolor querentium. Non putet homo sua intelligentia trinitatis sacramentum posse consequi. Absolute etiam intelligendum est pater et filius et spiritus sanctus. Stas in hoc sine intelligentia verborum. Est filius a patre qui est unigenitus ab ingenuo propterea a patre. viuus a viuo. non natura deitatis alia est alia. quia ambo unum. Hoc credendo mone

perire possit. et si non fuerit factus. tunc gauderem
perfectus. Qui. n. per infinita persequitur. et si non con-
tingat aliquando. tunc proficiat profectus. Sed ne te
iteras in illud secretum. a archano inoprobabilis et
tatis ne te immergas. summam intelligentiam apprehende
plures. et intellige inobprobabilia et. h. hylariz.

Ambrosius.

Si quesitum ab me fuerit. quomodo cum unitate sentie-
ntia et unitas personarum in deo. aut quomodo filium generatum
a spiritali auctore spiritali esse putas. Nichil impossi-
bile est generatiois huius aut spiritalis scire secretum
mens ibi deficiat. vox sicut non mea tamen sed ange-
lorum. Supra patres et supra angelos. et supra
cherubin. et supra cheraphin. et supra omnem
sensum est. Quia si ubi scriptum est. per spiritum supra
omnem sensum est. quomodo non est supra omnem sensum
tanta generatio. Tu ergo qui ista ista queritas ori-
manu admoue. Scrutari non licet tanta mysterio
Vice de filio scire quomodo natus sit. de spiritali auctore quomodo
spiritali. non licet discere quomodo natus sit. aut quomodo
spiritali. Illud negare michi non licet. hoc querere
meum est. Ineffabile est. n. tanta emanatio. Inter
generacionem vero filii et processionem spiritali dum hic
vivimus distinguere non sufficimus. Quid enim inter
natura et procedere inter se de illa excellens natura nata
loquens explicare quis potest. Non omne quod procedit
naturatur. Quis omne procedat quomodo naturatur. sicut
non donec quomodo bipes est homo est. Quis bipes sit deus
qui homo est. Hoc scio. distinguere autem inter illam
generacionem et hanc processionem nescio. non valeo. non
sufficium. Ac per hoc quod est illa et ista est ineffabile
Sicut plures capitulum. loquens. generacionem eius
quis enarrabit. ita et de spiritali verissime dici potest
processionem eius quis enarrabit. Huius aliter

multis ostendit nobis sic nullate? maiestatem
piscitai. ius ponere p[ro]p[ri]u[m]. mod[us] circ[um]scribere infinito.

De deo absolute g[ra]dito. Bernardus.

**Queris a me quid est deus. Quoad vultum? Spectat
p[ro]p[ri]u[m]. quoad delectationem. finis. quoad se. novitas
Quid est deus. Non minus puerorum pena quam gloria
humilis. Quid est deus. Longitudo. latitudo. sublimitas
et profundum. Longitudo propter eternitatem interminabilem.
Latitudo propter caritatem inmensurabilem. Sub-
limitas propter maiestatem inaccessibilem. Profundum
propter sapientiam inscrutabilem. hec bernardus.**

De deo patre. Dionysius areopagita.

**Deus pater qui ex naturali fecunditate sua non potuit
esse sine germine ab eterno seipsum in agro pecto-
ris sui germen ubi eterni est spiritus. quomodo ita
perfecte fecunditatis quod tota seipsum naturam sibi
per omnia interpretantur. Et hoc est germen domini quod
est in magnificentia et gloria. psalms. quomodo germen illud
est equis magnificentie et glorie cum suo seipsum.**

De deo filio. Hieronimus.

**De filio dei. et de eius seu eterna seu temporalis generatione
si queris. lege euangelium sancti iohannis. Illic invenies
quando erat. quomodo erat. quid erat. quid egerat
quid agebat. ubi erat. quo venerit. quomodo vene-
rit. quo tempore. qua forma. Quando erat. In principio
inquit erat verbum. Quomodo erat. Verbum erat apud
deum. Quid erat. Deus erat verbum. Quid egerat
Omnia per ipsum facta sunt. Quid agebat. Erat
lux vera que illuminat omnes homines venientem in hunc
mundum. Ubi erat. In mundo erat. Quo venerit
In sua propria venit. Quomodo venerit. Verbum caro
factum est. Quo tempore. Iohannes baptista testatur dicens. Qui
per me venit ante me factus est. Qua forma. Ecce agnus
dei. ecce qui tollis peccata mundi. Porro de tempore**

aduentus cristi in carne. sen de sua temporali gene-
ratione. eiusque admirabili sapientia. querelae sanctae
passione. resurrectione. et vniuersis testimoniis quasi
irrefragabile ex parte iosephi hebrei viri imprimis
doctissimi. hystoriae quoque tunc apud nos. tunc apud gre-
cos. tunc etiam apud ipsos hebreos autem. sic dicitur.

Iosephus antiquitatum libro. xviii. capitulo. viii.

Fuit autem eius temporibus. i. cyberus cesaris. Iosephus
sapiens vir. si tunc virum esse notare fas est. Erat enim
mirabilium operum effector. et doctor hominum eorum qui
habebat quae vera sua audierat. Et multos quidem iu-
deorum. multos etiam ex gentibus sibi adiuuauit. **Cristus**
hic erat. Hinc actione primorum nostrae gentis viro-
rum cum pilato in cruce agendum esse decreuissent non desine-
rent cum huius qui ab initio eius dilexerat. Apparuit enim
eis tertio die iterum viuus. secundum quod dicitur inspirati
prophetae vel haec vel alia de eo innumera miracula
facta esse prodigia. **Hic** et in hodiernum cristianum
quod ab ipso nuncupari sumit et nomen preseruat et gentem.

De re ipsa sancto. Thomas aquinas.

Dilectio illa de qua in iohanne scriptum est. pater diligita
filium. et de filio. ego diligo patrem. non est minor quam dili-
gens ipse eam dilectio. Nam spiritualis est amor patris et
filii. nec minus amatur ab amante et amato ipse
amor quam amans ab amato. vel amatur ab amante
Et haec est illa sententia et profertur rursus proloquens in una
sententia dilectio. ubi amans ipse est quod amatur. amatur ipse
est quod amans. amor ipse est quod amans et amatur. ama-
tus et amans ipse est quod amor. ubi amans amatur et
amor patris et unum est. unum posse. ipse velle atque ipse
nolle volens. **Ibi**. n. unum summum bonum quod est deus
bonum in totum et tunc in seipsum possidet. Nullus ibi bonum
sine dilectione est possessio. In hac dilectione nullus est
defectus. nulla turbatio. nulla unquam iter pollutio

De hac liquide dilcōne ea de reliq̄s h̄mōi q̄ sup̄
nos luna d̄ms itramanētibz effectibz totum
mutū ē qd̄ loqm̄. etiā si sūmo studio loq̄remur
Sed qz nō sufficiā bene dicē nisi a maledōis
quoqz r̄deatur. iō que cōtra nos cōter ab m̄i
delibz allegari solēa cū suis solōibz explicemz.

Aristoteles.

Mundum ab eterno fuisse dicimus. in principio
creatū negamus. quia ex nichilo nichil fit. ea
ōmne quod fit ex preiacente materia p̄ducitur.

Augustinus.

Ex nichilo nichil fieri antiquoz ph̄oz figmentū
fuit. qui in intellectu deficientes potēciā agētis
uniūsalis agentī particulari cōmensurabāa.

Plato.

Entium ordinem circūmque cathenā vocamus
aurēā que nulla virtute potest imitari.

Ambrosius.

Creator d̄m̄i entū ordinē circūmque sic istā
q̄ t̄n̄ suā per hoc non imitantiā potēciā. vā in
partu virginis ceteriqz miraculosis apparuit.

Quercus.

Credē aliqd̄ ē verū quod cō non sit cōphendē
nec intellectū intelligē leuitatis signū ē dicimz.

Gregorius.

Tace tu. Sūma sapiā est illud credere quod nō
a creatura sed a deo creatore reuelatū est.

Porphirius.

Nichil michi de fide tua quā petrus et alij p̄f
catores sua simplicitate confingerūa.

Jeronimus.

Melior est h̄re sc̄az rusticitatē q̄ eloq̄iā p̄c̄arū
Ne p̄uip̄tas fide ep̄i quā aliaz p̄catores mira
dis v̄m̄ibz saguē q̄ suo ḡfirmatā. **Explicat**

A 93

Ant 491

